

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

FIRAT KALKINMA AJANSI

ÇALIŞMA PROGRAMI

2026

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ/SUNUŞ.....	3
1. GİRİŞ	4
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR.....	7
2.1. BÖLGE SANAYİNİN DIŞA AÇILMASI VE KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİĞİN GÜÇLENDİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	7
2.2. BÖLGE TURİZMİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE BÖLGENİN MARKALAŞTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	34
2.3. TARIMSAL ÜRETİMİN VE VERİMLİLİĞİN ARTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	59
3. KURUMSAL GELİŞİM.....	73
4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI	77
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	79
1. EKLER.....	82
EK-A GÜDÜMLÜ PROJE BİLGİ FORMU.....	82
EK-B YURTDIŞI FUARLAR VE ÇALIŞMA ZİYARETLERİ TABLOSU.....	83
EK-C DÜZENLENECEK ETKİNLİKLER TABLOSU	84
EK-E YAPILACAK PROGRAM SONRASI DEĞERLENDİRME VE/VEYA ETKİ ANALİZİ ÇALIŞMALARI TABLOSU	91

YÖNETİCİ ÖZETİ/SUNUŞ

2010 yılından bu yana Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli illerini kapsayan TRB1 Bölgesi’nde faaliyet gösteren Fırat Kalkınma Ajansı, bölgesel kalkınmayı destekleyen yenilikçi yaklaşımlar ve iş birlikleriyle bölgenin dönüşümünde öncü bir rol üstlenmiştir. Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında kurduğu güçlü koordinasyon mekanizmaları sayesinde, bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel potansiyelini harekete geçirmeye devam etmektedir.

2026 Yılı Çalışma Programı, Ajansın on beş yılı aşan deneyiminden beslenen kurumsal birikimiyle hazırlanmış; bölgenin kalkınma öncelikleri, ulusal stratejiler ve yeni tematik odaklar doğrultusunda şekillendirilmiştir. Bu çerçevede, Ajansın kaynaklarını etkin kullanarak somut etki yaratacağı faaliyet alanları belirlenmiş, zaman ve bütçe planlaması bu doğrultuda yapılandırılmıştır.

Programın ana eksenini, üst ölçekli politika belgeleriyle uyumlu olarak tasarlanan üç Sonuç Odaklı Program oluşturmaktadır:

- Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı
- Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı
- Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı

Fırat Kalkınma Ajansı, bu programlar aracılığıyla TRB1 Bölgesi’nin rekabet gücünü artırmayı, üretim ve istihdam kapasitesini büyütmeyi, yenilikçiliği ve sürdürülebilirliği esas alan bir kalkınma modelini yaygınlaştırmayı hedeflemektedir. 2026 yılı Ajans çalışmaları, 12. Kalkınma Planı, 2024–2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi, 2024–2028 TRB1 Bölge Planı ve 2026 yılı teması “Anadoludakiler / Yerel Ürünleri Ticarileştirme” doğrultusunda bölgenin kalkınma eksenlerini yeniden tanımlayan bir yol haritası niteliği taşımaktadır.

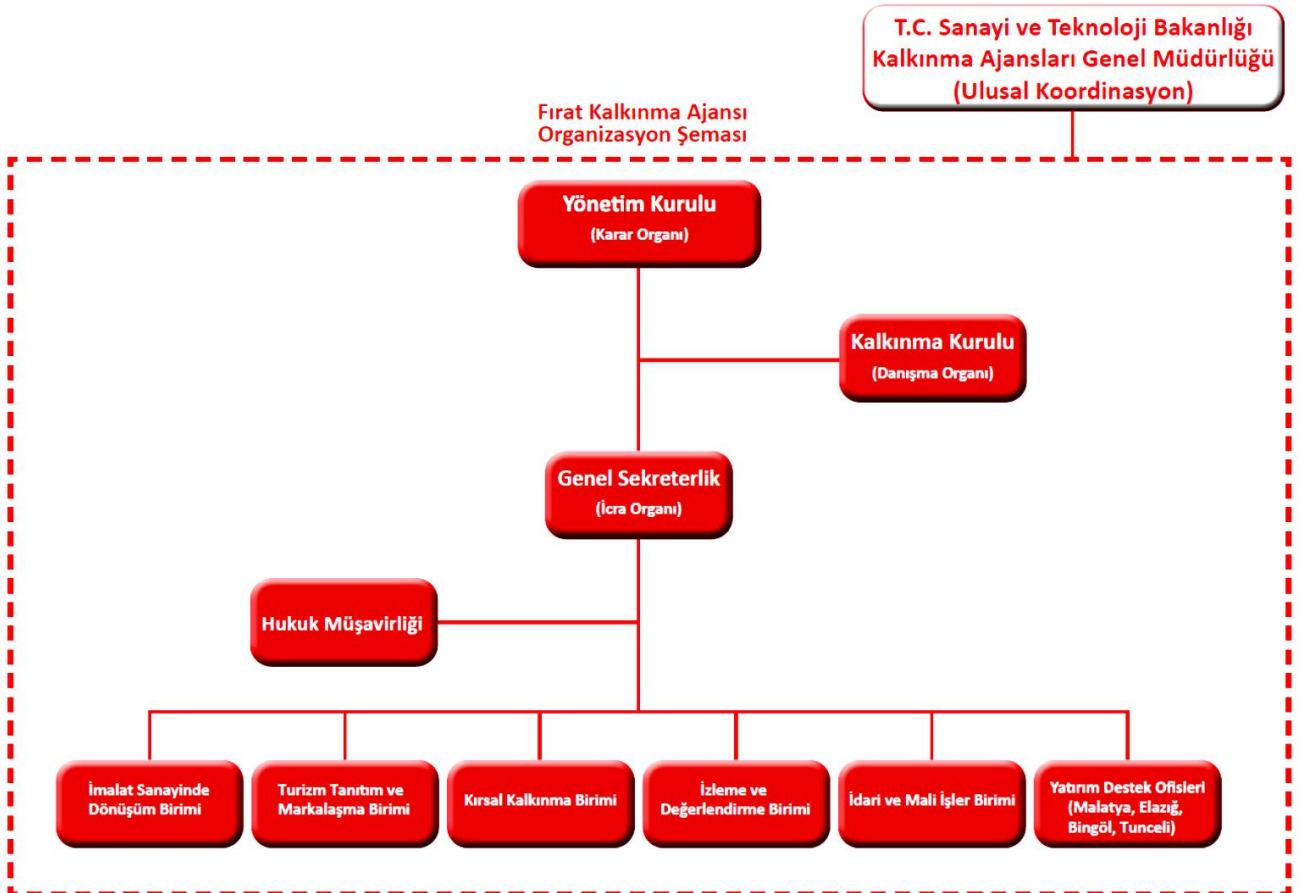
Fırat Kalkınma Ajansı, “Nitelikli ve girişimci insan gücüyle, doğal kaynaklarını koruyarak üreten, dirençli ve yaşam kalitesi yüksek TRB1” vizyonu çerçevesinde çalışmalarını kararlılıkla sürdürecektir.

1. GİRİŞ

25 Temmuz 2009 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Fırat Kalkınma Ajansı, 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi doğrultusunda bölgesel planlama ve koordinasyon, destek programları, yatırım destek ve tanıtım faaliyetlerini sürdürmektedir. Ajans, Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli illerini kapsayan ve “TRB1” olarak sınıflandırılan bölgede hizmet vermektedir. Ajans merkezi Malatya’dadır ve TRB1 Bölgesinin her ilinde Yatırım Destek Ofisleri bulunmaktadır.

Kalkınma ajanslarında genel sekreter, hukuk müşaviri olarak görevlendirilecek uzman personel, uzman personel, destek personeli ve sürekli işçi statüsünde yardımcı hizmetli personelleri olmak üzere beş grupta personel istihdam edilmektedir. Fırat Kalkınma Ajansında 2025 yılı Aralık ayı itibariyle 1 genel sekreter, 24 uzman personel, 6 destek personeli ve 17 yardımcı hizmetli personeli olmak üzere toplamda 48 personel görev yapmaktadır. Ajans genel sekreterliği görevini Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 02.12.2024 tarihli ve E-52971973-903.02-6297321 sayılı Bakan Oluru gereği Mehmet Şirin BUDANCAMANAK vekâleten yürütmektedir.

2024 – 2028 TRB1 Bölge Planı vizyonu; “Nitelikli ve girişimci insan gücüyle, doğal kaynaklarını koruyarak üreten, dirençli ve yaşam kalitesi yüksek TRB1” olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, Fırat Kalkınma Ajansı 2026 Yılı Çalışma Programını hazırlamıştır. Çalışma Programı, Fırat Kalkınma Ajansı’nın planlama dönemi içerisindeki faaliyetlerini ve bu faaliyetlere yönelik tahmini mali kaynakları içermektedir. Çalışma Programı, Ajansın tüm birimlerinin ve personelinin aktif katkısıyla, katılımcı bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Bu süreçte 2024–2028 TRB1 Bölge Planı hedefleri, ulusal politika belgeleri ve yerel öncelikler birlikte değerlendirilmiş; Ajansın kaynaklarının etkin, verimli ve ölçülebilir sonuçlar doğuracak şekilde kullanılmasına odaklanılmıştır.

2026 yılı Çalışma Programı, “Yerel Kalkınma Hamlesi” vizyonu çerçevesinde şekillendirilmiş olup, bölgenin yerel potansiyellerini harekete geçirecek, yatırım ortamını güçlendirecek ve üretim-ticaret kapasitesini artıracak faaliyetleri kapsamaktadır. Bölge planında belirlenen stratejik öncelik ve hedeflere katkı sağlayacak şekilde 3 adet sonuç odaklı program belirlenmiştir. 2026 Yılı Çalışma Programı da bu doğrultuda, temel olarak ajansın Sonuç Odaklı Programları ekseninde ve bölge illerinin doğrudan veya dolaylı olarak etkilendiği Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinin bölgesel kalkınma üzerindeki negatif etkilerinin azaltılması, kısa ve orta vadeli toparlanma stratejileri doğrultusunda oluşturulmuştur. Sonuç Odaklı Programlar, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla iş birliği halinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan ve çerçevesi Sonuç Odaklı Yönetim Planları ile belirlenmiş orta vadeli programlardır.

Çalışma Programı ile 2024 – 2028 TRB1 Bölge Planı’nda yer alan öncelik ve tedbirleri hayata geçirmek için ajans faaliyetleri ve destekleri, çarpan etkisi yaratacak alanlara kanalize edilecek, bölge için farklı kaynak ve enstrümanların önü açılacak, Bölge ekonomisinin afet öncesine dönüşü ve onun da ötesine geçişi için yoğunlaştırılması sağlanacaktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2026 yılı teması olarak “Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” konusuna odaklanılacaktır. Ajansın insan kaynağı ve koordinasyon gücü ise yerel dinamiklerin harekete geçirilmesi, bölgedeki kurum ve kuruluşların kurumsal kapasitelerinin artırılması ve iş birliklerinin kuvvetlendirilmesi, ulusal ve uluslararası kaynakların bölgede etkin bir şekilde kullanılması, deprem sonrası toparlanmanın hızlandırılması ve uygulamaya dönük araştırmalar için kullanılacaktır.

Kalkınma Ajanslarının 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde belirtilen görevlerini daha etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri için, geçmiş uygulama tecrübeleri de dikkate alınarak, yeni bir vizyonla gerek işlevsel gerekse kurumsal dönüşüm süreci başlatılmıştır. Kalkınma Ajansları yeni dönemde daha proaktif roller üstlenerek bölgelerinin kalkınmasında lider kurumlar olacaktır. Ajanslar; merkezi ve yerel paydaşlarla birlikte bölgeleri için kalkınma gündemini oluşturacak, öncelikli hedefleri belirleyecek, ortak program ve faaliyetlerle kalkınma sürecini hızlandıracaktır. Bu çerçevede kalkınma ajansları ilk adım olarak üst ölçekli plan ve programlarla uyumlu olarak bölge dinamiklerine direkt nüfuz edecek Sonuç Odaklı Programlar oluşturmuşlardır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. BÖLGE SANAYİNİN DIŞA AÇILMASI VE KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİĞİN GÜÇLENDİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

a. Amaç

İmalat sanayiinde ve bilişim sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin kurumsal yapısının güçlendirilmesi, dijitalleşme ve yenilikçilik kapasitelerinin geliştirilerek küresel rekabet edebilirliğinin artırılması ile bölgenin dış ticaretinin geliştirilmesi sonuç odaklı programın genel amacı olarak belirlenmiştir.

Programın özel amaçları;

1. Bölgedeki işletmelerin kurumsal yönetim yetkinliği ile tasarım, Ar-Ge, ürün geliştirme yeteneklerinin artırılması,
2. İşletmelerin ihracat yeteneklerinin geliştirilmesi ve bölgede ihracat yapan firma sayısının artırılması,
3. İmalat sanayiinde üretim kabiliyetlerini artıracak altyapı hizmetlerinin güçlendirilmesi,
4. Küresel rekabete uyum sağlayabilecek insan kaynaklarının geliştirilmesi

olarak belirlenmiştir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Rekabetçiliği ve verimliliği artırıcı politikalar temelinde ithalata daha az bağımlı bir üretim yapısıyla daha fazla mal ve hizmet satılmasını sağlayacak ihracat odaklı bir dönüşümün gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. 2024-2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'ne göre ülkelerin ekonomik kalkınmasında başat rol oynayan imalat sanayii sektörünün hacmi, ülkeler arası rekabetçi üstünlük sağlamada belirleyici konumundadır. Büyüme, verimlilik artışı ve istihdama önemli katkılar yapan imalat sanayiinin Türkiye'deki mevcut yapısının dönüşümü, ekonomik büyüme ve kalkınma sürecinin devam ettirilmesi için bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan sonuç odaklı program çalışmalarının bölge illerinin doğrudan veya dolaylı olarak etkilendiği Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinin ardından bölge sanayisinin afet öncesine dönüşü ve onun da ötesine geçişi için yoğunlaştırılması ve deprem sonrası toparlanmanın hızlandırılması gerekmektedir.

2024-2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde girişimcilikte finansman imkânlarının kolaylaştırılması ve çeşitlendirilmesi, toplumda girişimcilik kültürünün erken yaşlarda oluşturulması ve girişimcilik becerilerinin geliştirilmesi, erken aşama girişimlerin desteklenmesi, girişimcilik desteklerinin tamamlayıcılığı ve bilinirliğinin artırılması yeni

dönemde de odaklanılan konular olacaktır. Ayrıca girişimcilik kültürünün geliştirilmesi ve gençlere yetenek kazandırılmasına yönelik faaliyetler de yaygınlaştırılacaktır. Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi Eylem Planı altında Girişim Sermayesi Uygulamalarının Teşvik Edilmesi stratejisi doğrultusunda nitelikli yatırımcı tanımına uyan, daha fazla bireysel yatırımcının girişim sermayesi fonlarına katılımı teşvik edilecek, bu konuda yönlendirme ve bilgilendirme çalışması yapılacaktır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından kalkınma ajansları ile istişare edilerek belirlenen 2026 yılı teması “Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” olarak belirlenmiştir. 2024 ve 2025 yıllarında “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı”, 2022-2023 yıllarında “Genç İstihdamı” teması kapsamında yürütülen faaliyetlerle edinilen tecrübeler çerçevesinde yerel ürünlere ve kooperatiflere odaklanarak bölgenin girişimcilik ekosisteminin tesisinde kadın/genç girişimciliğinin önceliklendirildiği çalışmaların yapılması ve koordine edilmesi amaçlanmaktadır.

Bölge ihracatında ise Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri ve Doğu Anadolu İhracatçı Birliği’nin kayıtlarına göre bölgede sayısı 325 olan aktif ihracatçı firma sayısının 400’e yükseltilmesi hedeflenmektedir. TRB1 Bölgesi ihracatı, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, 2024 yılında ülke ihracatının % 0,31’ini oluşturmakta olup 2024 – 2028 TRB1 Bölge Planı hedefleri doğrultusunda bu oranın % 0,48’e yükseltilmesi öngörülmüştür. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri ışığında yapılan değerlendirmede 2018 yılında %0,25 olan bölge ihracat oranı, 2019-2022 arasında sürekli yükselerek %0,37’ye yükselmiş, 2024 yılında ise deprem ve makroekonomik gelişmeler sebebiyle %0,31’e gerilemiştir. Bununla birlikte Ticaret Bakanlığının faaliyet illerine göre ihracat istatistikleri incelendiğinde 2024 yılı bölge ihracatı 1,24 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, bölge ihracatın yaklaşık %40’ının firma merkezleri ile üretim illeri farklılığının resmî istatistiklerine yansımamasından kaynaklanmaktadır.

İhracata dayalı bölgesel kalkınma yaklaşımının bir gereği olarak, bölge ekonomisinin sadece ham veya az işlenmiş ihraç mallarını değil, katma değeri yüksek malları da ihraç edebilir konuma yükseltilmesi gerekmektedir. Ajansımızın yürüttüğü değer zinciri analizleri kapsamında hazırlanan sektör bazlı yükseltme planları, ihraç edilecek ürünlerde katma değer artırılması açısından önem arz etmektedir.

İşletmelerin yeni dış pazarlara açılma ve tanıtım faaliyetlerinin yoğunlaştırmaları ile sınırlı kalan çabaları, ihracatın artırılması için yeterli olmayacaktır. TRB1 Bölgesinde ihracatın geliştirilmesinin,

- Bölgedeki firmaların satışlarının ve karlılığın artırılması,
- Pazar farklılaşması ile iç pazardaki talep dalgalanmalarından kaynaklanan risklerin azaltılması,
- Ölçek ekonomiyeye ulaşılması ve birim maliyetlerin düşürülmesi,
- Ürün yaşam döngüsünün yeni pazarlara girerek uzatılması,
- Verimliliğin ve kalitenin artırılması,
- Küresel pazar trendlerinin takip edilmesi,
- Firma prestijlerinin artırılması

noktalarında önemli katkılar sağlayacağı değerlendirilmektedir. Bölgemizde ihracat önündeki başlıca engeller arasında küresel talebin kalite beklentileriyle uyum, kalite belgeleri, dil sorunu ve ihracat finansmanına erişim sıralanabilir. Kurumsallaşmayı sağlayamamış ve yönetim - organizasyon yetkinliğine sahip olamayan firmaların, ihracatlarını artıramayacağı ve sürdürülebilir kılamayacağı birçok çalışmada ortaya konmuştur. Bu çerçevede bölgedeki firmaların stratejik yönetim yetkinliklerinin geliştirilmesi, pazarlama karmalarının optimize edilmesi ile dijital dönüşümleri, ihracat ve küresel rekabetçilik için kilit roledir.

2024-2028 TRB1 Bölge Planı'nda, öncelikli olarak belirlenen imalat sanayii sektörleri NACE kodlarıyla birlikte sırasıyla 10-Gıda ürünlerinin imalatı, 13-Tekstil ürünlerinin imalatı, 14-Giyim eşyalarının imalatı, 23-Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, 24-Ana metal sanayii, 28-Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı ve 31-Mobilya imalatı olarak belirlenmiştir. Malatya ve Elâzığ'ın orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürünleri üretme potansiyelinin olduğu ve bu konuda ajansın katalizör olabileceği değerlendirilmektedir. Bölgede baskın olan gıda ve tarıma dayalı sanayi ile tekstil sektörlerine ilave olarak Malatya ve Elâzığ illerinde makine-teçhizat üretimi, metal işleme sanayi ve yapı malzemeleri imalatı sektörleri gelişme eğilimi göstermektedir. Katma değeri artırmaya yönelik bu sektörlerin çeşitlenmesi ve gelişmesi bölge ekonomisi için son derece elzem görülmektedir.

Cazibe Merkezleri Destekleme Programı'nın 2025-2035 Vizyonu çerçevesinde Malatya ve Elâzığ illeri için odak temalar belirlenmiştir. Bu kapsamda Elâzığ ili için Tarihi Harput Şehrinde Turizmin Geliştirilmesi ve Tarıma Dayalı Sanayinin Geliştirilmesi temaları, Malatya ili için ise Tarıma Dayalı Sanayinin Geliştirilmesi ve İmalat Sanayiinde Orta-Yüksek Teknolojiye Geçiş temaları belirlenmiştir. Odaklanılan bu temalar ile Malatya ve Elâzığ illerinin bölgesel olarak Cazibe Merkezi merkezler konumlarının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yapılan saha çalışmaları, kurumsallaşmanın eksikliğinin firmaların kırılganlığını arttırdığını ortaya koymuştur. Firmaların kurumsal yapısı ile ulusal ve global rekabet

edilebilirlik doğrudan ilişkilendirilebilir. Türkiye ile paralel olarak bölgedeki firmaların çok büyük bir yüzdesini aile şirketleri oluşturmaktadır. Aile şirketlerinin kurumsallaştırılması, altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve istihdam artırıcı sektörlerin desteklenmesi, özellikle imalat sanayiinde katma değerin artırılabilmesi için ilgili paydaşların hemfikir olduğu müdahale alanlarıdır. Bu kapsamda ajans olarak son iki yılda yürütülen teknik destek programları ve uygulamalı danışmanlık programları ile özel sektörün kurumsallaşması, kapasitelerinin geliştirilmesi ve ihracat kapasitelerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Bölgede faaliyet gösteren mevcut işletmelerin kapasitelerinin artırılması kadar, yeni yatırımların bölgeye çekilmesi de bölge ihracatının artırılabilmesi için önemlidir. Bu kapsamda bölge dışından bölge illerimize doğrudan yatırımları artırmak üzere başta Yerel Kalkınma Hamlesi Programı, teşvikler ve diğer destekler olmak üzere yatırım tanıtım faaliyetlerine devam edilmektedir.

Yatırım yeri tahsisi sorunu hemen her sektörde ve her ilde mevcut olup, gerek bölgede yerleşik, gerekse de bölge dışından yatırım yapmayı düşünen işletmelerin karşısına çıkan temel problemlerden biridir. Organize sanayi bölgelerinde tahsis edilebilecek parsellerin yetersiz oluşu, küçük sanayi sitelerinin pek çok açıdan işletmelere uygun yer çözümü sunamayışı, işletmelerin bir arada bulunmasının sağlayacağı avantajlardan yeterince faydalanılamaması gibi problemlerin aşılması yatırımları, verimliliği ve kârlılığı artıracaktır.

Öte yandan bölgedeki sanayi işletmelerinin genelinde düşük katma değer sorunu bulunmaktadır. Genellikle düşük teknoloji grubunda yer alan ürünler üretilmekte olup ürünler çoğu zaman ileri işlem aşamalara geçilemeden, ham mamul ya da yarı mamul halde satılmaktadır. Malatya’da kayısı ve Elâzığ’da mermer ihracatı bu durumun en açık örneğidir. Bölgedeki firmaların Ar-Ge / Ür-Ge faaliyetleri ve üniversite-sanayi iş birlikleri ile beslenerek katma değeri yüksek ürünler üreten firmalar haline evrilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bölge sanayisinin yeşil dönüşümü; kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin tesis edilmesinin yanı sıra, Paris (İklim) Anlaşması ve Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı başta olmak üzere, uluslararası sözleşmelerce talep edilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve bölgenin rekabet edebilirliği bakımından elzemdir. Bu çerçevede 2025 yılı içerisinde gerçekleştirilen Ar-Ge Eğitim ve Mentörlüğü hizmeti ile Verimlilik Odaklı Yönetim Danışmanlığı hizmetleri bölge firmalarının dönüşümüne önemli katkı sağladığı değerlendirilmektedir. Bu dönüşüm uzun soluklu faaliyetler zinciri ile desteklenirse devam edebileceği değerlendirildiğinden, 2026 yılında da benzer programların yürütülmesi hedeflenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç Odaklı Programının hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 1: REG SOP 2026 Yılı Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	İhracat Analizi Raporu Sayısı (Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli)	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması Kapsamında Hazırlanan Ön Fizibilite, Fizibilite ve Proje Değerlendirme Rapor Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları Sayısı	Adet	15	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Hazırlanan İlçe Bazlı İmalat Sanayiinin Geliştirilmesi Stratejisi ve Eylem Planı Raporu Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Sanayide Yönetişim Ağı Odak Grup Toplantı ve Çalışma Ziyareti Sayısı	Adet	5	Toplantı Tutanakları
İş Birliği ve Koordinasyon	Uluslararası Platformlara/Ağlara Tanıtımı Yapılan ve Dış Ticaret İstihbarat Danışmanlığı Verilen Firma Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Sanayi Alanlarının Belirlenmesi Kurumlar Arası Koordinasyon Toplantıları	Adet	2	Toplantı Tutanakları
Kapasite Geliştirme	Model Fabrika İş Birliği ile Düzenlenen Öğren-Dönüş Programları	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Yalın Üretim Eğitim ve Danışmanlığı Verilen Firma Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	B2B Ticaret ve Pazarlama Yetkinlik Programına Katılan Firma Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Sağlanan Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmeti Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmeti Alan Firma Sayısı	Adet	15	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Eğitim ve Danışmanlık Programı Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Eğitim ve Danışmanlık Programlarına Katılan Firma Sayısı	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen E-İhracat Eğitimine Katılan ve Danışmanlık Hizmeti Alan Firma Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen veya Duyurusu Yapılan Pazar Fırsatları Zirvesi Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Pazar Fırsatları Seminerlerine Katılan Firma Sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kaynak Verimliliği ile Alakalı Düzenlenen Etkinlik Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kaynak Verimliliği İle İlgili Düzenlenen Etkinliklere Katılım Sağlayan Firma Sayısı	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kadın ve Genç İstihdamının ve Girişimciliğinin Artırılması Kapsamında Verilen Mesleki ve Beceri Geliştirme Eğitimi Sayısı	Adet	8	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kadın ve Genç İstihdamının ve Girişimciliğinin Artırılması Kapsamında Verilen Mesleki ve Beceri Geliştirme Eğitimlerine Katılan Kişi Sayısı	Kişi	80	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Verimlilik Odaklı Üretim Yönetimi Danışmanlığı Verilen Firma Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yatırım Ortamı Tanıtımı Yapılan Firma Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Devlet Destekleri Bilgilendirme Faaliyetleri	Adet	200	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Geliştirilen Gündümlü Proje Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Rekabet 5.0 – Yenilikçi İşletmeler Destek Programı Kapsamında Destek Verilen Başvuru Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	“Fırat’ın Yeni Nesil Girişimcileri” Destek Programı Kapsamında Destek Verilen Başvuru Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Önemli Kamu Yatırımları	Takibi Yapılan Proje/Faaliyet Sayısı	Adet	13	Ajans Faaliyet Raporu

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	Takibi Yapılan/Uygulanan Proje/Faaliyet Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	SoGreen: Kadın ve Genç Girişimciler İçin Kuluçka Hibe Desteğinden Yararlanan Proje Sayısı	Adet	40	Ajans Faaliyet Raporu
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	SoGreen: Kapsayıcı ve Yeşil Geri Ödemeli Finansman Destek Programından Yararlanan Proje Sayısı	Adet	40	Ajans Faaliyet Raporu
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	SoGreen İkinci Bileşen Kapsamında Desteklenen Proje Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Takibi Yapılan Program Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 2: REG SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Bölgenin Ülke İhracatındaki Payı	Yüzde	0,31	0,48	TİM/Ticaret Bakanlığı
2	İhracata İlk Defa Başlatılan/İhracatı Artırılan Firma Sayısı	Adet	5	20	DAİB/GAİB
3	Planlı Sanayi Alanı	Hektar	4.121	6.000	Ajans Faaliyet Raporu
4	Kazandırılan Nitelikli İş Gücü İstihdamı	Kişi	100	350 (En az %50'si Kadın)	Etki Analiz Raporları
5	Kazandırılan Toplam İstihdam	Kişi	400	2000 (En az %50'si Kadın)	Etki Analizi Raporları

d. Proje ve Faaliyetler

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Sektörel ihtiyaçların belirlenmesi ve uzun vadeli projelere temel oluşturulması amacıyla hedef pazar analizleri, tematik veya sektörel bazlı raporlar hazırlanacak ve saha araştırmaları yürütülecektir. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Yerel Kalkınma Hamlesi kapsamında; bölgesel potansiyellerin keşfedilmesi ve değerlendirilmesi,

yerel ekonomilerin canlandırılması, istihdamın artırılması ve toplumun tüm kesimlerinde yaşam kalitesinin yükseltilmesi hedeflenmektedir. Bu hedefler doğrultusunda, bölgesel ölçekte yatırım potansiyeli taşıyan alanlara ilişkin ön fizibilite çalışmaları hazırlanarak, topyekûn kalkınmayı destekleyecek politika ve uygulamalara katkı sağlanacaktır. TRB1 Bölge Planı'nda belirlenen stratejik öncelik ve hedeflerle uyumlu olarak, bölgesel proje havuzunun geliştirilmesi kapsamında, bölgenin kalkınması açısından kritik öneme sahip projelere yönelik fizibilite ve projelendirme çalışmaları yürütülecektir.

Bu kapsamda hazırlanabilecek rapor ve analiz çalışmaları aşağıda yer almaktadır;

1.1. İhracat Analiz Raporu

Odak ülke pazarlarını ve ticari fırsatları belirlemek amacıyla 2026 yılı içerisinde il bazlı ihracat analiz raporları hazırlanacaktır. Bu raporlar, bölgenin ihracat potansiyelini daha etkin biçimde değerlendirmek ve mevcut fırsatları azami düzeyde kullanmak açısından stratejik bir araç niteliği taşıyacaktır. İl düzeyinde gerçekleştirilecek analizler, TRB1 Bölgesi'nin özgün ihtiyaçlarını ve pazar dinamiklerini ortaya koyarak, ihracata yönelik stratejilerin daha hedefli, verimli ve sonuç odaklı biçimde tasarlanmasına katkı sağlayacaktır. Çalışmada, özellikle Orta Doğu ülkeleri ile Türk Cumhuriyetleri başta olmak üzere, bölge için öncelikli hedef ülkeler belirlenecek ve bu pazarlara yönelik ihracat stratejileri geliştirilecektir. Bu kapsamda, Türkiye Cumhuriyetleri ve Orta Doğu ülkeleriyle olan mevcut dış ticaret hacminin artırılmasına yönelik fırsatlar analiz edilerek, bölge işletmelerinin bu pazarlarda daha etkin konumlanmaları sağlanacaktır. Elde edilen veriler, il düzeyinde politika geliştirme süreçlerine girdi sağlayarak, karar alıcıların ihracat ekosistemini güçlendirecek somut adımlar atmasına katkıda bulunacaktır. Raporlarda, ihracat potansiyeli yüksek stratejik sektörler tespit edilerek bu alanlarda kümelenme, markalaşma ve ürün çeşitlendirmesi olanakları ortaya konulacaktır. Ayrıca, bu raporların bulgularına dayanarak alınacak tedbirler ve uygulanacak faaliyetler sayesinde, bölgedeki ihracatçı işletmelerin uluslararası pazarlarda rekabet gücü artırılacak, böylece bölgenin ihracat kapasitesinin güçlenmesi ve ekonomik büyümenin sürdürülebilirliği desteklenecektir.

1.2. Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması

Bölge proje havuzunun oluşturulması sürecinde, büyük ölçekli yatırımların hayata geçirilmesini hızlandıracak ve bu yatırımlar için uygun finansman kaynaklarına erişimi kolaylaştıracak çalışmalar yürütülecektir. Bölgesel gelişme için önem arz eden ve yerel, ulusal

ve uluslararası fon kaynaklarından yararlanılabilmesi için güdülenebilecek projeler için anket, analiz, araştırma, ön fizibilite, fizibilite ve teknik projelendirme çalışmaları yürütülecektir. Ayrıca, planlı sanayi alanlarının genişletilmesine yönelik proje ve etüt çalışmaları hazırlanarak, yatırım yapılabilir alanların artırılması hedeflenmektedir. Yatırımcıların hizmetine sunulabilecek yeni sanayi parsellerinin oluşturulması hususu ile Yerel Kalkınma Hamlesi Programı kapsamında belirlenecek yatırım konuları önceliklendirilecektir.

1.3. Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları

Bölgede faaliyet gösteren imalat sanayii firmalarından, henüz dış ticaret yapmayan ve ihracat yapsa da henüz bu süreçte sürdürülebilirliği sağlayamayan veya hedef pazarı dar olan firmalar için üretim süreçlerinde ihracata uygunluğun sağlanması, ihracat süreçlerinin yönetilmesi noktasında hedef pazarların belirlenmesi, pazar analizi, dijital ürün kataloglarının hazırlanması, kalite standartları ve sertifikasyon süreçlerinden yapılması gerekenler, rakip analizi, potansiyel alıcı müşterilerin belirlenmesi vb. konularda yol haritası niteliği taşıyacak firma bazlı ihracat stratejisi raporları hazırlanacaktır. 2026 yılında imalat sanayiinde faaliyet gösteren 15 yeni firma için ihracat strateji raporu hazırlanacaktır.

1.4. İlçe Bazlı İmalat Sanayiinin Geliştirilmesi Stratejisi ve Eylem Planı Raporu

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan “İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması” (SEGE-2022) raporuna göre, ilçeler Türkiye’nin sanayi yapısında kritik bir konuma sahiptir. İlçelerdeki imalat sanayii işletmeleri, hem yerel istihdamın sürükleyicisi hem de bölgesel kalkınmanın lokomotif niteliğindedir. Raporla, özellikle ikinci kademe ilçelerde sanayi ve hizmet sektörlerinin ülke genelindeki toplam iş yerlerinin yaklaşık %75’ini oluşturduğu ve sanayi elektrik tüketiminin %51’inin bu ilçelerde gerçekleştiği vurgulanmaktadır. Bu durum, ilçe düzeyinde sanayi üretiminin ve sanayi altyapısının güçlendirilmesinin hem ekonomik büyüme hem de bölgesel dengesizliklerin azaltılması açısından stratejik önem taşıdığını göstermektedir. Ayrıca ülke genelinde iş yerleri payları düşük seyretmesine rağmen bu kademedeki bazı ilçeler belirli istihdam değişkenlerinde öne çıkmaktadır. SEGE-2022 Raporu dikkate alınarak İmalat sanayi alanında potansiyel sahibi olan belirlenecek 3 ilçe için İmalat Sanayiinin Geliştirilmesi Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanacaktır. Hazırlanacak raporlar, ilçelerin sanayi yatırımlarıyla yeniden canlanmasına, kırsal nüfusun yerinde istihdam edilmesine ve göçün olumsuz etkilerinin azaltılmasına katkı sağlayacaktır. “Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” teması kapsamında, tarıma dayalı sanayinin ilçelerde geliştirilmesine yönelik strateji, hedef,

eylem ve proje önerilerine de çalışmalarda yer verilecektir. Böylece ilçelerin, üretim ve yenilik kapasitesiyle kendi ekonomik kimliğini güçlendiren sürdürülebilir kalkınma merkezlerine dönüşmesi amaçlanmaktadır.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Sanayi Yönetişim Ağı

“Sanayi ve Ar-Ge alanlarında dönüşüm, dış pazarlarda sürdürülebilir rekabetçiliğin temel koşulu olup, aşamalı bir süreç ve çok paydaşlı bir iş birliği gerektirmektedir. Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı genel amaç ve önceliklerine katkı sağlayabilecek Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, bölge üniversiteleri, ticaret ve sanayi odaları, ihracatçı birlikleri, ticaret borsaları, sanayi ve teknoloji il müdürlükleri, Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), teknoloji geliştirme bölgeleri, Milli Eğitim İl Müdürlükleri, ilgili sivil toplum kuruluşları ve iş dünyasının temsilcilerinden oluşan yönetim ağı faaliyetlerine devam edilecektir. Sanayi ve Teknoloji İş Birliği Kurulunda (SANTEK) yer alan temsilciler ile birlikte kamu-üniversite-sanayi iş birliğini geliştirmek amacıyla düzenli aralıklarla SANTEK toplantılarına katılım sağlanmaya devam edilecektir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından kurgulanan **Sanayi ve Teknoloji Kolejlere** programı kapsamında, bölgede uygun yer tespitleri yapılacak ve söz konusu kolejlere ilişkin koordinasyon ve iş birliği çalışmaları ilgili paydaşlarla yürütülecektir.

2026 çalışma yılı içerisinde de dış ticaret ekosisteminde yer alan paydaşlar ile iş birliği geliştirme toplantıları ve ziyaretleri gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

2.2. İhracatçı Firmaların Ağ Geliştirme Faaliyetleri ve Dış Ticaret İstihbarat Danışmanlığı

2026 yılında da Ajans uzmanları tarafından yürütülecek dış ticaret istihbarat danışmanlığı faaliyetleriyle, ihracat yapan veya ihracata adım atmak isteyen firmaların küresel pazarlara erişim süreçleri desteklenecektir. Firmalara, güncel ticaret verileri ve potansiyel müşteri profilleri sunulurken hedef pazar belirleme, tedarik zinciri oluşturma ve rekabet gücünü artırma konularında rehberlik sağlanacaktır.

Bu kapsamda, firmaların ihracat stratejilerinin geliştirilmesinde uluslararası veri tabanları, akredite ticaret ağları ve Singapur merkezli dış ticaret istihbarat programlarından elde edilen bilgilerden yararlanılacaktır. Bu sistemler aracılığıyla, danışmanlık verilen firmalara potansiyel alıcı ve tedarikçi analizlerinin yanı sıra konşimento ve ticari işlem bilgilerine dayalı

sektörel içgörüler sunularak, firmaların dış pazarlarda rekabetçi avantajlarını koruması hedeflenmektedir.

2.3 Sanayi Alanlarının Belirlenmesi ve Kurumlar Arası Koordinasyon

2024-2028 Yılı Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS)’ne göre toplam yüzölçümü içinde sanayi alanlarına bakıldığında Almanya’nın yüzde 4,4’ü, İtalya’nın yüzde 2,1’i, Fransa’nın yüzde 1,4’ü, Polonya’nın yüzde 1,1’i, Türkiye’nin ise yüzde 0,36’sı sanayi alanlarından oluşmaktadır. Ayrıca TRB1 Bölgesi illerine bakıldığında illerin tamamında sanayi alanlarının ilin yüzölçümüne oranı %1’in altında olduğu görülmektedir. 2024-2028 TRB1 Bölge Planı’na uygun olarak planı sanayi alanlarının artırılması hedeflenmektedir.

Özellikle 6 Şubat depremlerinden sonra ortaya çıkan sanayi alanları ve tesislerinin çevreye duyarlı ve afetlere dayanıklı şekilde yeniden yapılanması hususuna 2024-2028 TRB1 Bölge Planı’nda da değinilmiştir. Bu nedenle sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ve sanayi tesislerinin inşasında hem yer seçiminde hem de yapı planlamasında afetlere karşı dayanıklılık ön planda tutulacaktır. Bunun yanı sıra, güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji sistemlerinin entegrasyonu teşvik edilecek, enerji tasarrufu sağlayan ve çevreye duyarlı çözümler özendirilecektir. Planlı sanayi alanlarının belirlenmesi ve yatırımcıların hizmetine sunulması ile bölgenin rekabet gücünün artırılması ve küresel ekonomik entegrasyonunun güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri ile iş birliği ve koordinasyon içinde, ilçelerin sanayi sitesi ihtiyaçlarına yönelik projelendirme ve planlama çalışmalarının güdülenmesi sağlanacaktır.

3. Kapasite Geliştirme

3.1. Malatya Model Fabrika İş Birliği ve Kapasite Geliştirme Faaliyetleri

Ajansımızın 2019 Yılı Gündümlü Proje Desteği kapsamında yürütülen “Malatya 2. OSB İŞGEM Mesleki Eğitim Merkezi ile Büyüyor” projesi çerçevesinde 9.475 m² kapalı alana sahip bir merkez inşa edilmiştir. Bu merkezin 671 m² büyüklüğündeki atölye alanı, Doğu Anadolu Bölgesi’nin ilk Model Fabrikası olarak hizmet verecek şekilde tahsis edilmiştir. İnşası tamamlanan ve 2026 yılı itibarıyla faaliyete geçmesi planlanan Model Fabrika, firmalara üretim süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik teorik ve uygulamalı eğitimler sunacaktır. Bu kapsamda düzenlenecek Öğren-Dönüş Programları, başta yalın üretim, dijital dönüşüm, kalite yönetimi, enerji verimliliği, süreç iyileştirme, üretim planlama ve iş sağlığı-güvenliği olmak üzere birçok alanda firmaların yetkinliklerini artırmaya odaklanacaktır. Malatya ve TRB1 Bölgesi’ndeki

işletmeler için, simülasyonlar ve pratik uygulamalarla desteklenen bu eğitimler, işletmelerin rekabet gücünü ve verimliliklerini artırmayı hedeflemektedir. Model Fabrika ile yürütülecek eğitim, danışmanlık ve bilgilendirme faaliyetleri aracılığıyla, bölge sanayisinin daha etkin, sürdürülebilir ve yenilikçi üretim modellerine geçişi teşvik edilecektir.

3.2. Yalın Üretim Eğitim ve Danışmanlık Programı

Bölge sanayisinin verimlilik, kalite ve rekabet gücünü artırmak amacıyla, işletmelere yönelik Yalın Üretim Eğitim ve Danışmanlık Programı uygulanacaktır. Program kapsamında firmalara üretim süreçlerindeki israfların azaltılması, verimliliğin yükseltilmesi ve kaynak kullanımının optimize edilmesi konularında teorik ve uygulamalı eğitimler verilecektir. Eğitim sürecini takiben, firmalara özgü yerinde analiz ve danışmanlık hizmetleri sağlanarak yalın üretim tekniklerinin işletme ölçeğinde hayata geçirilmesi desteklenecektir. Program, üretim hattı simülasyonları ve vaka analizleriyle desteklenen eğitimler; 5S, Kaizen, Değer Akış Haritalama, SMED, TPM, Kanban, Hücresel Üretim, Süreç İyileştirme gibi temel yalın araçları içerecektir.

3.3. İmalat Sanayiinde B2B Ticaret ve Pazarlama Yetkinlik Programı

Bölge sanayisinin pazarlara erişimini artırmak ve işletmelerin yeni müşteri kanalları oluşturmasını desteklemek amacıyla İmalat Sanayiinde B2B Ticaret ve Pazarlama Yetkinlik Programı uygulanacaktır. Program kapsamında, üretici firmaların B2B satış modelleri, dijital pazarlama araçları, marka yönetimi ve pazar stratejileri konusunda bilgi ve beceri düzeyleri geliştirilecektir. Program, firmalara yönelik teorik eğitim ve birebir danışmanlık modüllerinden oluşacaktır. Katılımcılara hedef pazar analizi, pazarlama planlaması, fiyatlandırma stratejileri, dijital platformlarda B2B müşteri yönetimi, fuar ve e-ticaret entegrasyonu, marka tescili ve sertifikasyon süreçleri konularında destek sağlanacaktır. Ayrıca, başarılı B2B satış örnekleri ve yeni pazarlara açılım stratejileri üzerine örnek uygulamalar paylaşılacaktır.

3.4. Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmetleri

2021, 2022, 2024 ve 2025 yıllarında dış ticarete uzmanlaşma danışmanlık hizmetlerinden toplam 62 firma yararlanmış, bu firmalar arasında yurt dışında şube açma, bayilik oluşturma, yeni pazarlara giriş ve potansiyel alıcılarla ihracat bağlantısı kurma gibi somut sonuçlar elde edilmiştir. Eğitim ve danışmanlık faaliyetleri sayesinde firmaların dış ticaret bilgi düzeyleri artmış, üretim süreçlerini ve ürünlerini ihracata uygun hale getirmeye yönelik önemli adımlar atılmıştır.

Ajansın önceki yıllarda uyguladığı teknik destek programlarında ortaya çıkan yoğun talep ve kamu yararı dikkate alınarak, programın 2026 yılında da güncellenmiş içeriğiyle sürdürülmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda, “Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” teması çerçevesinde özellikle mikro ihracat, e-ihracat ve geleneksel ihracat alanlarında firmalara dış ticaret adaptasyonu, pazar çeşitliliği ve derinliğinin artırılmasına yönelik danışmanlık hizmeti sağlanacaktır.

3.5. Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Hizmetleri

İmalat sanayiinde faaliyet gösteren işletmelerin yönetim uygulamalarını iyileştirmeye, yeşil ve dijital dönüşüm süreçlerine uyum sağlamalarına, pratik sorunlarını çözmelerine ve organizasyon performanslarını artırmalarına yardımcı olacak eğitim, danışmanlık ve etkinliklerin uygulanması planlanmaktadır. Ayrıca, bu süreçte diğer organizasyonların deneyimlerinden faydalanmaları ve yeni iş fırsatları kollamaları da hedeflenmektedir. Sağlanacak rehberlikle dijitalleşme, firmaların üretim süreçlerinin optimize edilmesi ve çevresel etkilerin en aza indirilmesi için bir araç olarak kullanılacak; yeşil dönüşüm ise kaynak verimliliği, temiz enerji kullanımı ve atık yönetimi gibi alanlarda işletmelerin sürdürülebilirlik ve verimlilik açısından güçlenmesine katkıda bulunacaktır.

2018 yılına kadar sadece 1 adet Ar-Ge Merkezinin olduğu TRB1 illerinde gerek 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun güncellenmesi, gerekse yürütülen iş birliği çalışmalarıyla bölgedeki Ar-Ge Merkezi sayısı beşe çıkmıştır. Bunlardan dördü Malatya (Baykan Denim Konfeksiyon A.Ş., Çalık Denim Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş., Ilsan Tekstil San. ve Tic. A.Ş., Maksan Malatya Makina Sanayii A.Ş., biri ise Elâzığ’da (Eti Krom A.Ş.) faaliyet göstermektedir. 2025 yılı içerisinde Malatya ilinde İntem Triko tarafından Ar-Ge Merkezi başvuru yapılmış, onay beklenmektedir. Ayrıca Malatya’da Mimsan Endüstri Kazanları Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin tasarım merkezi bulunmaktadır. Yapılan saha araştırmaları ve ajans koordinasyonunda düzenlenen eğitimler çerçevesinde önümüzdeki süreçte, Ar-ge merkezlerinin sayısının ve niteliğinin artırılmasına, uluslararası fonlardan yararlanmalarına yönelik danışmanlık, eğitim ve webinar hizmetlerinin organize edilmesi planlanmaktadır.

Malatya ve Fırat Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelere yönelik eğitim, mentörlük ve danışmanlık hizmetleri sağlanacaktır. Üniversite öğrencileri ve akademisyenler başta olmak üzere bölgedeki potansiyel girişimcileri destekleyecek

mekanizmaların ve altyapıların oluşturulması amacıyla Malatya Teknokent ile Fırat Teknokent bünyelerinde oluşturulan ön kuluçka merkezleri ile birlikte yenilikçilik kapasitesi yüksek yeni girişimlerin özendirilmesi ve desteklenmesi amacı ile ortak çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamda TRB1 Bölgesinde girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, güçlü bir girişimcilik ekosisteminin oluşturulması ve girişimcilik yolunda gerekli kişisel donanımların kazandırılması amacıyla Pusula ve Damla Ön Kuluçka Merkezleri ile iş birliği halinde eğitim, danışmanlık ve mentörlük hizmetleri sağlanacaktır.

Ajans koordinasyonunda ilgili paydaşlar ile iş birliği halinde firmaların rekabet gücünü artırmak maksadıyla alanında uzman kişilerin katılımıyla paneller düzenlenecektir. Kurumsallaşma kapsamında aile şirketlerinde kurumsallaşma, şirket anayasası, toplam kalite yönetimi, yalın üretim, liderlik, zaman yönetimi gibi başlıklarda eğitim ve danışmanlık verilecektir.

3.6. E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı

Küresel ticarete dijitalleşme ivme kazanırken, e-ticaret ve e-ihracat kanalları yerel üreticilerin uluslararası pazarlara erişiminde giderek daha önemli bir rol oynamaktadır. 2026 yılı teması olan “Anadoludakiler / Yerel Ürünleri Ticarileştirme” kapsamında, bölgedeki üretici işletmelerin, kooperatiflerin ve girişimcilerin dijital satış altyapılarını güçlendirerek e-ihracat süreçlerine entegrasyonunun sağlanması hedeflenmektedir.

Bu doğrultuda Ajans, önemli ulusal ve uluslararası e-ticaret pazar yerleriyle iş birliği içinde, firmaların dijital vitrin oluşturma, ürün konumlandırma, marka görünürlüğü artırma ve dış pazarlara entegrasyon süreçlerinde kolaylaştırıcı bir rol üstlenecektir. E-ihracata hazırlık sürecinde firmalara birebir mentörlük ve danışmanlık hizmetleri sunulacak; lojistik yönetimi, dijital pazarlama ve sınır ötesi ödeme sistemleri gibi konularda bilgi ve kapasite artışı sağlanacaktır.

Ayrıca, ticaret ve sanayi odaları, iş geliştirme merkezleri (İŞGEM) ve teknokent yönetimleri ile iş birliği içinde, bölgesel e-ihracat ekosisteminin güçlendirilmesine yönelik eğitim programları, bilgilendirme toplantıları ve uygulamalı atölye çalışmaları düzenlenecektir. Firmalar için sektör bazlı e-ihracat yol haritaları hazırlanarak dijital dönüşüm düzeyleri, altyapı gereksinimleri ve hedef pazar stratejileri belirlenecektir.

Bu faaliyet, yöresel ürünlerin dijital kanallar aracılığıyla küresel pazarlarda daha geniş kitlelere ulaşmasını ve TRB1 Bölgesi’nin e-ihracat kapasitesinin güçlendirilmesini amaçlamaktadır.

3.7. Pazar Fırsatları Zirveleri

2026 yılında da, bölgenin dış ticaret kapasitesini artırmak ve küresel pazarlara erişimini güçlendirmek amacıyla Pazar Fırsatları Zirveleri düzenlenecektir. Bu etkinlikler, Malatya ve Elâzığ illerinde yüz yüze olarak gerçekleştirilecek olup, farklı ülkelerin büyükelçileri, ticaret müşavirleri, ataşeler ve uluslararası alıcı firmalar ile bölge iş dünyasını bir araya getirecektir.

Etkinlikler kapsamında, küresel ölçekte faaliyet gösteren firmalarla doğrudan temas kurulması, ihracat fırsatlarının değerlendirilmesi ve yeni ticari iş birliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca Ticaret Bakanlığı iş birliği çerçevesinde, dış temsilciliklerde görev yapan ticaret müşavirleri ve ataşelerin katılımıyla hem yüz yüze görüşmeler hem de çevrimiçi webinarlar düzenlenecektir.

Bu faaliyetler, bölge firmalarının uluslararası pazarlarda tanıtımını güçlendirmeyi, ihracat potansiyeli yüksek sektörlerde yeni bağlantılar kurulmasını ve dış ticaret bilincinin yaygınlaşmasını amaçlamaktadır. Zirvelerin organizasyonu sürecinde yerel ticaret ve sanayi odaları, ihracatçı birlikleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla yakın iş birliği yapılacaktır.

3.8. Kaynak Verimliliğine Yönelik Faaliyetler

“Üretirken verimlilik, tüketirken verimlilik” anlayışıyla kaynakların etkin kullanımını ve sürdürülebilir üretim modellerinin benimsenmesi Ajans tarafından teşvik edilecektir. 2026 yılı teması olan “Anadoludakiler / Yerel Ürünleri Ticarileştirme” doğrultusunda, bölgedeki üretici işletmelerin ve kooperatiflerin yeşil dönüşüm ve kaynak verimliliği uygulamalarıyla rekabet güçlerini artırmaları hedeflenmektedir.

Kaynak verimliliği; endüstriyel simbiyoz, eko-verimlilik, yenilenebilir enerji, geri dönüşüm, yeşil üretim, döngüsel ekonomi ve sürdürülebilir tüketim gibi sistemleri kapsamaktadır. Bu çerçevede, farkındalık artırma, kapasite geliştirme, etüt ve danışmanlık faaliyetlerinin yanı sıra kurumlar arası iş birliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Bölge firmalarına, özellikle yalın üretim, yeşil dönüşüm ve dijitalleşme alanlarında teknik destek, eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunulacak; yenilenebilir enerji yatırımları, verimlilik artırıcı projeler ve bu alanlarda sunulan teşvik, destek ve finansman imkânları paydaşlara tanıtılacaktır.

Bu faaliyetlerle, hem bölge sanayisinin sürdürülebilir üretim kapasitesi artırılabilecek hem de yerel üretim süreçlerinde çevresel duyarlılığın yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

3.9. Nitelikli İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi

Bölgede kadın ve genç istihdamını artırmak amacıyla, gençlerin ve kadınların geleceğin işlerine uygun becerilerle donatılması, bu becerilere uygun alanlarda istihdam edilmeleri ve üretim süreçlerine aktif katılımlarının sağlanması hedeflenmektedir. 2026 yılı teması olan “Anadoludakiler / Yerel Ürünleri Ticarileştirme” doğrultusunda, yerel üretim ve yaratıcı endüstrilerde yenilikçi iş modelleri geliştirmeleri için kadınların ve gençlerin potansiyellerinden yararlanılacaktır. Bu kapsamda, nitelikli insan kaynağını geliştirmek ve girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla mesleki eğitim ve beceri geliştirme programları tasarlanacak ve uygulanacaktır.

Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı, sistematik ve çok paydaşlı iş birlikleri çerçevesinde Türkiye’nin siber güvenlik uzmanı ihtiyacını karşılamayı amaçlayan ulusal bir yetenek geliştirme girişimidir. Program, bilgi teknolojileri alanlarında öğrenim gören öğrencilerin farkındalıklarını artırmak, potansiyel yetenekleri tespit etmek, nitelikli insan kaynağını yetiştirmek ve siber güvenlik alanında kariyer planlamalarını desteklemek üzere tasarlanmıştır. Program kapsamında öğrencilere siber güvenlik temelleri, beyaz şapkalı hacker (CEH), web güvenliği, zararlı yazılım analizi ve tersine mühendislik gibi alanlarda eğitimler verilmekte; başarılı katılımcılar bootcamp ve staj programları aracılığıyla sektöre kazandırılmaktadır.

2026 yılında, programın kapsamı genişletilerek Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli illerinde bulunan üniversitelerin iş birliğinde uygulanacaktır. Eğitim faaliyetleri, çevrim içi ve yüz yüze modüllerden oluşacak şekilde yürütülecek; bölge üniversitelerinde öğrenim gören gençlerin siber güvenlik alanında uzmanlaşması, ulusal düzeyde sertifikasyon süreçlerine erişiminin kolaylaştırılması ve siber güvenlik ekosisteminde istihdam olanaklarının artırılması hedeflenecektir. Bu faaliyet ile TRB1 Bölgesi’nde dijital güvenlik bilincinin yaygınlaştırılması, genç insan kaynağının teknoloji temelli alanlarda istihdama hazırlanması ve bölgenin bilişim altyapısının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, yapılan saha araştırmaları ve firma görüşmeleri sonucunda, bölgedeki Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin nitelikli personel ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak, 2023 yılında Elâzığ’da başarıyla uygulanan “Ar-Ge Personeli ve Ar-Ge Merkezi Mühendisi Yetiştirme Programı” 2026 yılında kapsamı genişletilerek yeniden kurgulanacaktır. Program kapsamında, mühendislik ve temel bilimler alanlarında eğitim gören gençlerin araştırma ve ürün geliştirme süreçlerine uyumunu hızlandıracak uygulamalı eğitimler ve mentörlük faaliyetleri yürütülecektir.

Buna ek olarak, imalat sektöründe özellikle orta-yüksek teknoloji alanlarında faaliyet gösteren firmalarda yeni mezun mühendislerin istihdam edilebilirliğini artırmak ve iş süreçlerine hızlı adaptasyonlarını sağlamak amacıyla “Üretim Mühendisi Yetiştirme Programı” uygulanacaktır. Bu faaliyetler, bölgenin sanayi altyapısına yenilikçi insan kaynağı kazandırarak üretim kapasitesinin ve teknolojik dönüşüm hızının artırılmasını hedeflemektedir.

3.10. Verimlilik Odaklı Üretim Yönetimi Danışmanlığı Programı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen verimlilik artırıcı çalışmalar kapsamında, 2025 yılında Malatya ilinde uygulamasına başlanan “Verimlilik Odaklı Üretim Yönetimi Danışmanlığı Programı”na 2026 yılında da devam edilecektir. Program, imalat sanayii işletmelerinin üretim süreçlerinde verimliliği artırmak, hataları ve kayıpları azaltmak, sürdürülebilir süreç iyileştirme kültürünü yerleştirmek amacıyla tasarlanmıştır. Seçilecek firmalara dört ay boyunca ücretsiz danışmanlık sağlanacak; süreçlerde “5 Neden Analizi, Balık Kılçığı Diyagramı, FMEA, Pareto Analizi ve 6-Sigma” gibi uluslararası kabul görmüş yöntemler kullanılacaktır. Program sonunda her firma için kurumsal verimlilik yol haritaları oluşturulacak, kök neden analizleriyle kurumsal hafıza geliştirilecektir.

Katılımcı firmalar, üretim kapasitesi yüksek, danışmanlık sürecine aktif katılım gösterebilecek ve sürdürülebilir verimlilik hedefi bulunan işletmeler arasından seçilecektir. Bu faaliyetle, bölge sanayisinin rekabet gücünün artırılması ve yalın üretim kültürünün yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

4. Tanıtım ve Yatırım Destek

4.1. Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri

Yatırım Destek Ofisleri (YDO), yeni yatırımlar için gerekli idari işlemlerin mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmesine katkı sağlayan, yerli ve yabancı yatırımcılara danışmanlık hizmeti veren, bölgenin yatırım olanaklarını tanıtmak ve bilinirliğini artırmak için yurt içi ve yurt dışında çeşitli faaliyetlerde bulunarak bölgeye yatırımcı çekmeye çalışan birimlerdir. YDO’lar başta olmak üzere Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında ajans uzmanları tarafından yürütülmesi planlanan yatırım ortamı tanıtım ve lobi faaliyetleri aşağıda sıralanmıştır;

- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü Koordinasyonunda yürütülen Yerel Kalkınma Hamlesi programı kapsamında belirlenecek il bazlı yatırım konularına yönelik yatırım promosyon faaliyetleri,

- TRB1 Bölgesi'nde, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı (HAMLE) kapsamında bölgenin sanayi potansiyelini ve teknolojiye dayalı üretim kabiliyetlerini öne çıkarmayı hedefleyen tanıtım faaliyetleri, programın bölgedeki potansiyel orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörler ile katma değerli üretimin mümkün olduğu sektörlerdeki yatırımların artırılmasına yönelik bilgilendirme toplantıları,
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi programının bölge içi ve dışındaki yatırımcılara bilgilendirmesi yapılarak, rekabetçi sektörlerde bölgeye stratejik öncelikli yatırım çekme faaliyetleri,
- Yurt içinde büyükşehirlerde bulunan bölge ile ilgili dernekler ile oda, borsa, ihracatçı birliği vb. bünyesinde yapılacak tanıtım faaliyetleri,
- Geçmiş yıllarda tespiti yapılan yatırıma uygun kamu arazilerinin yerli ve yabancı yatırımcılara tanıtımına yönelik faaliyetler,
- Bölge firmalarına yönelik yatırım destek ve işletme mentörlük faaliyetleri,
- Yurt dışı alım heyetlerinin bölge illerine yapacağı ziyaretlerin koordinasyon faaliyetleri,
- Bölge firmalarından oluşan heyetlerin gerçekleştireceği dış pazar ziyaretlerinin koordinasyon faaliyetleri,
- Dijital platform ve basılı yayımlar kullanılarak bölgenin yatırım fırsatlarının tanıtılması faaliyetleri,
- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda ajans tarafından hazırlanan/hazırlanacak yatırım fizibilitelerinin yatırımlara dönüştürülmesi için Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi ile iş birliği içinde yatırımcılara tanıtımının yapılması

4.2. Devlet Destekleri Bilgilendirme Faaliyetleri

Kalkınma Ajansları, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı başta olmak üzere birçok kurum ve kuruluş, farklı temalarda işletmelere yönelik destek programları yürütmektedir. Ancak yapılan istişareler ve saha ziyaretleri, firmaların bu desteklerden yeterince haberdar olmadığını ve

farkındalık eksikliği nedeniyle teşvik ve desteklerden azami ölçüde yararlanamadıklarını ortaya koymuştur.

Firmaların rekabetçiliğini ve ihracat kabiliyetini artırmak amacıyla, KOSGEB, TÜBİTAK, TKDK gibi kurumların yanı sıra Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Dünya Gıda Programı (WFP) gibi uluslararası kuruluşların sağladığı desteklerin tanıtımı yapılacak; bu desteklerden bölge işletmelerinin en yüksek düzeyde yararlanması için dönemsel bilgilendirme faaliyetleri yürütülecektir.

Bu kapsamda, paydaş veri tabanı güncel tutulacak; destek ve teşviklere ilişkin güncellemeler sosyal medya, web sitesi, e-posta ve telefon aracılığıyla firmalarla paylaşılacaktır. Ayrıca, ilgili kurumların uzmanlarının katılımıyla destek bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Devlet destekleri ve Ajans faaliyetlerine ilişkin duyurularda standardizasyonun sağlanması ve kurumsal kimliğin etkin biçimde yansıtılması amacıyla mailing hizmeti kullanılmaya devam edilecektir.

Bununla birlikte, Yatırıma Destek Platformu'nun (www.yatirimadestek.gov.tr) geliştirilmesine yönelik çalışmalara katkı sağlanacak ve yatırımcıların bu platformdan azami düzeyde yararlanmaları teşvik edilecektir.

5. Ajans Destekleri

5.1. Teknik Destek Programı

Program aracılığıyla; eğitim verme, proje ve program hazırlama, danışmanlık sağlama, geçici uzman görevlendirme, ulusal ve uluslararası iş birlikleri geliştirme gibi faaliyetlerle kamu kurumları, yerel yönetimler, özel sektör, İŞGEM'ler, teknokentler, meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinin kurumsal yetkinliklerinin artırılması hedeflenmektedir.

2026 yılı teması olan “Anadoludakiler / Yerel Ürünleri Ticarileştirme” çerçevesinde, desteklenecek teknik destek faaliyetlerinde yerel üretim, yeşil dönüşüm, dijitalleşme ve ihracat odaklı kapasite geliştirme çalışmaları öncelikli olacaktır. Böylece, bölge işletmelerinin rekabet gücünü artıran, üretim süreçlerini modernleştiren ve istihdam kapasitesini güçlendiren projelerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Yıl içerisinde uygulanacak Teknik Destek Programı, dış ticaret, genç ve kadın istihdamı, kaynak verimliliği, kurumsallaşma, dijital ve yeşil dönüşüm ile Ar-Ge ve yenilikçilik alanlarında bölge aktörlerinin kurumsal ve teknik kapasitelerini geliştirmeye yönelik eğitim, danışmanlık ve mentörlük faaliyetlerine öncelik verecektir.

Bu program aracılığıyla, bölge genelinde kurumsal kapasite, üretkenlik ve yenilikçilik kültürünün yaygınlaştırılması, aynı zamanda yöresel ürünlerin ticarileştirilmesi temasına hizmet eden somut dönüşüm projelerinin hızlandırılması hedeflenmektedir.

5.2. Mali Destek Programı

5.2.1. GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi kapsamında yeni bir güdümlü proje veya projeler kurgulanacaktır. Proje güdülenirken ilgili yararlanıcı kuruma proje süresi içinde kadın stajyer çalıştırılmasına yönelik yönlendirmeler yapılacaktır.

5.2.2. Rekabet 5.0 – Yenilikçi İşletmeler Destek Programı

Özel sektöre yönelik olarak pilot program olarak kurgulanacak Rekabet 5.0 Programı, özellikle imalat sanayii ve yazılım hizmetleri alanında faaliyet gösteren işletmelerin rekabetçilik, yenilikçilik ve markalaşma kapasitesini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Program kapsamında, firmaların patent ve faydalı model tescili, uluslararası markalaşma çalışmaları, kalite sertifikası edinimi ile e-ticaret platformu üyelikleri, e-ihracat reklam giderleri gibi alanlarda yaptıkları giderlerin %50'sine kadar desteklenmesi planlanmaktadır.

Bu sayede işletmelerin yenilik üretme, markalaşma ve dijitalleşme yetkinlikleri geliştirilecek; yerel markaların küresel pazarlarda görünürlüğü artırılacaktır. Katma değeri yüksek üretim ve ihracat kapasitesi bulunan yeni nesil girişimlerin desteklenmesine öncelik verilecektir. Program kapsamında hibe oranı %10 ila %50 arasında olup, oran; sunulan projelerin etki düzeyine ve belirlenen değerlendirme kriterlerine göre belirlenecektir.

5.2.3. “Fırat’ın Yeni Nesil Girişimcileri” Destek Programı

TRB1 Bölgesinde girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, güçlü bir girişimcilik ekosisteminin oluşturulması ve girişimcilik yolunda gerekli kişisel donanımların kazandırılması amacıyla “Fırat’ın Yeni Nesil Girişimcileri” Destek Programı 2026 yılında pilot olarak uygulanacaktır. Program, Malatya ve Elâzığ Teknokent iş birliğinde yürütülecek olup, Teknokent bünyesindeki kuluçka merkezi ve alt birimlerle entegre şekilde tasarlanacaktır. Yenilikçi iş fikirlerinin geliştirilmesi, girişimcilerin kurumsal kapasitelerinin artırılması ve start-up ekosisteminin güçlendirilmesi hedefiyle, girişimcilik proje fikirleri bilişim teknolojileri ve imalat sanayii alanlarında olacaktır. Program kapsamında ilk aşamada sunulan ön proje bilgi formu ile başvurular Ajansa iletilecek, seçilen girişimci adayları gerçekleştirilecek eğitim, danışmanlık ve mentörlük desteklerini kapsayan bir girişimcilik

kampına alınacaktır. Eğitimlerde finansal yönetim, pazarlama, iş planı oluşturma, sunum teknikleri ve problem çözme yöntemleri gibi konular yer alacak; her girişimciye birebir mentor atanarak süreç boyunca ilerleme ve proje olgunlaştırma desteği sağlanacaktır. Yıl içerisinde başarılı proje sahibi kişi ve ekiplerin destekleneceği bir finansal destek mekanizması da kurgulanarak, programın TRB1 genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik model oluşturulacaktır.

6. Önemli Kamu Yatırımları

Bölgede sanayi ve girişimcilik altyapısının geliştirilmesi kapsamında aşağıdaki ve benzer projelerin takibi yapılacaktır. Bölge illerinin valileri başkanlığında ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarında olmak üzere yılda 4 kere düzenlenen il koordinasyon toplantılarına katılım sağlanarak ilgili projelerin ilerleme durumu takip edilecek, ilgili paydaşlar ile görüşmeler sağlanacaktır.

- Elâzığ 2.Organize Sanayi Bölgesi (Teknova OSB)
- Malatya 1.Organize Sanayi Bölgesi'nin Genişletilmesi
- Malatya 2. OSB Genişleme Alanı olarak ilan edilen Fırıncı ve Yeniköy Sanayi Alanlarının Yatırım Programına Alınması
- Elâzığ 1. Organize Sanayi Bölgesi'nin Genişletilmesi
- Elâzığ Tarıma Dayalı İhtisas (Besi) Organize Sanayi Bölgesi
- Malatya Tarıma Dayalı İhtisas (Besi) Organize Sanayi Bölgesi
- Malatya Yazıhan Tarıma Dayalı ihtisas (Sera) Organize Sanayi Bölgesi
- Bingöl Organize Sanayi Bölgesi'nin Genişletilmesi
- Bingöl 3. Kısım Sanayi Sitesi
- Darende Organize Sanayi Bölgesi
- Bingöl Teknokent
- Elâzığ Kovancılar Organize Sanayi Bölgesi
- Elâzığ Çamyatağı Sanayi Alanı (Küçük Sanayi Sitesi)

7. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

7.1. Avrupa İşlemeler Ağı-Tek Pazar Programı (SMP COSME)

Bölgedeki KOBİ'lerin AB nezdindeki çalışmalara erişimini ve iş birliklerini artırmak için ajansımızın konsorsiyum üyesi olarak dâhil olduğu Avrupa İşletmeler Ağı (AİA) toplam 50 ortakdan oluşan 11 konsorsiyum ile ülke genelinde faaliyetlerini yürütmektedir. Ajansımız; BSN-EA Konsorsiyumu ile birlikte yeni dönemde çıkılan COSME Tek Pazar Programı'nın bölge uygulamaktadır. Program kapsamında bölgede faaliyet gösteren KOBİ'lerin ihtiyaç duyduğu bilgi, danışmanlık, teknik destek ve finansman gibi konularda KOBİ'leri destekleyerek yeni girişimlerin hayata geçmesini teşvik edilmesi ve bölgedeki KOBİ'lerin

bugünün küresel ekonomisine entegre olmalarını amaçlanmaktadır. KOBİ'lerin ekonomik, çevresel ve sosyal olarak sürdürülebilirliklerinin sağlanması, dijitalleşmesi, ar-ge ve inovasyon yapma kapasite ve süreçlerinin desteklenmesi, Tek Pazar'a ve üçüncü ülke pazarlarına erişimlerinin kolaylaştırılması gibi amaçlara yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir. Ayrıca yerel, bölgesel, ulusal ve Avrupa çapındaki kümelenmelere ve endüstriyel ekosistemlere entegre olmaları ve iş birliği yapmalarına yardımcı olunması hedeflenmektedir. Programın 2026-2028 yılları arasındaki dönemde de güncellenerek devam etmesi planlanmaktadır.

7.2. Dünya Gıda Programı Deprem Toparlanma Programı

Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı (WFP) tarafından yürütülen Deprem Toparlanma Programı, 6 Şubat depremlerinden en fazla etkilenen illerden biri olan Malatya dâhil olmak üzere Adıyaman, Gaziantep (İslahiye ve Nurdağı), Hatay ve Kahramanmaraş'ta uygulanmaktadır. Programın amacı, yerel olarak üretilen gıda ürünlerinin değer zincirlerini güçlendirmek, gıda üretimini desteklemek ve afet sonrası bölgelerde gelir getirici faaliyetlerin yeniden canlandırılmasına katkı sağlamaktır. Fırat Kalkınma Ajansı, Dünya Gıda Programı Türkiye Temsilciliği ile imzalanan teknik iş birliği anlaşması çerçevesinde programın bölgedeki uygulanmasına aracılık etmektedir. Bu kapsamda, 2026 yılı içerisinde Doğanşehir Buğdayı Değer Zincirini İyileştirme Projesi'nin tamamlanması öngörülmekte olup, proje ile oluşturulan ortak makine parkı sayesinde yerel üreticilerin faaliyetlerini sürdürülebilir hale getirmeleri ve yeni pazar fırsatlarına erişimlerinin artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca 2026 yılında, program kapsamında yeni projelerin güdülenmesine devam edilecek; 2028 yılına kadar uluslararası kaynağın azami düzeyde etkin kullanımının sağlanması ve bölge ekonomisinin toparlanma sürecine katkı sunacak yenilikçi değer zinciri projelerinin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

7.3. Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Dünya Bankası desteğiyle uygulamaya aldığı 400 milyon dolar bütçeli "Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi" ile 81 ilde kadın ve genç girişimcilerin yanı sıra KOBİ'lere yönelik kapsayıcı yeşil dönüşüm çalışmalarının desteklenerek yeni iş ve istihdam alanları açılması hedeflenmektedir. 26 düzey-2 bölgesinin tamamını kapsayacak şekilde toplam 7 yıl boyunca uygulanacak projeye kalkınma ajanslarının mevcut destek mekanizmaları aracılığıyla 81 ilde kapsayıcı yeşil dönüşüm temasına uygun olarak çeşitli destek programı ve projelere katkı verilecektir. SoGreen Projesi ile başta kadınlar ve gençler olmak üzere sosyal kapsayıcılık hedeflenirken yeni iş ve istihdam

alanlarının oluşturulması amaçlanmaktadır. Ayrıca KOBİ'lere yönelik geri ödemeli finansman desteği sağlanacak olup sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm konularında ölçeklenme potansiyeli yüksek inovasyon temelli girişimler için ise hibe niteliğinde hızlandırma ve kuluçka desteği verilecektir. Mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler, birlikler ve kooperatifler gibi yeşil dönüşümden olumsuz etkilenmesi muhtemel grupların ve emek yoğun sektörlerin sürdürülebilir istihdam yaratan ekonomik ve sosyal etkisi yüksek projelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Uygulamada başlangıçta hassas gruplar arasında işsizliğin daha yüksek olduğu, iklim değişikliği ve iklim politikalarının en yüksek etkiye sahip bölgelere öncelik verilecektir. Program kapsamındaki alt bileşenler için bilgilendirmeler yapılacak, yeni altyapı projeleri güdülecek, proje teklif çağrıları için rehberler hazırlanacaktır.

7.3.1. Kadın ve Genç Girişimciler İçin Kuluçka Hibe Desteği

Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi (SoGreen) kapsamında 2026 yılında Kadın ve Genç Girişimciler İçin Kuluçka Desteği bileşeni altında bir çağrıya çıkılması planlanmaktadır. Bu faaliyetle, 18–35 yaş arası gençler ve kadın girişimciler için eğitim, mentörlük ve hibe desteğini içeren bütüncül bir kuluçka programı uygulanacaktır. Program, iklim dostu üretim, yeşil ve dijital dönüşüm, atık geri kazanımı, çevreye duyarlı gıda işleme ve sürdürülebilir tarım teknolojileri gibi alanlarda yeni iş fikirlerinin hayata geçirilmesini teşvik edecektir. 2026 yılı teması olan “Anadoludakiler / Yerel Ürünleri Ticarileştirme” doğrultusunda, yöresel ürünlerin yeşil dönüşüm perspektifiyle ticarileştirilmesini hedefleyen girişimlere öncelik verilecektir.

7.3.2. Kapsayıcı ve Yeşil Geri Ödemeli Finansman Destek Programı

Kapsayıcı ve Yeşil Geri Ödemeli Finansman Destek Programı ile bölgeki KOBİ'lere yönelik geri ödemeli faizsiz kredi desteği uygulamasını hayata geçirilecektir. Enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, döngüsel ekonomi, su yönetimi ve atık azaltımı gibi alanlarda yatırım yapacak işletmeler önceliklendirilecektir. Anadoludakiler / Yerel Ürünleri Ticarileştirme 2026 Teması ile uyumlu projeler de bu kapsamda önceliklendirme kriterleri arasında yer alacaktır. Özellikle kadın ve genç girişimciler ile iklim risklerine karşı hassas bölgelerdeki işletmelerin projeleri destek kapsamında değerlendirilecektir. Sağlanacak finansman hibe niteliğinde olmayıp, belirlenen koşullarda geri ödemeli şekilde kullanılacaktır. Programın değerlendirme ve izleme süreçleri Dünya Bankası standartlarına uygun biçimde yürütülecek;

böylece yeşil dönüşümün yerelde hızlanması, istihdamın artması ve bölgesel rekabet gücünün güçlenmesi hedeflenecektir.

7.3.2. Elâzığ Sertifikalı Fide Serasının Jeotermal Enerjiyle Dönüştürülmesi ve Sosyo-Ekonomik Kapsayıcılığın Sağlanması Projesi

Proje, SoGreen Projesi'nin “Bileşen 2: Kapsayıcı ve Yeşil Toplumsal Ekonomik Tesisler” kapsamında desteklenecek olup, yerelde kapsayıcı ve yeşil ekonomik fırsatlar oluşturan altyapı yatırımlarını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Elâzığ'da yer alan 10.000 m² kapalı alana sahip fide üretim serasının kömür yerine jeotermal enerjiyle ısıtılması hedeflenmektedir. Proje kapsamında, Pelte ve Şahinkaya köyleri arasında kalan bölgede toplam 8,3 km uzunluğunda isale hattı inşa edilerek jeotermal suyun seraya taşınması sağlanacaktır. Uygulama sonrasında yılda yaklaşık 400 ton kömür kullanımının ve 520 ton karbondioksit salımının önüne geçilecek, böylece hem hava kalitesine katkı sağlanacak hem de kadın ve genç istihdamı desteklenecektir. Projenin tamamlanmasıyla Elâzığ ve çevresindeki üreticilerin uygun maliyetli fideler temin edebilmesi mümkün olacak, bölgesel tarımsal üretim altyapısı güçlenecektir.

7.3.3. Tarımsal Sulama Amaçlı Atıksu Geri Kazanımı ile Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Projesi

Proje, SoGreen Projesi'nin “Bileşen 2: Kapsayıcı ve Yeşil Toplumsal Ekonomik Tesisler” kapsamında desteklenecek olup, yerelde kapsayıcı ve yeşil ekonomik fırsatlar oluşturan altyapı yatırımlarını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Malatya'da tarımsal sulama ihtiyacını karşılamak üzere atıksuların ileri biyolojik arıtma teknolojileriyle yeniden kullanılmasını hedefleyen bu proje, mevcut su kaynaklarının verimli kullanımını teşvik etmektedir. Proje kapsamında, günlük 50.000 m³ kapasiteli atıksu geri kazanım ünitesinin ilk etabı hayata geçirilecek; böylece kurak dönemlerde kullanılabilir ek su kaynağı oluşturulacaktır. Uygulama sonucunda Battalgazi ilçesinde yüzlerce çiftçi ve yaklaşık 5 bin dekar tarım arazisi doğrudan faydalanacaktır. Proje, çiftçilerin maliyetlerini azaltarak kırsal ekonomik kalkınmayı destekleyecek, kadın ve genç istihdamını teşvik edecek ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlayacaktır.

7.4. Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi – ENHANCER PRO

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü iş birliğinde

yürütülen ENHANCER PRO projesi, geçici koruma altındaki bireyler ile Türk vatandaşlarının girişimcilik ekosistemine entegrasyonunu desteklemeyi ve istihdam fırsatlarını artırmayı hedeflemektedir. 2026 yılında Fırat Kalkınma Ajansı'nın işbirliği ve kolaylaştırıcılığında Malatya ve Elâzığ illerinde yürütülecek proje kapsamında, girişimcilik, istihdam ve yerel ekonomik entegrasyon alanlarında yeni proje fikirlerinin geliştirilmesi, uygun girişimlerin desteklenmesi ve bölgeye sağlanacak fonların etkin şekilde kullanılması amacıyla çalışmalar yürütülecektir. Ajans, proje kapsamında yürütülecek faaliyetlerin yerelde tanıtımı, paydaş koordinasyonu ve yeni proje güdüleme süreçlerinde aktif rol alacak; uygulamaların başarılı biçimde sürdürülmesi için düzenli izleme ve yönlendirme mekanizmaları oluşturacaktır. Bu çerçevede, bölgeye tahsis edilecek uluslararası kaynaklardan azami düzeyde fayda sağlanması ve girişimcilik kapasitesinin sürdürülebilir biçimde güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

8. Diğer Proje ve Faaliyetler

Başta Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP), Çalışan ve Üreten Gençler Programı (CÜGEP) ve Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) olmak üzere, 2026 yılı teması “Anadoludakiler / Yerel Ürünleri Ticarileştirme” ile uyumlu projelerin geliştirilmesi ve uygulanması desteklenecektir. Bu kapsamda, özellikle yerel üretim, kadın istihdamı, girişimcilik ve değer zinciri geliştirme alanlarında sonuç odaklı programlar çerçevesinde yeni projeler güdülerek süreçlerin etkin biçimde takibi sağlanacaktır. Gerekli durumlarda proje uygulayıcılarına teknik ve kurumsal destek verilecektir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı 6 aylık dönemler çerçevesinde 3 senelik olarak planlanmıştır. Yıl içindeki faaliyet takvimi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3: REG SOP Faaliyet Takvimi

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
İhracat Analiz Raporu	Şubat	Temmuz
Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması	Mart	Aralık
Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları	Ekim	Aralık
İlçe Bazlı İmalat Sanayiinin Geliştirilmesi Stratejisi ve Eylem Planı Raporu		
Sanayide Yönetişim Ağı Odak Grup Toplantı ve Çalışma Ziyaretleri	Ocak	Aralık
İhracatçı Firmaların Ağı Geliştirme Faaliyetleri ve Dış Ticaret İstihbarat Danışmanlığı	Ocak	Aralık
Sanayi Alanlarının Belirlenmesi ve Kurumlar Arası Koordinasyon	Ocak	Aralık

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Malatya Model Fabrika İş Birliği ve Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	Haziran	Aralık
Yalın Üretim Eğitim ve Danışmanlık Programı	Mayıs	Kasım
İmalat Sanayiinde B2B Ticaret ve Pazarlama Yetkinlik Programı	Haziran	Aralık
Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmetleri	Ocak	Aralık
Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Hizmetleri	Ocak	Aralık
E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı	Haziran	Ekim
Pazar Fırsatları Zirveleri	Temmuz	Aralık
Kaynak Verimliliğine Yönelik Faaliyetler	Şubat	Kasım
Nitelikli İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi	Mayıs	Kasım
Verimlilik Odaklı Üretim Yönetimi Danışmanlığı Programı	Şubat	Eylül
Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Devlet Destekleri Bilgilendirme Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Teknik Destek Programı	Mart	Aralık
Güdümlü Proje Desteği	Ocak	Aralık
Rekabet 5.0 – Yenilikçi İşletmeler Destek Programı	Temmuz	Aralık
“Fırat’ın Yeni Nesil Girişimcileri” Destek Programı	Şubat	Kasım
Önemli Kamu Yatırımları	Ocak	Aralık
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	Ocak	Aralık
Diğer Proje ve Faaliyetler	Ocak	Aralık

f. İzleme ve Değerlendirme

İmalat Sanayiinde Dönüşüm Birimi tarafından haftalık faaliyet raporlarında SOP’un gidişatı ile ilgili durum bilgisi verilecektir. SOP’ların ilerleme durumu ve faaliyet planlaması ile ilgili 3’er aylık dönemlerde Genel Sekreter başkanlığında koordinasyon toplantıları düzenlenecektir. İmalat Sanayiinde Dönüşüm Birimi faaliyet takvimini takip edecek, ilgili paydaşlarla koordinasyonu sağlayacak ve gerekli tedbirleri devreye alacaktır.

Tablo 4: REG SOP 2026 Yılı Faaliyetleri

Bileşen Kodu	Faaliyet Adı
1.1	İhracat Analiz Raporu
1.2	Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması
1.3	Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları
1.4	İlçe Bazlı İmalat Sanayiinin Geliştirilmesi Stratejisi ve Eylem Planı Raporları
2.1	Sanayi Yönetişim Ağı

Bileşen Kodu	Faaliyet Adı
2.2	İhracatçı Firmaların Ağ Geliştirme Faaliyetleri ve Dış Ticaret İstihbarat Danışmanlığı
2.3	Sanayi Alanlarının Belirlenmesi ve Kurumlar Arası Koordinasyon
3.1	Malatya Model Fabrika İş Birliği ve Kapasite Geliştirme Faaliyetleri
3.2	Yalın Üretim Eğitim ve Danışmanlık Programı
3.3	İmalat Sanayiinde B2B Ticaret ve Pazarlama Yetkinlik Programı
3.4	Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmetleri
3.5	Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Hizmetleri
3.6	E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı
3.7	Pazar Fırsatları Zirveleri
3.8	Kaynak Verimliliğine Yönelik Faaliyetler
3.9	Nitelikli İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi
3.10	Verimlilik Odaklı Üretim Yönetimi Danışmanlığı Programı
4.1	Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri
4.2	Devlet Destekleri Bilgilendirme Faaliyetleri
5.1	Teknik Destek Programı
5.2	Mali Destek Programı (Güdümlü Proje Desteği)
5.2	Rekabet 5.0 – Yenilikçi İşletmeler Destek Programı
5.2	“Fırat’ın Yeni Nesil Girişimcileri” Destek Programı
6	Önemli Kamu Yatırımları (Projelerin Takibi)
7.1	Avrupa İşlemeler Ağı-Tek Pazar Programı (SMP COSME)
7.2	Dünya Gıda Programı Deprem Toparlanma Programı
7.3	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler
8	Diğer Proje ve Faaliyetler

2.2. BÖLGE TURİZMİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE BÖLGENİN MARKALAŞTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

a. Amaç

Bölgede turizmin geliştirilerek turist ve geceleme sayılarının ve turizmden elde edilen gelirin artırılması sonuç odaklı programın genel amacı olarak belirlenmiştir.

Programın özel amaçları;

1. Yukarı Fırat Havzası destinasyonlarının oluşturulması, markalaştırılması ve tanıtılması,
2. Turizm değerlerinin altyapı eksikliklerinin giderilmesi,
3. Bölgeye düzenlenen düzenli tur sayısının artırılması,
4. Beşeri kaynakların geliştirilmesi ve istihdamın artırılması,

olarak belirlenmiştir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Turizm, bölgesel kalkınmada en önemli araçlardan biridir. Bu nedenle turizm potansiyeli bulunan bölgeler turizm faaliyetlerine ağırlık vererek bölgelerindeki refah düzeyini yükseltmeyi amaçlamaktadır. Turizm sektörü ekonomik gelişmeyi sağlayabilecek birçok ekonomik faaliyetle doğrudan ve dolaylı bağlantılı olmakla birlikte birbirinden farklı çok sayıda üretim biriminin bir araya gelebildiği ender sektörlerden biri olma özelliğine de sahiptir.

12. Kalkınma Planı'nda da belirtildiği üzere turizm sektörü ülkenin önemli gelir kaynakları arasında yer almakta olup turizmde hedeflenen gelir artışıyla cari işlemler açığının milli gelire oranının dönem sonunda yüzde 0,2 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir. Bu hedefe ulaşma çerçevesinde turizmin 12 aya ve tüm ülkeye yayılmasının gerekliliği ile turizmde hizmet kalitesinin artırılmasının önemi vurgulanmıştır. Dünyada sürekli değişen ve gelişen boş zaman geçirme eğilimleri de turizmin farklı noktalara taşınmasına ve çeşitlendirilmesine duyulan ihtiyacın ne denli önemli olduğunu göstermektedir.

TRB1 2024 – 2028 Bölge Planı'nda da turizm, stratejik öncelikler arasında yer almaktadır. Hedefler;

- Turistik destinasyonların erişilebilirliği artırılacak ve turizm altyapısı geliştirilecektir.
- Alternatif turizm türleri ve olanakları geliştirilecektir.
- Turistik tesislerin sayısı, nitelikleri ve hizmet kalitesi artırılacaktır.
- Yenilikçi tanıtım, tutundurma ve markalaşma faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

olarak belirlenmiştir.

Bununla birlikte, ajans tarafından hazırlanan “TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı”na göre bölgede tarih, kültür, doğa, sağlık, termal, inanç ve kış turizmi türlerinin geliştirilebilir olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye’deki 21 coğrafi bölümden biri olarak tanımlanan Yukarı Fırat Bölümü; Tunceli, Erzincan, Elâzığ, Malatya ve Bingöl sınırları içerisinde geniş çöküntü ovalarına sahiptir. Tarih öncesi çağlardan beri insanoğluna yurt olmuş, medeniyetlere kaynaklık eden önemli noktalardan birisi olan Fırat Havzası’nda yer alan değerlerin tanıtılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda havzadaki ortak değerlere yönelik sahiplik duygusunun pekiştirilmesine yönelik farkındalığın artırılması ve havza boyutunda bütüncül planlama yapılması gerekmektedir. Yukarı Fırat Bölgesi önemli bir turizm potansiyeli taşıyan fakat bu potansiyeli yeterli şekilde kullanamayan ve tanıtamayan bir bölgedir. Ancak bölgede turizm son yıllarda giderek önem kazanmakta olup bu durum istatistiki verilerden de anlaşılmaktadır.

Turizm altyapısı açısından TRB1 Bölgesi illerinin rekabet durumuna baktığımızda; 81 il arasında tesis, oda ve yatak sayılarında Türkiye ortalamasının çok altında ve Türkiye genelinde çok az bir paya sahip oldukları görülmektedir. TRB1 Bölgesi illerinin Turizm İşletme Belgeli ve Basit Belgeli tesislerinde konaklayan turist sayıları ile geceleme sayıları oldukça düşük olmakla birlikte bölgedeki turizm potansiyelinin geliştirilmesine bağlı olarak bu değerlerin de artış gösterdiği gözlemlenmektedir. Nitekim bir önceki dönemin sonuç odaklı programının uygulanmaya başlandığı döneme nazaran verilerin görece iyileştiği görülmektedir.

Bölge illerinin 2014-2024 yıllarını kapsayan dönemdeki konaklayan turist ve geceleme sayılarına ait verilere baktığımızda ise;

Tablo 5: Bingöl İli Turizm Verileri (2014-2024)

BİNGÖL	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	21.524	14.853	36.377	21.541	18.100	39.641	1,00	1,20
2015	19.402	22.550	41.952	19.602	31.247	50.849	1,01	1,38
2016	19.207	36.749	55.956	19.469	44.197	63.666	1,01	1,20
2017	32.730	37.161	69.891	35.603	46.713	82.316	1,09	1,26
2018	35.576	31.518	67.094	46.389	41.250	87.639	1,30	1,31

BİNGÖL	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2019	35.267	23.867	59.134	47.880	32.787	80.667	1,36	1,37
2020	19.154	20.718	39.872	43.975	31.907	75.882	2,30	1,56
2021	34.979	27.051	62.030	56.340	34.879	91.219	1,61	1,29
2022	32.496	28.863	61.359	45.206	39.225	84.431	1,39	1,36
2023	*	*	41.694	*	*	56.916	1,37	
2024	*	*	42.512	*	*	55.049	1,29	

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

*28.07.2021 tarihinden itibaren belediyelerin turizm işletmelerine belge verme yetkisi kaldırılmıştır.

Tablo 6: Elâziğ İli Turizm Verileri (2014-2024)

ELÂZİĞ	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	102.988	76.079	179.067	122.712	107.420	230.132	1,19	1,41
2015	103.981	76.316	180.297	124.400	112.420	236.820	1,19	1,47
2016	110.015	98.289	208.304	122.061	139.295	261.356	1,11	1,42
2017	69.044	142.430	211.474	128.900	222.461	351.361	1,87	1,56
2018	54.944	167.608	222.552	111.574	266.460	378.034	2,03	1,59
2019	61.457	179.614	241.071	112.690	275.163	387.853	1,83	1,53
2020	49.925	144.707	194.632	107.512	243.849	351.361	2,15	1,69
2021	52.386	180.381	232.767	118.143	296.028	414.171	2,26	1,64
2022	54.809	186.400	241.209	122.646	314.193	436.839	2,24	1,69
2023	*	*	225.100	*	*	402.443	1,79	
2024	*	*	212.239	*	*	356.372	1,68	

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

*28.07.2021 tarihinden itibaren belediyelerin turizm işletmelerine belge verme yetkisi kaldırılmıştır.

Tablo 7: Malatya İli Turizm Verileri (2014-2024)

MALATYA	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	117.664	130.245	247.909	154.075	191.174	345.249	1,30	1,50
2015	87.715	153.143	240.858	128.943	221.972	350.915	1,50	1,40
2016	100.860	156.420	257.280	147.129	221.767	368.896	1,50	1,40
2017	91.413	195.823	287.236	190.284	295.989	486.273	2,08	1,51
2018	95.289	201.112	296.401	202.179	296.947	499.126	2,12	1,48
2019	113.066	193.309	306.375	228.930	281.565	510.495	2,02	1,46
2020	119.762	147.150	266.912	252.365	205.691	458.056	2,11	1,40
2021	174.632	195.176	369.808	348.725	263.608	612.333	2,00	1,35
2022	143.564	241.583	385.147	279.851	352.673	632.524	1,95	1,46
2023	*	*	157.401	*	*	272.316	1,73	
2024	*	*	186.152	*	*	287.983	1,55	

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

*28.07.2021 tarihinden itibaren belediyelerin turizm işletmelerine belge verme yetkisi kaldırılmıştır.

Tablo 8: Tunceli İli Turizm Verileri (2014-2024)

TUNCELİ	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	14.425	19.935	34.360	22.554	31.150	53.704	1,60	1,60
2015	12.864	22.525	35.389	19.475	32.925	52.400	1,50	1,50
2016	17.780	23.061	40.841	15.594	23.061	38.655	1,10	1,40
2017	4.979	35.147	40.126	9.829	35.147	44.976	1,97	1,43
2018	3.878	27.967	31.845	4.687	37.960	42.647	1,21	1,36
2019	3.507	30.657	34.164	4.781	40.304	45.085	1,36	1,31
2020	685	16.358	17.043	795	26.166	26.961	1,16	1,60
2021	230	21.475	21.705	530	34.082	34.612	2,30	1,59
2022	5.722	32.033	37.755	13.229	61.820	75.049	2,31	1,93
2023	*	*	30.303	*	*	82.344	2,72	
2024	*	*	32.260	*	*	101.251	3,14	

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

*28.07.2021 tarihinden itibaren belediyelerin turizm işletmelerine belge verme yetkisi kaldırılmıştır.

Tablo 9: İşletme ve Basit Belgeli Konaklama Tesislerinde Ortalama Kalış Süresi (2014- 2024)

TÜRKİYE	ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ
YILLAR	
2014	3,18
2015	3,09
2016	3,05
2017	2,70
2018	2,87
2019	“
2020	2,39
2021	2,62
2022	2,65
2023	2,63
2024	2,60

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

Tablo 10: 2024 Turizm Belgeli Konaklama Tesislerinin İl Bazında Tür ve Sınıflara Göre Dağılımı

Şehir	Turizm Yatırım Belgeli			Turizm İşletme Belgeli		
	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak
Bingöl	0	0	0	3	177	374
Elâzığ	1	144	288	30	1.304	2.639
Malatya	0	0	0	13	936	1.888
Tunceli	2	50	106	10	252	476
TRB1	3	194	394	43	2.669	5.377
Türkiye	715	75.737	168.947	6.905	564.534	1.183.568

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

Tablolarda görüldüğü üzere 2014-2019 yılları arasındaki süreçte Tunceli hariç bölgenin diğer illerinde tesise geliş sayısı, geceleme sayısı ve ortalama kalış sürelerinde her yıl düzenli olarak artışlar gözlemlenmektedir. Bununla birlikte, Sonuç Odaklı Programın uygulamaya geçtiği 2020 yılındaki salgına bağlı olarak sektörde büyük bir kırılma yaşanmıştır. 2021 yılının ortalarında uygulanmaya başlayan normalleşme sürecine bağlı olarak turizmin tekrar ivme kazandığı verilerden anlaşılmaktadır. Tablo 9’da tesis ve oda sayılarına bakıldığında, Bölgede yine Türkiye’deki toplam tesis sayısının yüzde birinden daha az sayıda tesis bulunmaktadır. Bu minvalde, turizm tanıtımlarına paralel olarak tesis yatırımlarının artırılması da önem arz etmektedir. Ayrıca, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlere bağlı olarak Malatya’da 200’e yakın tescilli kültür varlığı ağır veya orta hasar almış olup önemli turistik ürünler arasında yer alan oteller ve restoranların da yüzde 75’i depremlerden sonraki ilk altı ay itibariyle kullanılamaz hale gelmiştir. Dolayısıyla, altyapısal sorunların giderilmesi kritik bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bölge illerinin ortalama kalış süresi verileri dikkate alındığında Türkiye ortalamasının altında olduğu açıkça görülmektedir. Bu rakamları artırmak için altyapı yatırımlarının tamamlanması ve turizm faaliyetlerinin geliştirilerek turizmin çeşitlendirilmesi, bütünleşik turizm projelerinin yanında tanıtım ve markalaşma çalışmalarının yapılması gerekmektedir. TRB1 Bölgesindeki turistik değerlerin yeterli oranda bilinmemesi, tur şirketlerinin bölgedeki turizm değerlerini yeterince tanınamaması turizm destinasyonu olma hedefine ulaşmayı zorlaştırmaktadır. Bölgedeki turizm zenginliklerinin ortaya çıkarılması, bunların bir destinasyon olarak markalaşması, tanıtılması ve turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi yoluyla gelen ziyaretçilerin bölgede ortalama kalış süresi artırılabilecek, daha fazla turizm geliri elde edilmiş olacaktır. Bununla birlikte, istihdam için de önemli fırsatlar sunan turizm, gerek gençlerin gerekse de kadınların istihdamının artırılmasında önemli bir rol oynamakta; özellikle kırsal alanda kadın girişimciliğinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

2026-2028 Orta Vadeli Program'da pandemi sonrası turizm gelirlerindeki yükselişin sürdürülebilir bir zemine oturtulması hedeflenmektedir; turizm gelirleri hem büyüme rakamlarındaki iyileşmeye katkı sağlayan bir itici unsur olarak öne çıkmakta hem de döviz geliri açısından stratejik önem taşımaktadır. Bu dönemde, değişen tüketici eğilimleri ve teknolojik gelişmeler ışığında turizmin çeşitlendirilmesine ağırlık verilmektedir. Alternatif turizm ürünleri — özellikle doğa turizmi, kültür rotaları, kırsal ve gastronomi turizmi, film/dizi set turizmi gibi niş alanlar — belirlenerek bu ürünlerin tanıtımı özellikle dijital mecralarda yoğunlaştırılacaktır. Sağlık turizmi bağlamında, “Heal in Türkiye / Health Türkiye” gibi markalaşma projeleri stratejik bir konumda tutulmakta; sağlık turizmi altyapısının kapasitesi, kalite standartları ve akreditasyon sistemi geliştirilerek uluslararası tanıtım faaliyetleri artırılabilecektir. Türkiye, sağlık turizminden 2028'de yaklaşık 7 milyar dolar gelir hedefiyle konumlanmaktadır. TRB1 bölgesi özelinde, Arslantepe Höyüğü, Harput gibi kültürel miras alanları, hedef pazarlarda hem dijital tanıtım kanalları aracılığıyla hem de sürdürülebilir altyapı yatırımlarıyla öne çıkarılacak destinasyonlar arasında yer almaktadır. Bu bölgelerde, turizm tesislerinin çevresel kriterlere uygunluğu, sertifikasyon sistemleri ve yeşil dönüşüm ilkeleri doğrultusunda planlama yapılacaktır.

TRB1 Bölgesi, Türkiye Turizm 2023 Strateji Belgesi'nde gelişim bölgesi olarak belirlenen GAP Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesince çevrelenmiş bir bölgedir ve gerek coğrafi konumu ve doğal güzellikleri ve gerekse de kültürel ve tarihi zenginlikleri açısından belirlenen bu bölge ile birçok benzer özelliklere sahiptir. Strateji belgesinde GAP Kültür ve Turizm Gelişim

Bölgesine yapılan vurgunun bölge için stratejik bir öneme sahip olduğu düşünülmekte ve belirtilen bu bölgenin gelişim sürecine paralel olarak bölge ile rekabet içerisinde değil entegrasyon içerisinde TRB1 Bölgesinin gelişiminin sağlanması planlanmaktadır.

Bununla birlikte, Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) acenteleri ile bölgede gerçekleştirilen tanıtım etkinliklerinde Yukarı Fırat Destinasyonu’nun düzenli turları bölgeye çekebilecek bir zenginliğe sahip olduğu acenteler tarafından vurgulanmıştır. Bu turların düzenli hale gelmemesinde; tanıtım eksikliği, turizm sektörü altyapı eksiklikleri ve bazı turizm aktivitelerindeki süreksizlik neden olarak belirtilmiştir. Bu eksikliklerin giderildiği, destinasyonun markalaştığı ve etkin tanıtım yapıldığı takdirde bu bölgeye düzenli turlar için büyük bir rağbet olabileceği hususu belirtilmiştir.

Söz konusu gerekçelerle Sonuç Odaklı Program olarak “Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması” seçilmiştir. Bu sonuç odaklı program çerçevesinde; bölge turizmini destinasyon bazında ele alarak markalaşmak, etkin tanıtım ve lobi faaliyetleri yürütmek ve turizm altyapı eksikliklerini gidermek amacıyla faaliyetler gerçekleştirilecektir. Stratejiler ve hedefler, Yukarı Fırat Bölgesi’nin potansiyeli ve turizm ürününü oluşturan ve aşağıda belirtilen kaynak değerlere göre belirlenmiştir;

Şekil 1: Yukarı Fırat Bölgesi Turistik Değerleri

Bu minvalde, bölge illerinin turizm alanındaki potansiyelini 2024 – 2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi’nde belirtildiği gibi destinasyon ve tema odaklı bir yaklaşımla geliştirmek önem arz etmektedir. Nitekim, ilgili sonuç odaklı program kapsamında ajans, Fırat’ı Keşfet

markası ile bölgenin turizm gelirlerini artırmaya yönelik stratejiler geliştirmiştir. Destinasyon markalaşması Fırat'ı Keşfet Projesi çerçevesinde belli bir seviyeye gelmiştir. Web sitesi ve sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılmakta olup ilk defa özgün olarak bölgede uygulanan “Fırat Turu Destek Programı” ile bölgeye yönelik düzenli tur faaliyetleri başlatılmıştır. Marka bilinirliğinin artması amacıyla etki sahipleri (influencer) ile iş birlikleri ve fam tripler düzenlenmiştir. Turizm Memnuniyet Analizi çalışması ile bölgenin turizm alanında geliştirilmesi gereken yönleri belirlenmiştir. Bununla birlikte, pandemi ve 6 Şubat 2023 depremleri nedeniyle marka bütünlüğünü oluşturması açısından önem arz eden bazı faaliyetler sektöre uğramış olup mevcut SOP faaliyetlerinin yoğunlaştırılarak devam etmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı'nın hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 11: BTG SOP Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Tematik Rota Belirleme Çalışması Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Mekânsal Bazlı Yatırım Projesi Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Belirlenen Tematik Rota Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Altyapı Raporu Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Yatırım Rehberi Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Ekolojik Köy Kapsamındaki Çalışma Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Odak Grup Toplantı Sayısı	Adet	4	Toplantı Tutanaqları
İş Birliği ve Koordinasyon	Ulusal veya Uluslararası Bir Ağa Başvuran Yerleşim Yeri Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, Basında Çıkan Haberler
İş Birliği ve Koordinasyon	Paydaşlarla Gerçekleştirilen Tanıtım ve Markalaşmaya Yönelik Organizasyon Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu, Basında Çıkan Haberler
Kapasite Geliştirme	İnsan Kaynağı Geliştirme Programı Kapsamında Eğitim Alan Kişi Sayısı	Adet	100 (En Az 50 Kadın)	Eğitim Sertifikaları

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Kapasite Geliştirme	Turizm Sektörüne Yönelik Bilinçlendirme Faaliyeti Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu, Basında Çıkan Haberler,
Kapasite Geliştirme	Ev Pansiyonculuğu Eğitim/Danışmanlık Programı Katılımcı Sayısı	Adet	60	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Organize Edilecek Fam Trip Sayısı	Adet	2	Basında ve Sosyal Medyada Çıkan Haberler
Tanıtım ve Yatırım Destek	Blogger ve Influencerlar ile Organize Edilen Etkinlik Sayısı	Adet	3	Basında Çıkan Haberler
Tanıtım ve Yatırım Destek	Bölge Değerlerinin Tanıtımı Amacıyla Aktif Kullanılan Sosyal Medya Hesabı Sayısı	Adet	5	İlgili Sosyal Medya Hesapları
Tanıtım ve Yatırım Destek	Tanıtım ve Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Yönelik Dâhil Olunan Etkinlik Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Mali Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Geliştirilen Güdümlü Proje Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	SOP kapsamında Takibi Yapılan Diğer Proje ve Faaliyet Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 12: BTG SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Fırat'ı Keşfet Takipçi Sayısındaki Artış	Adet	73.000	100.000	Instagram Raporları
1	Fırat'ı Keşfet Web Sitesini Ziyaret Sayısındaki Artış Oranı	Yüzde	-	25	Web Sitesi Veri Tabanı
1	Altyapı Eksiklikleri Giderilerek Turizme Kazandırılan Alan Sayısı	Adet	-	4	Ajans Faaliyet Raporu
2	Bölgeye Gelen Turist Sayısındaki Artış Oranı	Yüzde	-	15	İl Kültür Turizm Müdürlükleri İstatistikleri
3	Turist Geceleme Sayısındaki Artış Oranı	Yüzde	-	10	İl Kültür Turizm Müdürlükleri İstatistikleri
3	Bölgeye Düzenlenen Tur Sayısındaki Artış Oranı	Yüzde	-	20	Konaklama Tesisleri Verileri
3	Turizm sektöründe çalışan sayısındaki artış oranı (Konaklama)	Yüzde	-	10	SGK ve İŞKUR kayıtları
4	Turizm sektöründe çalışan sayısındaki artış oranı (Restoran)	Yüzde	-	10	SGK ve İŞKUR kayıtları

d. Proje ve Faaliyetler

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Bölgesel gelişme için önem arz eden ve yerel, ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından yararlanılabilmesi adına güdülenebilecek projeler için analiz, araştırma, fizibilite ve konsept belirleme çalışmaları 2026 yılında da yürütülecektir.

Sektörel olarak yıl içinde ihtiyaç duyulabilecek ve uzun dönemli projelere altlık olabilecek hedef pazar, tematik/bölgesel turizm analiz veya raporları hazırlanacak ve gerekli görülürse anket çalışmaları/saha araştırmaları yapılacaktır.

Bu kapsamda hazırlanabilecek raporların bazıları aşağıdadır:

1.1. Yukarı Fırat Havzası Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi

11. Kalkınma Planında turizmin geliştirilmesinin önemine vurgu yapılmış olup bu hedefe ulaşmada destinasyon temelli bir yaklaşım benimsenmiştir. Deniz, kum ve güneş turizminin yanı sıra kültür turizmi başta olmak üzere sağlık turizmi, termal turizm, kış turizmi, eko turizm, doğa turizmi gibi alternatif turizm türlerinin öncelikli olarak ele alınarak destinasyon yaklaşımı kapsamında geliştirilmesi hedefi vurgulanmıştır. 12. Kalkınma Planı dâhilinde de turistlerin geleneksel varış noktalarından ziyade yerel kültüre ve deneyimlere yönelme eğilimlerinin arttığının altı çizilmiştir.

Bu çerçevede, TRB1 Bölgesi'nde tematik rotalar oluşturulması hedefi ile bölgede yer alan turizm değerlerinin analiz edilmesi, farklı ilgi odağına sahip turistlere yönelik tematik ve alternatif rotalar oluşturulması ve rota tabanlı planlamaların yapılabilmesi amacıyla “Yukarı Fırat Destinasyonu Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi” çalışmaları başlatılmıştır. Bu minvalde, Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli’de yürüyüş, bisiklet ve trekking rotaları tamamlanmış olup ilgili platformlara yüklenmiştir.

Tamamlanmış olan yürüyüş, bisiklet ve trekking rotalarının tanıtılması ve kullanıcılara ulaştırılması amacıyla belediyeler, üniversiteler, rehberler ve dağcılık kulüpleri başta olmak üzere çeşitli paydaşlarla iş birliği yapılacaktır.

2026 yılında da bu kapsamdaki çalışmalar sürdürülecek olup bölgeyi ziyaret eden konuklara farklı deneyimler sunulması amacıyla kayısı rotası, vişne- vişne dondurması, üzüm rotası, mor reyhan, bal rotası, çoban rotası gibi özgün ve tematik rotalar ajans koordinasyonunda

belirlenecektir. Ayrıca, festival ve şenliklere konu olabilecek bölge potansiyelleri araştırılarak raporlanacaktır.

TRB1 Bölgesi'nde kamp ve karavan alanlarının tespit edilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. Bu süreç, bölgenin doğal güzelliklerinden ve turistik potansiyelinden daha iyi yararlanmak amacıyla yürütülecektir. Bu kapsamda, Hazar Gölü'nün eşsiz doğal manzaraları ve su kenarındaki olanakları, Harput'un tarihi ve kültürel zenginlikleri, Cip'in doğal güzellikleri, Arapgir'in özgün köy yapıları ve Munzur Dağları'nın etkileyici doğası gibi çeşitli bölgeler değerlendirilecektir. Bu alanların her biri, kamp ve karavan turizmi açısından farklı avantajlar sunarak, bölgenin turistik cazibesini artırmaya katkıda bulunacaktır.

1.2. Bölge Proje Havuzunun Geliştirilmesi

a) Mekânsal Odaklı Konsept Yatırım Projeleri için Fizibilite ve Plan Hazırlanması

Turizm potansiyeli yüksek alanlar etkin planlama ve uygulama süreçlerine tabi tutulmadıklarında bölgeye turist çekecek ve katma değer yaratacak cazibe noktalarına dönüşme imkânı bulamamaktadırlar. Âtıl olarak duran ve yatırıma/projeye dönüşmeyen alanlar bu bölgelerdeki turizm potansiyelini düşürmektedir. Bu sorunu gidermek üzere turizm potansiyeli yüksek alanlarda yatırıma ve projeye dönüştürülebilecek parsellerin belirlenerek bu parsellere sahip kurumlarla görüşülmesi ve yapılacak protokoller ile bu alanların yatırıma açılması hususunda çalışmalar yürütülecektir. İlgili kurumlardan olumlu dönüşler alınması durumunda doğrudan ilgili parsellere yönelik mekânsal bazlı konsept projeler için fizibilite ve avan projeler hazırlatılarak bu alanların yatırıma dönüşmesi sağlanacaktır.

Bu çerçevede, 2026 yılı içerisinde Tunceli, Kale, Sivrice, Arapgir, Buan Bacaları, Golan Kaplıcaları ve Cip Barajı çevresi başta olmak üzere bölgede potansiyeli olan alternatif destinasyonların tematik değerleri göz önünde bulundurularak organize bir şekilde potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik projelendirmeler yapılacaktır.

b) Proje Çeşitliliğinin Sağlanması

Bölgesel gelişme için önem arz eden ve yerel, ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından yararlanılabilmesi için güdülenebilecek projeler için anket, analiz, araştırma, fizibilite ve teknik projelendirme çalışmaları yürütülecektir. Bu kapsamda özellikle bölgenin turizm altyapısının iyileştirilmesi hususu ile Yerel Kalkınma Hamlesi programı kapsamında belirlenecek yatırım konuları önceliklendirilecektir.

1.3. Turistik Noktaların Altyapı Eksikliklerinin Belirlenmesi

Önemli potansiyeli olan turistik noktaların altyapı eksikliklerinin tespiti amacıyla ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde kapsamlı bir saha çalışması yapılarak bir rapor oluşturulacaktır.

1.4. Turizm Sektörü İle İlgili Dokümantasyon Oluşturulması

Geçmiş dönemde TRB1 Bölgesi'nde deneyim durakları belirlenmiş olup 2026 yılı içerisinde, alternatif agroturizm potansiyeline sahip noktaların ve faaliyetlerin bu kapsamda genişletilmesi ve raporlanması planlanmaktadır. Ayrıca Yerel Kalkınma Hamlesi (YKH) kapsamında bölgede planlanan yatırım konularının tanıtımının etkin ve verimli şekilde gerçekleştirilmesine yönelik destek sağlanacaktır.

Bölgenin turistik değerlerine yönelik farkındalık yaratılması ve turizm girişimciliği konusunda bilinç oluşturulması amacıyla, iller ve bölge özelinde "Turizm Yatırım Rehberleri" hazırlanacaktır. Bu rehberler, turizm yatırımları için gerekli bilgileri sunarak, bölgesel turizm potansiyelinin artırılmasına ve girişimcilerin daha bilinçli adımlar atmasına destek olacaktır.

1.5. Ekolojik Köy / Kırsal Yaşam Merkezleri Geliştirilmesi

Son yıllarda doğal kaynakların azalması, çevre kirliliği, iklim değişikliği ve kent yaşamının karmaşıklığının artması nedeni ile doğayla uyum içinde yaşamak için kurulan ekolojik köyler giderek yaygınlaşmaktadır. Ekoköy olarak da adlandırılan bu yeni nesil kırsal yaşam biçimi hem çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlamakta hem de kurulu olduğu yerlerde ziyaretçilerin ilgisini çekerek kadın ve genç girişimciliğine katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda bölgenin önemli turizm destinasyonlarında ekolojik köy potansiyeli taşıyan ekolojik tarımın yapılabileceği, hobi bahçelerinin tesis edilebileceği ve yerel mimari geleneklerin sürdürülebileceği köylerin geliştirilmesi planlanmaktadır. Faaliyet kapsamında Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli'de ekolojik köy olarak dönüştürülebilecek arazisi olan köylerin belirlenmesi, ardından tasarımlarının uygulanması/gerçekleştirilmesi ve fizibilitelerinin hazırlanması amaçlanmaktadır.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Turizm Yönetişim Ağı

Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında oluşturulan ve/veya var olan destinasyonların gelişimi, sürdürülebilirliği, kalıcılığının sağlanması ve pazarlanması amacıyla çok paydaşlı bir yapı kurulması

gerekmektedir. Bu minvalde turizm alanında çalışan akademisyenler, yerel yönetimler, Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri, ilgili sivil toplum kuruluşları ve iş dünyasının temsilcilerinden oluşan bir yönetim ağı oluşturulmuş ve farklı dönemlerde toplantılar ve ortak projeler geliştirilmiştir.

Sonuç Odaklı Program kapsamında yapılan faaliyetlerin; paydaşlara anlatılması, paydaşların ortak amaç etrafında birleştirilmesi, sağlıklı ve katılımcı bir şekilde yürütülebilmesi için geçtiğimiz dönemde başlatılan ağ kurma çalışmaları sürmektedir. Bu çerçevede, turizm paydaşların katılımı ile belirli aralıklarla toplantılar gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilecektir.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) tarafından illerde oluşturulan İl Tanıtım Kurulları vasıtasıyla ildeki turizm paydaşları belirli aralıklarla bir araya gelerek potansiyel projeler üzerine istişarelerde bulunmaktadır. Bu kurullarda etkin rol alınmakta ve birçok faaliyete öncülük edilmektedir. Bu kurulda gerçekleştirilen toplantılar haricinde belirli aralıklarla il kültür turizm müdürleri ile odak grup toplantıları yapılarak illerin turizm faaliyetleri üzerinde politika ve stratejiler geliştirilmektedir. Gelecek dönemde bölgedeki üniversitelerle akademik bilginin kamu ve özel sektöre aktarılması amacıyla iş birliği de geliştirilecektir.

Turizm Yönetişim Ağı, Sonuç Odaklı Programın sağlıklı bir şekilde ilerlemesi ve belirlenen hedeflere ulaşılması açısından kritik bir öneme sahip olup 2026 yılında da bu kapsamdaki faaliyetlere devam edilecektir.

Turizm sektöründe başarılı uygulamaların örneklerinin incelenmesi planlanmaktadır. Bu süreç, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde etkili stratejilerin ve uygulamaların gözden geçirilmesini içerir. Kalkınma ajansları, belediyeler, ilgili yerel ve uluslararası kurumlar ile yurt dışındaki başarılı projelerin analiz edilmesi, bölgesel turizm stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlayacak ve mevcut uygulamaların iyileştirilmesine yönelik değerli bilgiler sunacaktır. Bu sayede, bölgenin turizm potansiyelinin artırılması ve sektördeki rekabet gücünün güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

2.2. Şehirlerin Ulusal ve Uluslararası Ağlara Katılımına Yönelik Faaliyetler

Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki koordinasyon çerçevesinde oluşan taleplere bağlı olarak yerleşim yerlerinin UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Birliği gibi potansiyeli dâhilindeki ağlara katılmasına yönelik faaliyetler yürütülecektir.

Ark of Taste, Küresel Slow Food hareketi tarafından sürdürülen, nesli tükenmekte olan miras gıdaların uluslararası bir kataloğudur. Bu kataloğun amacı, sürdürülebilir şekilde üretilen, benzersiz tatlara sahip ve belirli ekolojik bölgelerde bulunan risk altındaki gıdaları korumaktır. Başvurular, İtalya merkezli Slow Food şirketi aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO), Madrid'de her yıl düzenlenen Genel Kurul sırasında "Best Tourism Village" listesini açıklamaktadır. Bu kapasiteye sahip köylerin tespit edilmesi için çalışmaların yürütülmesi hedeflenmektedir.

2.3. Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Tanıtım ve Markalaşma Organizasyonlarına Yönelik İlgili Paydaşlarla İş Birlikleri

Turistik destinasyonlarda yönetişimin doğru sağlanabilmesi, başarılı proje fikirlerinin ortaya çıkabilmesi ve uygulanabilmesi için başlıca gereklilik paydaşlar arası iş birliğidir. Destinasyonların markalaşma sürecinde özellikle paydaşlar birbirleri ile iş birliği yaptığında geliştirilecek proje ve planların etkisi ve sürdürülebilirliği artacaktır.

Kalkınma Ajansları kurumsal olarak direkt yatırımcı kurumlar olmamaları hasebiyle hayata geçirilmesinde fayda gördükleri projelerde paydaşları ile iş birliği yapmak, onları güdülemek, harekete geçirmek ve nihai olarak paydaşları optimum fayda üzerine ikna ederek uygulama sürecine birlikte adım atmak prensibi doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu kapsamda süreç içerisinde turizm sektörüne yönelik hayata geçirilmesinde fayda görülen fakat hâlihazırda net bir çerçeve çizilemeyen projelerin uygulama aşamasına geçebilmesi adına ajans faaliyetler yürütecektir.

Küreselleşen ve dijitalleşen dünya büyük bir hızla değişmekte ve dönüşmektedir. Bu dönüşüme ayak uydurma çabasıyla eş zamanlı olarak eskiye, teknolojik olmayana ve yöresel kültüre ait deneyimlere yönelik bireylerin ilgisi ve özlemi de artmaktadır. Bu nedenlerle insanların, çevreye zarar vermeden ondan yararlanma ve yerli halkın kültürünü yok etmeden onun bir parçası olma, onu deneyimleme eğilimi alternatif bir turizm aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bölgede ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde yürütülmesi planlanan doğa ve spor temalı faaliyetler ile; Hazar Şiir Akşamları, Kayısı ve Kiraz Festivalleri, Ovacık Kış Festivali, Hesarek Kış Festivali, Bağ Bozumu Festivalleri, Orcik Festivali, Bingöl Bal Festivali ve Gezin Çilek Festivali gibi bölgeye özgü tematik günlerde o tema ile ilgili insanlar yörede ağırlanacak ve etkinliklerin gerek tanıtım gerekse organizasyonunda aktif rol alınacaktır.

Yukarıda belirtilen projeler ve paydaşlarla gerçekleştirilebilecek benzeri faaliyetlerde Fırat Kalkınma Ajansı fikir ve organizasyon aşamasında etkin rol oynayacak, paydaşları harekete geçirecek ve uygulama sürecine katkı sağlayacaktır.

Tanıtım ve markalaşma faaliyetlerine 2026 yılında da devam edilecektir.

2.4. Arapgir-Divriği-Kemaliye Ortak Destinasyon Çalışması

Arapgir, Divriği ve Kemaliye ilçelerinin turizmde ortak hareket etmesi ve iş birliği imkânlarının geliştirilmesi amacıyla 2023 yılında başlatılan çalışmalar kapsamında Kemaliye ve Divriği’de çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. Bu çalıştaylardan elde edilen sonuçların Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN), Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA) ve Fırat Kalkınma Ajansı (FKA) iş birliğiyle eylem planına dönüştürülmesi ve Arapgir’de düzenlenecek bir etkinlikle tanıtımının yapılması planlanmaktadır.

2.5. Fırat Havzası ile İş Birliklerinin Geliştirilmesi

Aşağı Fırat Havzası’nda yer alan illerle turizm alanında iş birliğini güçlendirmek ve bölgesel destinasyon bütünlüğünü sağlamak amacıyla çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamda, Karacadağ Kalkınma Ajansı, İpekyolu Kalkınma Ajansı, TÜRSAB Bölge Temsil Kurulları, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile koordineli şekilde GAP turlarının kapsamının genişletilmesi, kral yolu rota çalışmalarının bölgemizdeki rotalarla entegrasyonunun sağlanması ve Elâzığ, Malatya, Bingöl ve Tunceli’nin güzergâha dahil edilmesi hedeflenmektedir. Faaliyet kapsamında seyahat acenteleri, tur operatörleri ve sektör temsilcileri bölgeye davet edilerek tanıtım ve iş birliği toplantıları düzenlenecek, ortak tur rotaları ve paket programlar geliştirilerek Fırat Havzası genelinde bütüncül bir turizm algısı oluşturulacaktır.

2.6. Turizm Planlaması Ekseninde Yerel Eylem Gruplarının Oluşturulması

Sivrice, Arapgir ve Ovacık başta olmak üzere bölgedeki turizm potansiyeli yüksek ilçelerde, yerel paydaşların katılımıyla Yerel Eylem Gruplarının (YEG) oluşturulması hedeflenmektedir. Bu gruplar aracılığıyla turizm planlamasında yerel aktörlerin söz sahibi olması, doğal ve kültürel değerlerin sürdürülebilir biçimde değerlendirilmesi ve kırsal kalkınmaya katkı sağlayacak projelerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Faaliyet kapsamında, YEG modelinin tanıtılması, kapasite geliştirme çalışmaları ve pilot uygulama hazırlıkları yürütülerek bölgesel turizm yönetiminde katılımcı bir yapının temelleri atılacaktır.

3. Kapasite Geliştirme

3.1. İnsan Kaynağı Geliştirme Programı ve Eğitim Danışmanlığı

Ajans tarafından hazırlatılan “TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı”nda turizm sektörünün hizmet kalitesinin artırılması ve bu yolla turist memnuniyet düzeyinin yükseltilmesi strateji olarak belirlenmiştir.

Türkiye Turizm 2023 Stratejisi’nde vizyona yönelik ilkeler bölümünde turizm eğitimi ile iş gücü kalitesinin artırılması ve sektörde sertifikasyon sisteminin etkin bir şekilde uygulanması gerekliliği özellikle vurgulanmıştır. Ülke turizminin itibarı ve karlılığı, sektördeki personelin eğitilmiş olmasına, bu eğitimin kalitesine ve sürekliliğine bağlanmış ve turizm sektörünün gelişimi için sektör çalışanlarının ve hizmet sağlayıcıların beceri ve niteliklerinin artırılmasına yönelik mesleki eğitimlerin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir.

Bölgede gerek turizm işletmelerinde, gerekse de genel hizmetler sektöründe kalifiye eleman sıkıntısı yaşanmaktadır. Turizm ve hizmetler sektörlerinde istihdam edilen personelin kalitesini ve kapasitesini yükseltmek, bu sektörlerde çalışmak isteyen kişilere yetkinlik kazandırarak istihdam edilme olanaklarını artırmak amacıyla bölge illerinde sertifikalı eğitim programının uygulanması planlanmaktadır. Bu sertifikalar kurumlar nezdinde geçerliliği olan sertifikalar olacaktır.

2024 – 2028 yıllarını kapsayan Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi’nde belirtildiği gibi, turizm sektöründe rekabetçiliğin korunması için nitelikli iş gücü ve kaliteli tesis ile hizmetlerin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, kalkınma ajansları tarafından meslek edindirme programları düzenlenecektir. Bu programlar, otellerde ve restoranlarda yerinde danışmanlık hizmetleri sunarak, sektöre girişimci ve nitelikli personel kazandırmayı hedeflemektedir. Bu faaliyetlerin Fırat Turizm Elçileri adıyla markalaştırılması planlanmaktadır. Bu program kapsamında elde edilen sertifikalar, sektöre hem girişimci hem de nitelikli personel kazandıracaktır.

3.2. Turizm Sektörü Bilinçlendirme Faaliyetleri

Turist memnuniyet düzeyinin artırılmasının bir bileşeni de bölgedeki turizm paydaşlarının ve turizm yöneticilerinin bilinç seviyesinin artırılmasıdır. Turizm sektörünün sosyoekonomik gelişmişliğe katkısının daha yakından kavranması ve politika yapıcılarının turizm vizyonunun geliştirilmesi bölge turizminin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Özellikle bölgenin turizm açısından önemli merkezlerinin yurt içi ve yurt dışındaki benzer özellikteki noktalarla

kıyaslanması, zaman içerisindeki gelişim seyrinin ortaya konması ve bölgedeki turizm noktalarının aynı aşamaya nasıl gelebileceği ile ilgili değerlendirmelerin yapılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda bölge turizm potansiyelinin efektif kullanılmasına yönelik tecrübe paylaşım ve vizyon geliştirme programları düzenlenmesi planlanmaktadır.

3.3. Ev Pansiyonculuğunun Bölge Geneline Yaygınlaştırılması

Turizmin gelişimine yönelik yapılan yatırımların istihdama katkı sağlaması önem arz etmektedir. Bu minvalde, gerek kırsalda yaşayan kadınların ekonomik hayata katılımına destek sağlanması gerekse de ajans tarafından açılan trekking rotalarını ziyaret eden turistlerin konaklama seçeneklerine alternatif oluşturulması için ev pansiyonculuğunu geliştirmeye yönelik faaliyetler organize edilecektir.

İlk aşamada Tunceli’de düzenlenen ev pansiyonculuğunu geliştirme faaliyetleri bölge geneline genişletilecek olup, bilgilendirme toplantıları organize edilecek ve ev pansiyonculuğu için uygun olduğu tespit edilen kişilere yönelik eğitim ve danışmanlık hizmeti sunulacaktır. Ayrıca, ev pansiyonculuğu yapan kişiler ile hediyeelik eşya üreten kişiler arasında iş birliği yapılacak ve ev pansiyonculuğu yapan kişilere hediyeelik eşya üretimi hakkında bilgi ve beceriler kazandırılacaktır. Bölgedeki ev pansiyonculuğunun hizmet altyapısının tanıtılması, geliştirilmesi, sosyal medya ve Airbnb gibi platformlarda dijital erişilebilirlik ve görünürlüklerinin artırılmasına yönelik faaliyetler yapılacaktır.

4. Tanıtım ve Yatırım Destek

4.1. Turizm Blogger Infotur, Fam Trip, Influencer ve Diğer Etkinlikleri Düzenlenmesi

Blogger ve vloggerların bölgeye davet edilerek bölgeyi tanımlarının ve tanıtımlarının sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca bölge tanıtımını etkin yapabilecek tur firmaları, havayolu firmaları, sosyal medya fenomenleri vb. için de fam tripler ve etkinlikler organize edilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, bölgede yer alan üniversitelerin öğrenci kulüpleriyle tanıtım konusunda iş birliği yapılacak olup, yüksek takipçili öğrenciler ile fam tripler düzenlenerek tanıtım faaliyetlerinde devamlılık sağlanacak, bölge üniversitelerinde eğitim alan öğrencilerin birer gönüllü turizm ve tanıtım elçisi olmaları yolunda çalışmalar yapılacaktır. Erasmus öğrencileri ve diğer yabancı öğrencilerin de bölgeyi tanınması ve tanıtması adına faaliyetler düzenlenecektir.

Geçtiğimiz dönemde, Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli’de oluşturulan trekking rotalarının tanıtılması amacıyla doğa ve macera turizmi konusunda faaliyet gösteren seyahat acenteleri ve kulüplerin katılımıyla fam tripler organize edilmiştir. 2026 yılı içerisinde de doğa ve macera turizmi konusunda faaliyet gösteren seyahat acenteleri ve tur rehberlerinin katılımıyla fam tripler organize edilecektir.

Bölgenin tanıtımı amacıyla gerçekleştirilecek etkinlikler dışında da turizm sektöründe faaliyet gösteren dijital ve basılı medya organlarında yer alınması suretiyle tanıtım faaliyetlerinde süreklilik sağlanması ve geniş kitlelere ulaşılması amaçlanmaktadır.

4.2. Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Görsel Kimlik Çalışmaları, Markalaştırılması ve Tanıtımı

Ajans tarafından bölgedeki ilgili paydaşlarla iş birliği içinde destinasyona yönelik markalaşma çalışması çerçevesinde “Fırat’ı Keşfet” markası ortaya çıkarılmıştır. Teknolojinin her geçen gün destinasyon tanıtımında önemli bir yer edinmeye başlaması ve tüketici davranışları üzerinde dijital mecraların etkisinin artması nedenleriyle oluşturulan markanın dijital platformlarda kullanımına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda www.firatikesfet.com adıyla bölgenin tüm turizm unsurlarının yer aldığı bir web sitesi, @firatikesfet adı ile instagram, twitter, facebook, youtube, wikiloc ve spotify gibi sosyal medya ve diğer turizme dair dijital platformlarda hesaplar açılmıştır. Dijital markalaşma ve görsel kimlik oluşturmaya yönelik çalışmalar sürdürülmekte olup geliştirilmekte olan bazı faaliyetler aşağıda belirtilmiştir;

a) Bölge Dijital Tanıtım Altyapılarının Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması

Bölgenin tanıtımına yönelik sabit, detaylı ve yönlendirici dijital bilgi kaynaklarının (web sitesi, aplikasyon) olması bölgeyi ziyaret edecek turistler açısından oldukça önemlidir. Bölgenin turistik ve gastronomik tüm değerlerine ait harita tabanlı dinamik veri ve görsellerin bulunduğu dijital bilgi kaynakları www.firatikesfet.com.tr web adresi üzerinden kullanıma açılmış olup bölgenin turizm değerleri ile ilgili içerikler tamamlanmıştır. 2026 yılı ve ilerleyen yıllarda kullanıcılardan gelecek geri bildirimler kapsamında web sitesinin geliştirilmesi, yeni içerikler oluşturulması ve güncel tutulması süreci devam edecektir. Bu kapsamda, Fırat’ı Keşfet web sitesinin, bölgenin dijital kültür kütüphanesi olma hedefi doğrultusunda, zengin içerik ve kaynaklarla desteklenmesi planlanmaktadır. Ayrıca, sitenin İngilizce olarak yayına geçmesi için çalışmalar devam edecektir.

b) Sosyal Medya Yönetimi, Dijitalleşme ve Yenilikçi Teknolojilerle Markalaşma

Destinasyon markası için ajans tarafından oluşturulacak sosyal medya hesaplarının etkin şekilde kullanılarak güncel tutulması ve ulusal ile uluslararası takipçi sayılarının artırılması amacıyla çeşitli stratejiler uygulanmaktadır. Fırat'ı Keşfet markasının bilinirliğinin artırılması sürecinde sosyal medya platformları 2026 yılı içerisinde aktif bir şekilde yönetilmeye devam edilecektir.

Fırat'ı Keşfet markasının ve dolayısıyla bölgenin tanıtımına yönelik fotoğraf, video, tanıtım filmi vb. içerik oluşturma ve reklam verme faaliyetleri ile gerçekleştirilecek ve ihtiyaç duyulduğunda profesyonel hizmet alımı sağlanacaktır. Tanıtım sürecinde oluşturulacak içerikler ihtiyaç duyulduğu takdirde basılı materyallere dönüştürülebilecektir.

c) Tanıtım Materyali Çalışması

Yukarı Fırat Destinasyon markası ile TRB1 Düzey 2 Bölgesi illerinin ajans tarafından katılım sağlanan faaliyetlerde tanıtımını sağlamak amacıyla çeşitli tanıtım materyali ve promosyon ürünlerinin tasarım, illüstrasyon tasarımı ve baskı işleri gerçekleştirilecek, tüketime yönelik mal ve malzeme satın alımları yapılacaktır. Bu kapsamda geçtiğimiz dönemde il ve bölge turizm haritaları, bunların İngilizce versiyonları, yürüyüş rotaları, bisiklet rotaları, tanıtım seti kutusu gibi tasarımlar hazırlanmış ve ilgili paydaşlarla paylaşılmıştır. Alternatif rotaların ortaya çıkması ile yeni broşür tasarımları da yapılacaktır.

TRB1 Bölgesi'nde hizmete girecek yeni tren seferlerinin tanıtımını yapmak amacıyla bir tanıtım filmi oluşturulacaktır. Tanıtım filminin bölgenin doğal güzelliklerini, kültürel zenginliklerini ve tren yolculuğunun sağladığı konforu ön plana çıkarması planlanmaktadır.

d) Yönlendirme Tabelaları Yapımı

Görsel kimlik çalışmaları sonucunda oluşturulan logoların kullanıldığı yönlendirme ve tanıtım tabelaları, paydaşlarla iş birliği yapılarak nihai haline getirilecektir. Geçtiğimiz dönemde belirlenmeye başlanan ve 2026 yılı içerisinde tamamlanması planlanan bölge bisiklet rotaları, trekking rotaları ve diğer alternatif turizm destinasyonlarının altyapı eksikliklerinin giderilmesine yönelik çalışmalar bu tabelalarla desteklenecektir.

4.3. Yatırım Ortamının Geliştirmesine Yönelik Lobi ve Tanıtım Faaliyetleri

“Türkiye 2023 Turizm Stratejisi” belgesinde turizmde farklı, özgün ve ulusal değerlere sadık kalınarak çağdaş değerlerin vurgulanmasına, hedef kitleye yönelik turizm ürünlerinin ön plana

çıkarılmasına, turizm pazarında yarışabilmek ve pazar payını kaybetmemek için imajın kurumsallığının ve sürekliliğinin sağlanmasına ve bu faaliyetlerin lobi, ağırlama gibi halkla ilişkiler etkinlikleri ile desteklenmesine özellikle değinilmiş ve hedefler arasında belirtilmiştir.

Yukarı Fırat Havzası turizminin gelişimi ve markalaşması yönünde turizm sektöründe yatırım yapacak yatırımcıların bölgeye daveti, yatırımcıların yerinde ziyareti ve yatırım yapmaları yönünde lobi faaliyetleri yürütülecektir. Destinasyonun tanıtımı, markalaşması, pazarlanması ve markanın sektörde tutundurulması adına yurt içi ve yurt dışı tanıtım ve lobi faaliyetlerine katılım sağlanacak ve aynı şekilde benzer faaliyetlere ev sahipliği yapılacaktır.

Ayrıca Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda ajans tarafından hazırlanan/hazırlanacak yatırım fizibilitelerinin yatırımlara dönüştürülmesi ilgili kurumlarla iş birliği içinde yatırımcılara tanıtımı yapılacak ve düzenlenecek yatırım zirvesi organizasyonlarına katılım sağlanacaktır.

4.4. Munzur Doğa ve Su Sporları Festivali

2017 yılında Dünya Rafting Federasyonu (WRF) tarafından resmî rafting parkuru ilan edilen Munzur Nehri'nde; 2018 yılında Türkiye Rafting Şampiyonası ve 2019 yılında Dünya Rafting Şampiyonası düzenlenmiştir. Bununla birlikte, 2022 yılında ajans tarafından belirlenen trekking rotaları yapılacak bir doğa festivali ile tanıtılmış olacaktır. Bu çerçevede, Tunceli'nin doğa ve akarsu – rafting turizmi konularında markalaştırılması çalışmaları kapsamında alternatif turizm etkinlikleri yapılması planlanmaktadır.

Tunceli Valiliği ve Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile iş birliği gerçekleştirilerek 2026 yılı içerisinde Munzur Doğa ve Su Sporları Festivali düzenlenecektir.

4.5. Fırat'ı Pedallıyoruz

Geçtiğimiz dönemde ajans tarafından belirlenen ve önümüzdeki süreçte belirlenecek olan bisiklet rotalarının tanıtımı amacıyla ilgili paydaşların katılımıyla etkinlikler organize edilecektir.

4.6. Ovacık ve Hesarek Kar Festivalleri

Tunceli Ovacık ve Bingöl Hesarek Kayak Merkezleri bölgenin diğer illerinden ve farklı bölgelerden turist çeken iki önemli turizm merkezidir. Bu merkezler şehrin sakinlerine hizmet verdiği gibi özellikle komşu bölgelerden misafirleri yoğun şekilde ağırlamaktadır. Bu merkezlerin daha geniş kitlelere tanıtımı ve dolayısıyla bu merkezlere yapılacak kamu ve özel

sektör yatırımlarının özendirilmesi amacıyla ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde kar festivalleri düzenlenecektir.

4.7. Fırat Reels Maratonu

TRB1 Bölgesi'nin doğal güzelliklerinin tanıtımını yapmak ve bölgenin dijital tanıtım içeriğini zenginleştirmek amacıyla ilki 2019 yılında fotoğraf maratonu olarak başlatılan etkinlik, 2026 yılında "Fırat Reels Maratonu" adıyla yeniden tasarlanacaktır. Katılımcılar, bölgenin doğal ve kültürel güzelliklerini kısa video formatında (Reels) çekecek; böylece bölgenin sosyal medya görünürlüğü ve etkileşimi artırılabilecektir.

4.8. Kültür Yayınları Çalışması

TRB1 Bölgesi'nin kültür insanları, kültür varlıkları ve bölge tarihi başlıklarında mevcut kültür zenginliğini ortaya çıkarmak ve bölgenin kültür envanterinin tanıtımını yapmak amacıyla 2026 yılında kültür yayınları çalışması yapılacaktır.

5. Ajans Destekleri

5.1. Teknik Destek Programı

Turizm sektörünün gelişmesine katkı sağlayabilecek kurum ve kuruluşların kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitim ve danışmanlık desteği sağlanacaktır.

5.2. Mali Destek Programı

5.2.1. 2026 Yılı Fırat Turu Destek Programı

"Fırat Turu" markasını oluşturarak bölgeyi yeni bir turizm destinasyonu olarak yerli turiste ve turizm ekosistemine tanıtmak ve bölgeye düzenli turların düzenlenmesini sağlamak amacıyla tasarlanan Fırat Turu Destek Programı "Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği" madde 7.2 kapsamında yenilikçi destek türü pilot uygulaması çerçevesi içerisinde uygulanacaktır.

5.2.2. Güdümlü Proje Desteği

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi kapsamında yeni bir güdümlü proje veya projeler kurgulanacaktır. Proje güdülenirken ilgili yararlanıcı kuruma proje süresi içinde kadın stajyer çalıştırılmasına yönelik yönlendirmeler yapılacaktır.

6. Diğer Proje ve Faaliyetler

6.1. Harput'un UNESCO Kültür Mirası Kalıcı Listesine Girmesine Yönelik Faaliyetler

Sahip olduğu tarihi ve kültürel özelliklerle önemli bir turizm destinasyonu olan Harput 2018 yılında UNESCO Geçici Miras Listesi'ne alınmıştır. Elâzığ Belediyesi koordinasyonunda yürütülen kalıcı miras listesine alınmasına yönelik çalışmalar ajans tarafından takip edilmekte ve koordinasyon toplantılarına katılım sağlanmaktadır. 2025 yılında Harput Tarihi Kenti Alan Koruma Başkanlığı kurulmuş olup çalışmalarına başlamıştır. Harput'un önümüzdeki dönemde kalıcı listeye girmesine ve tanıtımına yönelik faaliyetlere 2026 yılında aktif katılım sağlanması hedeflenmektedir. Bu kapsamda Harput kent kimliğinin oluşturulması, alan yönetim planının hazırlanması ve tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

6.2. Anadoludakiler Faaliyetleri

Ün ve kalitelerini bulundukları yerin özgün koşulları ya da beşeri faktörünün bilgi, beceri, deneyim ve geleneklerinden alan yöresel ürünler var oldukları coğrafyaların kalkınmasında önemli rol oynamaktadırlar. Yöresel ürünlerin taşıdığı potansiyelin daha iyi kullanılabilmesi, üretici-girişimci-tüketici zincirinin daha sağlıklı, katma değerli ve sürdürülebilir işleyebilmesi amacıyla Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ve Kalkınma Ajansları tarafından çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü girişimleri ve öncülüğünde, Japon hükümetinin donörlüğü ile “İşten Sosyal Uyuma Projesi” hayata geçirilmektedir. Projenin bileşenleri arasında yöresel ürünlerin belirli kriterler dâhilinde seçilmesi, hikayelendirilmesi, özgün yönleriyle tanıtılması ve görselleştirilerek bir web portalı aracılığıyla üretici ve girişimcilerle buluşturulması bulunmaktadır. Bu doğrultuda gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde “anadoludakiler.org” web platformu hayata geçirilmiştir. Platformun teknik bakım ve geliştirme çalışmalarının yanında markayla ilişkili tanıtım, tutundurma, danışmanlık ve paydaşlarla iş birliği faaliyetleri yürütülecektir.

6.3. Malatya Gastronomisinin UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına Girmesine Yönelik Faaliyetler

Malatya'nın zengin gastronomi kültürünü ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtmak, özgün mutfak mirasını sürdürülebilir bir şekilde geleceğe taşımak ve gastronomi turizmini geliştirmek amacıyla çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamda, Malatya'nın yöresel lezzetlerinin envanteri çıkarılacak, coğrafi işaretli ürünlerin görünürlüğü artırılacak, gastronomi temalı etkinlikler ve

tanıtım kampanyaları düzenlenecektir. Ayrıca, yerel paydaşlarla iş birliği içinde Gastronomi alanında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı başvurusuna yönelik hazırlık süreci desteklenecektir.

6.4. SOGEP ve CMDP Programlarına Yönelik Proje Güdülenmesi ve İzlemesi

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) ve Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) kapsamında bölgenin öncelikli ihtiyaç alanlarına yönelik proje fikirlerinin geliştirilmesi, kurum ve kuruluşların proje hazırlama kapasitelerinin artırılması ve nitelikli proje havuzunun oluşturulması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, yerel paydaşlarla düzenli bilgilendirme ve yönlendirme toplantıları yapılacak, proje tekliflerinin bölgesel plan ve stratejilerle uyumu gözetilecektir. Ayrıca, yürütülen projelerin izleme ve değerlendirme süreçleri etkinleştirilerek, çıktılarının sürdürülebilirliği ve bölgesel kalkınmaya katkısının artırılması sağlanacaktır.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı 6 aylık dönemler çerçevesinde 3 senelik olarak planlanmış olup yıl içindeki faaliyet takvimi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 13: BTG SOP Faaliyet Takvimi

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Yukarı Fırat Havzası Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi	Mart	Kasım
Bölge Proje Havuzunun Geliştirilmesi	Ocak	Aralık
Turistik Noktaların Altyapı Eksikliklerinin Belirlenmesi	Ocak	Aralık
Turizm Sektörü İle İlgili Dokümantasyon Oluşturulması	Ocak	Mayıs
Ekolojik Köy / Kırsal Yaşam Merkezleri Geliştirilmesi	Ocak	Ekim
Turizm Yönetişim Ağı	Ocak	Aralık
Şehirlerin Ulusal ve Uluslararası Ağlara Katılımına Yönelik Faaliyetler	Ocak	Aralık
Yukarı Fırat Destinasyonu Tanıtım ve Markalaşma Organizasyonlarına Yönelik İlgili Paydaşlarla İş Birlikleri	Ocak	Aralık
Arapgir-Divriği-Kemaliye Ortak Destinasyon Çalışması	Ocak	Ekim
Fırat Havzası ile İş Birliklerinin Geliştirilmesi	Ocak	Aralık
Turizm Planlaması Ekseninde Yerel Eylem Gruplarının Oluşturulması	Ocak	Aralık
İnsan Kaynağı Geliştirme Programı ve Eğitim Danışmanlığı	Mart	Kasım
Turizm Sektörü Bilinçlendirme Faaliyetleri	Şubat	Mayıs
Ev Pansiyonculuğunun Bölge Geneline Yaygınlaştırılması	Ocak	Aralık
Turizm Blogger Infotur, Fam Trip ve Influencer Etkinlikleri Düzenlenmesi	Ocak	Aralık
Yukarı Fırat Destinasyonu Görsel Kimlik Çalışmaları, Markalaştırılması ve Tanıtımı	Ocak	Aralık

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Yatırım Ortamının Geliştirmesine Yönelik Lobi ve Tanıtım Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Munzur Doğa ve Su Sporları Festivali	Mayıs	Temmuz
Fırat'ı Pedallıyoruz	Nisan	Eylül
Ovacık ve Hesarek Kar Festivalleri	Ocak	Mart
Fırat Reels Maratonu	Nisan	Haziran
Kültür Yayınları Çalışması	Ocak	Aralık
Teknik Destek Programı	Ocak	Aralık
Fırat Turu Destek Programı	Nisan	Aralık
Güdümlü Proje Desteği	Ocak	Aralık
Diğer Proje ve Faaliyetler	Ocak	Aralık

f. İzleme ve Değerlendirme

Turizm, Tanıtım ve Markalaşma Birimi tarafından haftalık faaliyet raporlarında SOP'un gidişatı ile ilgili durum bilgisi verilecektir. SOP'ların ilerleme durumu ve faaliyet planlaması ile ilgili 3'er aylık dönemlerde Genel Sekreter başkanlığında koordinasyon toplantıları düzenlenecektir. Turizm, Tanıtım ve Markalaşma Birimi faaliyet takvimini takip edecek, ilgili paydaşlarla koordinasyonu sağlayacak ve gerekli tedbirleri uygulamaya alacaktır.

Tablo 14: BTG SOP 2026 Yılı Faaliyetleri

Bileşen Kodu	Faaliyet Adı
1.1	Yukarı Fırat Havzası Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi
1.2	Bölge Proje Havuzunun Geliştirilmesi
1.3	Turistik Noktaların Altyapı Eksikliklerinin Belirlenmesi
1.4	Turizm Sektörü İle İlgili Dokümantasyon Oluşturulması
1.5	Ekolojik Köy / Kırsal Yaşam Merkezleri Geliştirilmesi
2.1	Turizm Yönetişim Ağı
2.2	Şehirlerin Ulusal ve Uluslararası Ağlara Katılımına Yönelik Faaliyetler
2.3	Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Tanıtım ve Markalaşma Organizasyonlarına Yönelik İlgili Paydaşlarla İş Birlikleri
2.4	Arapgir-Divriği-Kemaliye Ortak Destinasyon Çalışması
2.5	Fırat Havzası ile İşbirliklerinin Geliştirilmesi
2.6	Turizm Planlaması Ekseninde Yerel Eylem Gruplarının Oluşturulması
3.1	İnsan Kaynağı Geliştirme Programı ve Eğitim Danışmanlığı
3.2	Turizm Sektörü Bilinçlendirme Faaliyetleri
3.3	Ev Pansiyonculuğunun Bölge Geneline Yaygınlaştırılması
4.1	Turizm Blogger Infotur, Fam Trip, Influencer ve Diğer Etkinlikleri Düzenlenmesi
4.2	Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Görsel Kimlik Çalışmaları, Markalaştırılması ve Tanıtımı
4.3	Yatırım Ortamının Geliştirmesine Yönelik Lobi ve Tanıtım Faaliyetleri
4.4	Munzur Doğa ve Su Sporları Festivali

Bileşen Kodu	Faaliyet Adı
4.5	Fırat'ı Pedallıyoruz Etkinlikleri
4.6	Ovacık ve Hesarek Kar Festivalleri
4.7	Fırat Reels Maratonu
4.8	Kültür Yayınları Çalışması
5.1	Teknik Destek Programı
5.2.1	2026 Yılı Fırat Turu Destek Programı
5.2.2	Güdümlü Proje Desteği
6.1	Harput'un UNESCO Kültür Mirası Kalıcı Listesine Girmesine Yönelik Faaliyetler
6.2	Anadoludakiler Faaliyetleri
6.3	Malatya Gastronomisinin UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına Girmesine Yönelik Faaliyetler
6.4	SOGEF ve CMDP Programlarına Yönelik Proje Güdülenmesi ve İzlemesi

2.3. TARIMSAL ÜRETİMİN VE VERİMLİLİĞİN ARTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

a. Amaç

TRB1 Bölgesi'nde tarım sektöründe verimliliğin artırılması ve katma değerın yükseltilmesi, Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı'nın genel amacı olarak belirlenmiştir.

Programın özel amaçları;

1. Süt ve yem bitkileri üretimi artırılarak Bölgede son dönemde gerçekleştirilen yatırımlar dâhilinde süt sektöründe azami katma değer artışının sağlanması
2. Bölgede tarımsal üretici örgütlenmelerinin etkinlik düzeyi artırılarak üreticiler arasındaki iş birliklerinin geliştirilmesi ve iklim değişikliğine uyumlu üretim biçimlerinin yaygınlaştırılması,
3. Tarımsal üretici örgütlenmeleri ve tarımda genç girişimciliğin geliştirilmesi
4. Kayısı ve arı ürünleri başta olmak üzere yöresel ürünlerde katma değer artışı

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TRB1 Bölgesi, 2024 TÜİK verilerine göre 501.932 büyükbaş, 2.438.898 küçükbaş hayvan varlığı ile tarım ve kırsal kalkınma alanında önemli bir potansiyele sahiptir. TÜİK'in hane halkı iş gücü verilerine göre 2024 yılı için Bölge'de istihdamın %28,9'unu tarım sektörü oluşturmaktadır. Bu oran %14,8'lik ulusal ortalamanın neredeyse 2 katıdır. Toplam 176 bin kişilik tarım istihdamı ile 26 bölge arasında tarımsal istihdam sayısının en fazla olduğu 13'üncü bölgedir.

2022 yılında yayınlanan Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri (YER-SİS) çalışması kapsamında gerçekleştirilen saha çalışmalarında bölgedeki kırsal mahalleler başta olmak üzere bölgenin büyük bir bölümünde sosyal tesis, nispeten gelişmiş hizmet merkezlerinde ise iktisadi nitelikteki tesis türlerine yönelik ihtiyacın öncelikli olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte, iktisadi faaliyetlerin taleplerde belirleyici olduğu görülmektedir. Örneğin; hayvancılık faaliyetinin bölgenin tamamına yakınında yapılması ile süt toplama merkezine olan talebin bölgede önemli bir ağırlığa sahip olması arasında doğrudan bir ilişki olduğu değerlendirilmektedir. TRB1 Bölgesi'ndeki kırsal yerleşimlerin önde gelen üretim faaliyeti büyükbaş hayvancılık olurken, bu faaliyeti tahıl ve baklagiller yetiştiriciliği, kümes hayvancılığı, sebze yetiştiriciliği, meyve yetiştiriciliği, küçükbaş hayvancılık ile süt ve

süt ürünleri üretimi takip etmektedir. Hediyeelik eşya ve el sanatları faaliyeti ile ipek böcekçiliği ise en az gerçekleştirilen üretim faaliyetleri olmuştur.

Fırat Nehri havzasının varlığına rağmen nadas oranının yüksek oluşu, Bölge’de sulu tarım ve dönüşümlü ekim uygulamalarının yaygın olmaması ile açıklanabilir. Nüfusun üçte birinin tarım sektöründe faaliyet gösterdiği Bölge’de tarımsal katma değer açısından bölgenin diğer Düzey-2 bölgelerine göre daha düşük performans sergilediği görülmektedir. Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması, bölge kalkınması ve refahın eşitlikçi anlayışla kırsal nüfusa yayılması için elzemdir.

Tarımsal istihdamın büyük çoğunluğunun orta yaş ve üzeri üreticiler olması gelecekte bu sayının büyük oranda düşeceğinin göstergesidir. Ayrıca orta yaş ve üzeri çiftçilerin modern üretim tekniklerine ve teknolojiye yavaş uyum sağlamalarının üretimde verimliliği olumsuz etkilemesi nedeni ile tarımsal nüfusun gençleştirilmesi gerekmektedir. Genç nüfusun sosyal ve ekonomik beklentilerinin karşılanamaması nedeni ile şehirlere göç etmesinin engellenerek tarımsal ekonomiye katkı sunmalarını sağlamak, hem bölge hem de ülke ekonomisinin geleceği için büyük önem arz etmektedir.

Kahramanmaraş merkezli depremler sebebiyle; kentsel alanlarda yaşayan nüfusun çoğunluğu ilk etapta geçici bir süreliğine ilçe ve köy bölgelerinde ikamet etmek durumunda kalmıştır. Bu sebeple göç alan bölgelerde temel hizmetlere erişim açısından sorunlar meydana gelse de, deprem yardımları yapan kurum, kuruluş ve STK’ların mobil destekleri ile önemli ölçüde azaltılmıştır. Kısmi olarak yaşanan sorunlar, deprem ve doğal afetler sırasında çalışacak kurum, kuruluş ve STK’ların geliştirilecek donanım, yazılım ve uygulanacak eğitimlerle daha etkin afet ve kriz yönetiminin mümkün olabileceği değerlendirilmektedir. Orta uzun vadede ise kırsalda gerçekleşen bu nüfus artışının kalıcı olmayacağı, bu geçici kitlenin barınma imkânı sağlayabildiği anda merkez ilçelere döneceği, dönememesi durumunda ise başka illere göç edeceği değerlendirilmektedir. Dahası, kırsal alanlarda başta tarım sektörünün sürdürülebilirliği olmak üzere gerekli önlemler alınmadığı takdirde deprem bölgesinde kırsal nüfusun deprem öncesinden daha hızlı bir şekilde azalacağı düşünülmektedir.

2025 yılı zirai don felaketi, Türkiye’nin birçok bölgesinde olduğu gibi TRB1 Bölgesi’nde de tarımsal üretimi olumsuz etkilemiştir. Özellikle 1 Şubat ile 13 Nisan 2025 tarihleri arasında yaşanan zirai don olayları; kayısı, kiraz, ceviz, badem, üzüm, elma, vişne ve hatta dut başta olmak üzere neredeyse bütün meyve ürünlerinde ciddi kayıplara sebep olmuştur. Çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla başlatılan destekleme ödemeleri, üreticilerin yeniden

üretime başlamaları için önemli bir adım olmuştur. Ancak, bu tür doğal afetlerde kayıpların asgari düzeyde tutulabilmesi için daha dayanıklı ürün çeşitlerinin ve uzun vadeli stratejilerin belirlenerek hayata geçirilmesi kritik önem arz etmektedir.

Kırsal nüfus başına düşen tarımsal katma değer ve verimliliğin artırılması için tarım sektöründe modernizasyon projelerinin yaygınlaştırılması ve doğru bilgiyle tarımsal faaliyetin geliştirilmesi gerekmektedir. TRB1 2024-2028 Bölge Planı'nda Tarımsal Üretimin ve Verimliliğinin Artırılması, 5 Stratejik öncelikten biri olarak belirlenmiştir.

2018 yılında “Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemi” kapsamında desteklenen ve Ulusal bir firma tarafından hayata geçirilmeye başlanan “Doğu-Güneydoğu Anadolu Sütçülük Projesi Bingöl Entegre Teknik Hayvancılık Yatırımı”, Bölge tarımı için bir kaldıraç olarak öngörülmektedir. Türkiye’deki 4. Entegre Tesis yatırımı için Bingöl’ü seçen Firmanın yatırımı, “Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemi” kapsamında desteklenmektedir. Yatırım ile ilgili Bakanlar Kurulu Kararı’nın 20.05.2018 tarihinde Resmî Gazete ’de yayınlanması ile Bingöl yatırımına başlanmış olup, tesis kademeli olarak 2020 yılında faaliyete geçmiştir. Proje bütçesi 202.565.000 \$ (8,5 Milyar TL) olan bu yatırım ile kurulan tesiste hâlihazırda 924 kişi istihdam edilmekte ve yaklaşık 8.000 aileye dolaylı gelir sağlamaktadır.

Tablo 15: Doğu-Güneydoğu Anadolu Sütçülük Projesi Bingöl Entegre Teknik Hayvancılık Yatırımı Kapasite Verileri

Ürün	Kapasite
Toplam Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği	22.500 Baş/Dönem
Süt Yönlü Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği (Sağmal)	10.000 Baş/Dönem
Et Yönlü Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği	5.000 Baş/Dönem
Süt İşleme	1.000 Ton/Gün
Genomik Boğa Yetiştirme Merkezi	50 Baş/Dönem
Embriyo Üretim Merkezi	10.000 Adet/Yıl
Yem Üretimi	700 Ton/Gün
Yem Bitkileri Yetiştiriciliği	3.000 Dekar/Alanda
Organomineral Gübre	300.000 Ton/Yıl
Elektrik (Biyogazdan)	6,4 MWh
Elektrik (GES)	11,5 MWh

Yatırımdan beklenen bölgesel faydanın sağlanabilmesi için; hayvancılığın, firmanın temel girdileri olan süt ve yem bitkisi üretiminin hem miktar hem kalite olarak geliştirilmesi şarttır. Bu kapsamda özel sektörün yönlendirmesi ve Bölgedeki Üniversiteler, DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, TKDK İl Koordinatörlükleri, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Ziraat Bankası, TOKİ gibi kurumların destekleri ile süt ve bitkisel yem üretimi yapacak işletmelerin

kurulması, mevcutların bu yönde geliştirilmesi, çiftçilerin, öğrencilerin, ilgili kamu görevlileri ve diğer paydaşların eğitilmesi ve verimli bir üretim ekosisteminin kurulması gerektiği değerlendirilmektedir. Ayrıca, sözleşmeli süt sığırcılığı uygulamalarının hayata geçirilmesi ve tarım ve hayvancılık alanındaki sigorta uygulamalarının geliştirilmesi, yatırımdan beklenen faydaların sağlanmasında önemli rol oynayacaktır. Ajans, süt hayvancılığı ve yem bitkileri üretimi konularında Bölgede eğitimlerin düzenlenmesi, tarımsal birlik ve kooperatiflerin geliştirilmesi, tarımsal tesislerin sayısının ve verimliliğinin artırılmasına yönelik iş birliklerinin tesis edilmesi ile Bölgenin rekabet gücünün geliştirilmesini amaçlamaktadır.

Üniversitelerin “Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı” kapsamında “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” alanında bölgemizde bulunan Bingöl Üniversitesi pilot üniversite seçilmiştir. Bingöl ilinde tarımsal çalışmalar kapsamında “Arı ve Arı Ürünleri” ile “Ekonomik Değeri Yüksek Bitkilerin Tespiti ve Değerlendirilmesi” başlıkları altında proje teklif çağrıları uygulanmaktadır. Bingöl Üniversitesi’nde “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” kapsamında verilecek destekler Ajans tarafından yakinen takip edilecek olup, olası iş birliği çalışmaları ile tarımsal üretimde verimlilik ve katma değer sağlama çalışmaları planlanacaktır.

TRB1 Bölgesi, iç su alabalık yetiştiriciliğinde ülke genelinde %18’lik bir paya sahiptir. Elâzığ, ili 2024 yılı verilerine göre Türkiye genelinde ilk sırada yer almaktadır. 2025 yılında başlanan Su Ürünleri ve Arı Ürünleri Değer Zinciri Analizleri kapsamında oluşturulacak Yükseltme Planları doğrultusunda belirlenen faaliyetler hayata geçirilecektir.

Ülkemiz tarımının en önemli sorunlarından biri üreticilerin örgütlenerek güçlenememesi veya var olan üretici örgütlerinin misyonlarını yerine getirebilecek insan kaynağı, kurumsal ve fiziki altyapıya sahip olmamalarıdır. Bölgede, 2025 yılı itibarıyla çoğunluğu Malatya ilinde faaliyet göstermekte olan ve yoğunlukla yöresel ürünlerin katma değerli ürünlere dönüştürülerek pazarlanması faaliyetini yürüten kırktan fazla kadın girişimi ve işletme kooperatifi bulunmaktadır. Ayrıca Bölge illerinde çoğu Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi (KASDEP) desteklerinden yararlanmak üzere kurulmuş yüz ellinin üzerinde tarımsal kalkınma kooperatifi bulunmaktadır. Sürdürülebilir kırsal kalkınmanın önemli araçlarından biri olan tarımsal üretim örgütlenmesi kapsamında Bölgedeki üretici örgütlerinin sürdürülebilir güçlü yapılara dönüştürülerek kurumsal kapasitelerinin artırılması gereklidir. Üretici örgütlenmelerinin önemi konusunda farkındalık oluşturularak tarımsal üretimle ilgili kooperatifler ve üretici birliklerinin kurulması koordine ve teşvik edilecek, mevcut üretici örgütlerinin etkinlik düzeyi artırılabilecektir.

Ayrıca düzenlenecek eğitim ve organizasyonlarla üretici örgütlerine üye olan üreticilerin tarımsal üretim ve pazarlama konusunda bilgi, beceri ve yeteneklerinin artırılmasına devam edilecektir.

Coğrafi işaretler, bölgelerin ekonomilerinin gelişmesi, yöresel üreticilerin yerel kaynakları daha iyi değerlendirmesi, yerel istihdamın artırılması ve hayat şartlarının gelişmesi, bölgelerin marka kimliğinin desteklenmesi, bilinirlik ve olumlu algının artmasıyla bu ekonomik iyileşmenin sürekliliğini sağlamak anlamında önemli avantajlar taşımaktadır. Coğrafi işaretli ürünlerin kendi değer zinciri içerisinde üretici/çiftçi açısından sağladığı katkılar; coğrafi işaretli ürün yetiştiren bireysel üretici/çiftçilerin, diğer bölgelerdeki üretici/çiftçilerden farklı olduğunun bilinmesi, ürünün ayırt edici (tadı, aroması, lezzeti, vitamin/mineral değeri vs.) özelliği ve yıllar boyunca taşıdığı karakteristik özelliği ile diğer benzer ürüne göre avantaj sağlaması, bilinirliği nedeniyle yurt içi ve yurt dışı pazarlara satış potansiyelini artırması, bireysel üretici/çiftçilerin gelirlerinde artış sağlama ve yeni iş fırsatlarını ortaya çıkararak tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilir ve kalıcı olmasına öncülük etmesi olarak sıralanabilir.

2026 yılı teması olarak “**Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme**” konusu belirlenmiş olup Ajanslarca Bakanlık tarafından yapılan yönlendirmeler doğrultusunda çalışmalar yürütülecek ve düzenli aralıklarla ilerleme raporları sunulacaktır.

Nüfus artışı ve kuraklık ile artan gıda sorunu, iklim değişikliği ve orman yangınları sebebiyle tarım alanlarının azalması, tarımda kaynak verimliliğinin gerekliliğini ön plana çıkartırken, tarıma bilimsel temelde yaklaşmayı da gerekli kılmaktadır. Bu nedenle kaynak verimliliği çalışmaları Bölgede tarıma yönelik ciddi adımların atılması konusunda önem arz etmektedir. Ayrıca farkındalık çalışmaları ile kaynak verimliliği ilkesi içerisinde de kendine yer bulan tarımda dijital dönüşüm ile ilgili bilgilendirme ve kapasite geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonun da güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı’nın hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 16: Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması SOP Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Su Ürünleri ve Arı Ürünleri Değer Zinciri Analizleri	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Bölge Proje Havuzunun Geliştirilmesi	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Tarım Yönetişim Ağı Odak Grup Toplantısı Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Kapasitesi Artırılan Üretici Örgütlenmesi Sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	TKDK'ya Yönelik GÜdülenen Proje Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	KoopDes Kapsamında İzlenen Proje Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	DAP'a yönelik GÜdülenen Proje Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Orta Asya Kayısı Üretim ve Pazar Analizi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Anadoludakiler / Yerel Ürünlerin Ticarileştirilmesine Yönelik Faaliyet Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Su Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi Etkinlik Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Arıcılık Sektörünün Geliştirilmesi Etkinlik Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi Etkinlik Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi Katılımcı Sayısı	Kişi	100	Katılımcı Listeleri
Kapasite Geliştirme	Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Etkinlik Sayısı	Adet	1	Katılımcı Listeleri
Tanıtım ve Yatırım Destek	Tarım ve Hayvancılık Sektöründe Yatırımcı/Fon Çekmeye Yönelik Lobi/Tanıtım Faaliyetleri Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Geliştirilen GÜdümlü Proje Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Verilen Proje Yazma Eğitimi Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Diğer Proje ve Faaliyetler	Güdülenen SOGEP ve CMDP Projesi Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Koordinasyonu Yapılan JICA Pilot Proje Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 17: Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Bitkisel Yem Üretimi Artış Oranı	Yüzde	-	20	TÜİK
1	TRB1 Bölgesi Sabit Süt Sağım Tesis Artış Oranı	Yüzde	-	10	TÜİK
1	TRB1 Bölgesi Seyyar Süt Sağım Makinası Artış Oranı	Yüzde	-	20	TÜİK
3	Bal Üretim Miktarı Artışı	Yüzde	-	10	TÜİK
4	Su Ürünleri Üretim Artış Oranı	Yüzde	-	10	TÜİK

d. Proje ve Faaliyetler

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

1.1 Su Ürünleri ve Arı Ürünleri Değer Zinciri Analizleri

Bölge için önemli potansiyele sahip arıcılık ve başta alabalık olmak üzere su ürünleri sektörlerinin geliştirilmesine yönelik “Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planları” kapsamında eğitimler tamamlanarak, saha ziyaretlerine başlanmıştır. Saha ziyaretleri, çalıştaylar ve verilerin derlenmesinin ardından Raporlama işlemleri tamamlanacak ve Yükseltme Planları hazırlanarak raporlara son halleri verilecektir.

1.2 Bölge Proje Havuzunun Geliştirilmesi

Bölge Planı ve Değer Zinciri Analizleri Yükseltme Planları doğrultusunda, Bölgede geliştirilme potansiyeli bulunan sektörlere yönelik fizibilite raporlarının hazırlanması planlanmaktadır.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Tarım Yönetişim Ağı

2025 yılında UNDP tarafından yürütülen Sivil Katılım Gücü Projesi kapsamında Kırsal Kalkınma, Afet ve Afet Sonrası Toparlanma ile Çevre İklim Değişikliği temaları kapsamında diğer kurumlarla düzenli aralıklarla toplantılara katılım sağlanmış, faaliyetlere katkı sunulmuştur.

IPARD desteği ile yürütülen LEADER (Kırsal Ekonominin Kalkındırılması İçin Faaliyetler Arasındaki Bağlantılar) yaklaşımı kapsamında toplantılara katılım sağlanmış, faaliyetlere katkı sunulmuştur.

Bu faaliyetlerin yanı sıra; yönetim ağında yer alan paydaşlar ile tarımsal üretimde verimliliğin artması, üretici örgütlerinin sürdürülebilir yapılara dönüştürülmesi ve **“Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme”** teması kapsamında; ilgili paydaşlarla proje fikirleri oluşturma çalışmaları, online toplantılar, yüz yüze görüşmeler ve birebir ziyaretler yapılacaktır.

2.2.Tarımsal Üretici Örgütlenmelerinin Etkinlik Düzeyi Artırılarak Üreticiler Arasındaki İşbirliklerinin Geliştirilmesi

Kooperatiflerin nitelik ve nicelik olarak güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. 44 Kadın Kooperatifi başta olmak üzere, Kooperatifçilik çalışmaları Ajans uzmanları tarafından izlenerek, Ajans tarafından kurulan Whatsapp grubundan bilgilendirme yapılarak desteklenmektedir. Anadoludakiler platformu ile yöresel ürünlerin tanıtımı ve ticarileştirilmesine yönelik çalışmalar devam ettirilmektedir. Türk Kızılayı Depremden Etkilenen İşletmeler Hibe Programı hakkında bilgilendirme ve teknik destek sağlanmıştır.

ŞOK Marketler zinciri ile çalışabilecek potansiyele sahip Kadın Kooperatifler belirlenerek ilgili birimlere iletilmiştir. Trendyol Satış, Pazarlama ve ihracat konulu seminere Kadın Kooperatifleri davet edilmiştir. Ekonomik Güçlendirme Programı Başvuruları için kooperatiflerle iletişime geçilerek, başvuru formlarına teknik destek sağlanmıştır. Beydağı Kadın Kooperatifi ve Toprak Ana Kadın Kooperatifi ve Malatya Süt Üreticileri Birliği başvuruları takip edilmiştir.

2026 yılında da **“Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme”** teması kapsamında, benzer danışmanlık destekleri daha yoğun bir şekilde verilecektir.

2.3.TKDK'ya Yönelik Projelerin Güdülenmesi

Elâzığ ve Malatya illerinde koordinatörlükleri bulunan TKDK, 2024 yılı itibariyle Bingöl ve Tunceli illerinde de koordinatörlük açılmış ve destek verilmeye başlanmıştır. Bölge illerinden

ilgili paydaşlara, TKDK'ya yönelik sundukları projelerin güdülenmesinde teknik destek ve danışmanlık desteği verilmiştir. TKDK Malatya İl Koordinatörlüğü ile 2025 yılları çağrıları hakkında istişare toplantısı gerçekleştirilmiş; LEADER Programı hakkında görüşülmüştür.

2026 yılında da Bölge illerinde teknik destek ve danışmanlık desteği verilmeye devam edilecektir.

2.4.KoopDes Programının Yürütülmesi ve Projelerin İzlenmesi

Kooperatif ve üst kuruluşlarının üretim ve istihdama katkısı olacak yatırım projelerinin desteklenmesi, faaliyetlerinde etkinlik ve verimliliğin sağlanması, teknoloji ve yeni üretim tekniklerinden yararlanmalarına katkıda bulunulması ve bireysel tasarrufların uygun kooperatif girişimcilik modelleri ile ekonomiye kazandırılması amacıyla Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen programa yapılan başvuruların değerlendirilme sürecinde ve izlenmesi döneminde, kurumumuzdan görevlendirmeye destek verilmeye devam edilecektir. Değerlendirme sürecinde “Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” teması kapsamında, olan proje önerilerinin önceliklendirilecektir.

2.5.DAP'a Yönelik Projelerin Güdülenmesi ve İzlenmesi

Bölge Kalkınma İdareleri ile Kalkınma Ajansları arasında artan iş birliği faaliyetlerine paralel olarak Ajansımız ile DAP Bölge Kalkınma İdaresi arasında da çeşitli alanlarda iş birlikleri gerçekleştirilmiştir. 2026 yılında da DAP projelerinin güdülenmesinde ve izlenmesinde yerelde aktif rol alınacaktır.

2.6. Orta Asya Kayısı Üretim ve Pazar Analizi

Özbekistan, Tacikistan, İran ve civarı ülkelerde son yıllarda kayısı üretim, miktarı ve kalitesinde gözlenen artış nedeni ile Bölgenin en önemli Coğrafi İşaretli Ürünü olan Malatya Kayısısına önemli rakip olma potansiyeline sahip olduğu değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, Malatya Büyükşehir Belediyesi, Ticaret Borsası, Kayısı Araştırma Enstitüsü, Malatya Ziraat Odası, Ticaret ve Sanayi Odası, Üniversite ve Ajansımız arasında protokol imzalanarak oluşturulacak teknik ekibin, hedef Bölgede üretim ve pazarlamaya yönelik analiz çalışması yapması planlanmaktadır.

2.7 Anadoludakiler / Yerel Ürünlerin Ticarileştirilmesi

Coğrafi işaretli ürünlerin kendi değer zinciri içerisinde üretici/çiftçi açısından sağladığı katkılar; coğrafi işaretli ürün yetiştiren bireysel üretici/çiftçilerin, diğer bölgelerdeki

üretici/çiftçilerden farklı olduğunun bilinmesi, ürünün ayırt edici (tadı, aroması, lezzeti, vitamin/mineral değeri vs.) özelliği ve yıllar boyunca taşıdığı karakteristik özelliği ile diğer benzer ürüne göre avantaj sağlaması, bilinirliği nedeniyle yurt içi ve yurt dışı pazarlara satış potansiyelini artırması, bireysel üretici/çiftçilerin gelirlerinde artış sağlama ve yeni iş fırsatlarını ortaya çıkararak tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilir ve kalıcı olmasına öncülük etmesi olarak sıralanabilir.

TRB1 Bölgesi Yöresel Ürünleri ve Yöresel Mutfağı ile öne çıkmaktadır. Ajansımız bu zenginliklerin tanıtılarak ticarileştirilmesi için çalışmalar yürütmektedir. Hâlihazırda 80'e yakın ürünün (2'si AB Coğrafi işaret tescilli) coğrafi işaret tescili yapılmıştır. “Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” teması kapsamında, yöresel ürünlerde katma değer artışının sağlanmasına yönelik ilgili paydaşlarla birlikte çeşitli faaliyetler geliştirilerek hayata geçirilecektir.

3. Kapasite Geliştirme

3.1. Su Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi

2025 yılında hazırlıklarına başlanan Su Ürünleri Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı doğrultusunda sektöre ilişkin kapasite artırmaya yönelik faaliyetler ve proje geliştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Bölge için önemli potansiyele sahip Su Ürünleri Sektörünün geliştirilmesine yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri gerçekleştirilecek, iyi uygulama örneklerinin bölgeye uyarlanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

3.2. Arıcılık Sektörünün Geliştirilmesi

2025 yılında hazırlıklarına başlanan Arı Ürünleri Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı doğrultusunda sektöre ilişkin kapasite artırmaya yönelik faaliyetler ve proje geliştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Bölge için önemli potansiyele sahip Arı Ürünleri Sektörünün geliştirilmesine yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri gerçekleştirilecek, iyi uygulama örneklerinin bölgeye uyarlanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

3.3. Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi

2025 yılında Malatya Doğanyol, Kale, Battalgazi, Yeşilyurt ve Akçadağ ilçelerinde süt hayvancılığı eğitimi gerçekleştirilmiştir. Silaj Yapımı ve Kullanımı, Kaliteli Kaba Yem hazırlanması, Bakım Besleme (buzağı, genç hayvan ve süt ineklerinin bakım ve beslenmesi), Aşılama ve Sürü Sağlığı, Ahır Hijyeni, Tohum Verimi, Mastitis, Zoonoz ve Salgın Hastalıklar konularında eğitimler verilmiştir. Ayrıca eğitimlere katılan kadınların süt ve süt ürünleri

sektöründeki bilgi ve becerileri artırılmıştır. Benzer eğitimlere 2026 yılında da devam edilmesi planlanmaktadır.

3.4.Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Alanlarında Gelişme

2025 yılı zirai don felaketi, Türkiye'nin birçok bölgesinde olduğu gibi TRB1 Bölgesi'nde de tarımsal üretimi olumsuz etkilemiştir. Özellikle 1 Şubat ile 13 Nisan 2025 tarihleri arasında yaşanan zirai don olayları; kayısı, kiraz, ceviz, badem, üzüm, elma, vişne ve hatta dut başta olmak üzere neredeyse bütün meyve ürünlerinde ciddi kayıplara sebep olmuştur. Çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla başlatılan destekleme ödemeleri, üreticilerin yeniden üretime başlamaları için önemli bir adım olmuştur. Ancak, bu tür doğal afetlerde kayıpların asgari düzeyde tutulabilmesi için daha dayanıklı ürün çeşitlerinin ve uzun vadeli stratejilerin belirlenerek hayata geçirilmesi kritik önem arz etmektedir.

Dünya kayısı üretimi ve ihracatına liderlik yapan Malatya'da iklim değişikliğinin 25-50-75 ve 100 yıllık süreçte kurutmalık Malatya Kayısı çeşitlerine olası etkisinin tahmin edilmesi Malatya'daki kayısı sektörünün geleceği için hayati önem taşımaktadır. Bu bağlamda 2025 yılında "İklim Değişikliğinin Malatya Kayısısına Etkilerinin Analizi" faaliyeti gerçekleştirilmesi için Malatya Ticaret Borsası ve Fırat Kalkınma Ajansı Arasında bir protokol imzalanarak başlanan çalışmalara 2026 yılında da devam edilecektir.

4. Tanıtım ve Yatırım Destek

4.1.Tarım ve Hayvancılık Sektöründe Yatırımcı/Fon Çekmeye Yönelik Lobi/Tanıtım Faaliyetleri

Bölge proje havuzunun oluşturulması kapsamında kırsal kalkınma alanında yatırımcılara rehber niteliğinde 9 adet ön fizibilite çalışması hazırlanmıştır. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü Koordinasyonunda Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ve diğer kurumlarla yatırım promosyon çalışmalarına devam edilecektir. **"Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme"** teması kapsamında yerel ürünlerin ticarileştirilmesine yönelik yatırım/promosyon faaliyetleri ön plana çıkarılacaktır. Ayrıca, bölgenin tarımsal potansiyelinin yatırımcılara tanıtılmasına yönelik içerik hazırlanması ve dağıtımı ile yeni yatırımların gerçekleştirilmesine yönelik yatırım destek ve lobi faaliyetlerine devam edilecektir. Yine sektöre yönelik destek ve teşviklerin anlatılması amacıyla Bölge illerinde belirli aralıklarla bilgilendirme toplantıları ve eğitimlere devam edilmesi planlanmaktadır.

5. Ajans Destekleri

5.1.Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı

“Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” teması kapsamında yöresel ürünlerin markalaşması başta olmak üzere, tarım sektörünün gelişmesine katkı sağlayabilecek; kooperatifleşme, girişimcilik, modern seracılık, verimlilik, akıllı tarım gibi konularda eğitim ve danışmanlık desteği sağlanacaktır.

5.2 Güdümlü Proje Desteği

Yapılan Değer Zinciri Analizleri ve diğer çalışmalara göre belirlenecek konuda bir Güdümlü Proje geliştirilecektir.

6. Diğer Proje ve Faaliyetler

6.1 Proje Yazma Eğitimleri

Ajans uzmanlarımızca bilgi okuryazarlığı kapsamında hem ajansımız tarafından verilecek mali ve teknik destekler için hem de diğer fon sağlayan kuruluşlara başvurabilmeleri için proje yazma konusunda belli periyotlarla bölgemizde bulunan paydaşlarımıza proje yazma eğitim verilmektedir. Bu kapsamda Malatya ve Elâzığ Aile Sosyal İl Müdürlüğü Personelleri ile Elâzığ Tarım Orman İl Müdürlüğü personelinden toplam 39 kişiye Proje yazma Eğitimleri verilmiştir. 2026 yılında da Proje hazırlama konusunda Ajans uzmanları tarafından eğitimler verilmesi planlanmaktadır.

6.2 SOGEP ve CMDP Projelerinin Güdülenmesi ve İzlenmesi

2025 yılında ‘Su Ürünleri Soğuk Hava Deposu’ CMDP projesi; ‘Yöresel Lezzetler’, ‘Doğanşehir Kadınları Yöresel Ürünlerine Yeniden Hayat Veriyor’, ‘Emek Dükkanı’ SOGEP projeleri güdülenmiştir. 2026 yılında da “Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” teması kapsamına girebilecek projeler başta olmak üzere Kırsal Kalkınma alanında projelerin güdülenmesi ve süreç takibi yapılacak olup gerekli durumlarda destek sağlanacaktır. Yine Kırsal Kalkınma alanında başarılı olan SOGEP projelerinin izleme değerlendirme çalışmaları da Ajans uzmanları tarafından gerçekleştirilecektir.

6.3 JICA Tarıma Dayalı Sanayide Rekabet Gücünün Artırılması Projesi

Proje ile JICA tarafından oluşturulacak uzman ekip ile ajans uzmanlarının birlikte çalışarak bölge için tarıma dayalı sanayi stratejik planının oluşturulması, tarıma dayalı sanayide faaliyet

gösteren bazı KOBİ'lerin pilot olarak seçilerek markalaşma, ürün geliştirme ve pazarlama alanında geliştirilmesi, ajans uzmanları ve seçilen KOBİ temsilcilerine Japonya'da eğitim verilmesi gibi faaliyetler planlanmıştır. Bu kapsamda; JICA Türkiye heyeti ile proje başlangıç toplantıları gerçekleştirilmiş, projeyi yürüten Nippon Koei firması uzmanları ile Malatya ve Elâzığ ve Bingöl illerinde çeşitli üretici kooperatifi ve işletmeleri ziyaret edilmiş, bölgeye ilişkin veriler paylaşılmış, firma uzmanları ile ajans uzmanları arasında çalışma toplantıları düzenlenmiştir. Elâzığ ili için pilot proje belirlenmiş, ilgili KOBİ ile çalışmalara başlanmıştır. 2026 yılında da “Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” teması doğrultusunda ilgili faaliyetlere devam edilecektir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı 6 aylık dönemler çerçevesinde 3 senelik olarak planlanmıştır. Yıl içindeki faaliyet takvimi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 18: Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması SOP Faaliyet Takvimi

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Su Ürünleri ve Arı Ürünleri Değer Zinciri Analizleri	Ocak	Mart
Bölge Proje Havuzunun Geliştirilmesi	Ocak	Aralık
Tarım Yönetişim Ağı	Ocak	Aralık
Tarımsal Üretici Örgütlenmelerinin Etkinlik Düzeyi Artırılarak Üreticiler Arasındaki İşbirliklerinin Geliştirilmesi	Ocak	Aralık
TKDK'ya Yönelik Projelerin GÜdülenmesi	Ocak	Aralık
KoopDes Programının Yürütülmesi ve Projelerin İzlenmesi	Ocak	Aralık
DAP'a Yönelik Projelerin GÜdülenmesi ve İzlenmesi	Ocak	Aralık
Orta Asya Kayısı Üretim ve Pazar Analizi	Mart	Aralık
Anadoludakiler / Yerel Ürünlerin Ticarileştirilmesi	Ocak	Aralık
Su Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi	Mayıs	Aralık
Arı Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi	Mayıs	Aralık
Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi	Ocak	Aralık
Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Alanlarında Gelişme	Ocak	Aralık
Tarım ve Hayvancılık Sektöründe Yatırımcı/Fon Çekmeye Yönelik Lobi/Tanıtım Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Teknik Destek Programı	Mart	Aralık
Güdümlü Proje Desteği	Mart	Aralık

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Proje Yazma Eğitimleri	Ocak	Aralık
SOGEP ve CMDP Projelerinin GÜdülenmesi ve İzlenmesi	Ocak	Aralık
JICA Tarıma Dayalı Sanayide Rekabet Gücünün Artırılması Projesi	Ocak	Aralık

f. İzleme ve Değerlendirme

Kırsal Kalkınma Birimi tarafından haftalık faaliyet raporlarında SOP'un gidişatı ile ilgili durum bilgisi verilecektir. SOP'ların ilerleme durumu ve faaliyet planlaması ile ilgili 3'er aylık dönemlerde Genel Sekreter başkanlığında koordinasyon toplantıları düzenlenecektir.

Tablo 19: TÜK SOP 2026 Yılı Faaliyetleri

Bileşen Kodu	Faaliyet Adı
1.1	Su Ürünleri ve Arı Ürünleri Değer Zinciri Analizleri
1.2	Bölge Proje Havuzunun Geliştirilmesi
2.1	Tarım Yönetişim Ağı
2.2	Tarımsal Üretici Örgütlenmelerinin Etkinlik Düzeyi Artırılarak Üreticiler Arasındaki İşbirliklerinin Geliştirilmesi
2.3	TKDK'ya Yönelik Projelerin GÜdülenmesi
2.4	KoopDes Programının Yürütülmesi ve Projelerin İzlenmesi
2.5	DAP'a Yönelik Projelerin GÜdülenmesi ve İzlenmesi
2.6	Orta Asya Kayısı Üretim ve Pazar Analizi
2.7	Anadoludakiler / Yerel Ürünlerin Ticarileştirilmesi
3.1	Su Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi
3.2	Arı Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi
3.3	Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi
3.4	Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Alanlarında Gelişme
4.1	Tarım ve Hayvancılık Sektöründe Yatırımcı/Fon Çekmeye Yönelik Lobi/Tanıtım Faaliyetleri
5.1	Teknik Destek Programı
5.2	GÜdümlü Proje Desteği
6.1	Proje Yazma Eğitimleri
6.2	SOGEP ve CMDP Projelerinin GÜdülenmesi ve İzlenmesi
6.3	JICA Tarıma Dayalı Sanayide Rekabet Gücünün Artırılması Projesi

3. KURUMSAL GELİŞİM

Ajansın kurumsal dönüşümündeki genel amacı; ajansın araştırma, iş birliği ve koordinasyon işlevini geliştirmek ve yatırımlarda rehberlik ve kolaylaştırıcılık rolünü artırmak ve kurumsallaşma anlamında yeterli ve gerekli işlevleri yerine getirmektir. Bu doğrultuda insan kaynağının etkin ve verimli kullanılması amaçlı bireysel/kurumsal fayda odaklı gelişimini sağlamak, bölgedeki, bölge dışındaki ve uluslararası kurumlar ve işletmeler arası iş birliği ve koordinasyon faaliyetlerinde lider kurum olmak, çalıştığı kurumu sahiplenilen, kurumsal yapıdan memnun bir personel rejimi inşa etmek, kurumsal iç işleyişe yönelik idari düzenlemeleri güncel tutmak ve kurumsal iletişim süreçlerini güçlendirmek hedefleri belirlenmiştir. Bu kapsamda ajans insan kaynağının ve kurumsal yapısının ihtisaslaşma özelinde geliştirilmesi temin edilecek ve bu durumu sağlamak üzere hizmet içi eğitimler, çalışma ziyaretleri ve sektörel uzmanlaşma faaliyetleri kurumsallaştırılacaktır.

Bununla birlikte mevcut olan ve etkin bir şekilde kullanılan iç kontrol sistemi bileşenlerinin yapısal ve mevzuat kapsamındaki değişikliklerle koordine olacak şekilde güncelliği sağlanarak, iş akış süreçlerinin yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, birim yönergeleri, iş tanımları, insan kaynakları yönetimi, personel performans yönetimi, paydaş yönetimi, sosyal medya ve web sitesi gibi dijital platformların yönetimi ile görünürlük gibi işlevlerin talebe cevap verme durumu değerlendirilerek yeniden ele alınacak, personel motivasyonunu artırıcı etkinlikler üzerinde çalışılacaktır.

Planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilme safhasında kamu kurum ve kuruluşlarının harcamalarında tasarruf sağlanmasına, bürokratik işlemlerin azaltılmasına ve kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanımına ilişkin hususları ve tedbirleri ihtiva eden 2024/7 sayılı Tasarruf Tedbirleri konulu 17.05.2024 tarihli ve 32549 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında belirtilen hususlara hassasiyetle riayet edilecektir.

a. Faaliyetler

Kurumsal gelişim kapsamında hedeflenen çıktılar aşağıda verilmiştir;

Tablo 20: Kurumsal Gelişim Çıktı Hedefleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Program Sonrası Değerlendirme Raporu	Adet	1	Değerlendirme Raporu
Kapasite Geliştirme	Eğitim Alan Personel Sayısı	Adet	52	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kurum İçi Organizasyon Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Yeni İşe Başlayan Personel Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

1.1. Program Sonrası Değerlendirme Raporu

2020 yılında çıkılan Turizm ve Sanayinin Geliştirilmesi Mali Destek Programı ile 2022 yılında çıkılan Turizm, İhracat ve Tarımın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programının sosyo-ekonomik etkisi bu çalışma ile analiz edilecektir. Faaliyet ajans personeli eli ile gerçekleştirilecek olup raporun hazırlık sürecinde katkı sunacak ajans personelinin gerekli eğitimleri alması amaçlanmaktadır. 2026 yılının 2. çeyreğinde başlayıp 4. çeyreğinde sonlandırılması planlanan çalışma ile ajansın uygulanan programlar vasıtası ile bölge illerine olan etkisi analiz edilip bu kapsamda program sonrası değerlendirme raporları hazırlanacaktır.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Teknik Destek Programları Kapsamında Eğitimler

Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programları kapsamında desteklenen eğitimlere ilgili ajans personelinin katılımı sağlanacaktır. Böylece hem desteğin etkinliği yakından takip edilmiş olacak hem de verilen destekten personel de yararlanmış olacaktır.

3. Kapasite Geliştirme

2.1. İnsan Kaynakları Uygulamalarının Kurumsallaşması

Hizmet içi eğitimler, yeni personeller için oryantasyon eğitimleri, çalışma ziyaretleri ve SOP'lar çerçevesinde sektörel uzmanlaşma faaliyetleri kurumsallaştırılacaktır. İş akış süreçlerinin yönetimi, insan kaynakları yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, birim yönergeleri ve iş tanımları, personel performans yönetimi, paydaş yönetimi, sosyal medya ve web sitesi gibi

dijital platformların yönetimi gibi işlevler güncellenme ve güçlendirilme amaçlı yeniden ele alınacak, personelin motivasyonunu artırıcı etkinlikler üzerinde çalışılacaktır. Bu çalışmalar doğrultusunda 2026 yılı için tüm personelin alacağı ortak eğitimler ve yine her personelin veya birimin kendi görev alanı ile ilgili ihtiyaç duyduğu eğitimler belirlenerek program kapsamına alınması öngörülmektedir.

Planlanan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin öncelikle uzaktan erişim yöntemleriyle yapılması söz konusu faaliyetlerin yüz yüze yapılmasının zorunluluk arz ettiği durumlarda ise maliyet uygun çözümlerle kamu tesisleri kullanılarak görevli sayısı asgari seviyede tutulacaktır.

Her ajans personelinin kendi bireysel tercihleri ve öncelikleri de göz önünde bulundurularak hizmet içi eğitim ihtiyaç talepleri doğrultusunda birey başı toplam 30 saat süre olarak uygulanması düşünülmekte olup bu sürenin yarısı tüm birimlere yönelik kalan yarısı ise birimler özelinde planlanmaktadır. Uzman personel ve destek personeli için planlanan eğitim başlıklarından bazıları;

- Finansal Okur Yazarlık Eğitimi,
- İletişim, Stres ve Kriz Yönetimi Eğitimi
- Kurumsal İletişim ve Sosyal Medya Yönetimi Eğitimi,
- Video Montaj, Kurgu ve Photoshop Eğitimi,
- İnsan Kaynakları ve Temel Çalışma Mevzuatı Eğitimi
- Üretken Yapay Zekâ Eğitimi,
- Sektörel Gelişim Stratejileri Eğitimi

Yardımcı hizmetler personellerine yönelik hizmet içi eğitim başlıkları ise kişisel gelişime yönelik olacaktır.

2.2. Ajans İçi Koordinasyon ve Kapasite Geliştirme Faaliyetleri

2026 yılında kurumsallaşma faaliyetlerine öncelik verilecektir. Bu kapsamda, iş akış süreçlerinin yönetimi, insan kaynakları yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, birim yönergeleri ve iş tanımları, personel performans yönetimi, paydaş yönetimi, kurumsal kimlik (tasarım, görünürlük vs.), sosyal medya ve web sitesi gibi dijital platformların yönetimi ile görünürlük faaliyetlerinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi sağlanacaktır.

Birimler arası bilgi akışını ve sinerjiyi artırmak maksadıyla tüm personelin katılım sağladığı toplantılar organize edilerek tecrübe ve bilgi paylaşımı sağlanacaktır. Bununla birlikte bu toplantılara bölge içi ve dışından sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve iş insanları davet

edilerek ajans personeli ile tecrübe paylaşımı maksatlı söyleşiler düzenlenmesi planlanmaktadır.

2.3. Bilgi-İşlem Altyapısının Merkezileştirilmesi ve KAYS Bakım ve İyileştirme Süreçleri

Ajansların bilgi-işlem altyapısının merkezileştirilmesi, YDO'larda kullanılan bilgi işlem altyapısının yenilenmesi ve bu kapsamda KAYS (Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi) nde gerçekleştirilecek bakım ve iyileştirme süreçlerine ilişkin iş ve işlemler gerçekleştirilecektir.

2.4. Personel Alımı

Ajans insan kaynakları kapasitesini güçlendirmek, iş ve işlemlerin daha hızlı yapılmasını sağlamak amaçlı; verilebilecek muhtemel izinler doğrultusunda uzman personel ve destek personeli alımı süreci başlatılacaktır. Personel alımında özellikle ajansın insan kaynakları raporunda yer alan ihtiyaç analizi dikkate alınacaktır.

4. Tanıtım Faaliyetleri

2025 yılında ajansın sosyal medya hesapları ve web sitesi aktif olarak kullanılarak ajans faaliyetleri ve destek programlarına ilişkin kamuoyu bilgilendirme çalışmaları yürütülmüş ve basın bültenlerinin hazırlığı ve dağıtımı yapılmıştır. 2026 yılında ajans görünürlük faaliyetleri kapsamında desteklenen projelerin tanıtımının daha nitelikli bir biçimde yapılması hedeflenmektedir. Sosyal medyada ve web ortamında yayınlanacak video çekimleri ve görseller ile etkili bir halkla ilişkiler çalışması yürütülecektir. Ayrıca ajans web sitesinin güncel tutulması ve kullanıcı deneyimine yönelik iyileştirmelerin yapılması sağlanacaktır.

Kültürel mirasımızı, geleneksel yöntemlerimizi korurken, sürdürülebilir üretimle kaynakları koruma, yerel ekonomiyi canlandırma ve kalkınmayı destekleme amacıyla 2026 yılı için belirlenen “Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” temasında koordinatör ajanslardan biri olarak Bakanlıkça hazırlanan uygulama çerçevesi kapsamında çalışmalar yürütülecek ve ilerleme raporları Bakanlığa sunulacaktır.

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

Bu başlık altında önceki dönemlerden sarkan, sonuç odaklı programlarla ilişkisi olmayan projeler, faaliyetler, mali ve teknik destek ödemeleri, SOGEP/CMDP projelerine yer verilmektedir.

4.1. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP)

Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) ile nispeten geri kalmış ve sürekli göç veren bölgelerdeki bölgesel çekim merkezi niteliğini haiz şehirlerin katma değeri yüksek üretim, teknoloji, ihracat, istihdam ve yenilikçilik kapasitelerinin artırılması ve bu şekilde ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi amaçlanmaktadır. Tebliğ edilecek 2026 Yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı Uygulama Usul ve Esasları çerçevesinde cazibe merkezleri olan Malatya ve Elâzığ illerindeki ilgili kurumlarla yeni projeler güdülenecektir. Program kapsamında geçmiş yıllarda sözleşme imzalanan ve uygulama süreci devam eden projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilecektir.

4.2. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), dezavantajlı kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılımlarını sağlamayı, üretkenlik ve yetenek gelişimini desteklemeyi amaçlamaktadır. Tebliğ edilecek 2026 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Uygulama Usul ve Esasları çerçevesinde bölge illerindeki ilgili kurumlarla yeni projeler güdülenecektir. Program kapsamında geçmiş yıllarda sözleşme imzalanan ve uygulama süreci devam eden projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilecektir.

4.3. Çalışan ve Üreten Gençler Programı (CÜGEP)

Çalışan ve Üreten Gençler Programı (CÜGEP), Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Bakanlığımız arasındaki protokol çerçevesinde gençlerin kişisel ve sosyal gelişimini desteklemek ve istihdam edilebilirliğini sağlamak amacıyla hayata geçirilen bir programdır. Program kapsamında atıl altyapıların yeniden faaliyete geçirilmesi ve yeni altyapıların kurulması yoluyla istihdam yoğun alanlarda üretim/hizmet altyapıları oluşturulması hedeflenmektedir. Ajansımız bölge potansiyel ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak Program Usul ve Esasları çerçevesinde yeni proje hazırlığı çalışmalarına devam edecektir.

4.4. “81 İl 81 Ürün” Programı

“81 İl 81 Ürün” Programı kapsamında, TRB1 Bölgesi’nde (Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli) belirlenen yerel ürünlerin üretim ve tedarik zincirlerinin analiz edilmesi, potansiyel pazar alanlarının belirlenmesi ve bu ürünlerin markalaşma, standardizasyon ile ticarileşme süreçlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamda, bölgedeki ilgili kurum, üretici ve paydaşların katılımıyla çalıştaylar düzenlenecek, elde edilen veriler doğrultusunda somut uygulama önerileri geliştirilecektir. Analiz sonuçları, ürünlerin rekabet gücünü artıracak stratejilerin oluşturulmasında kullanılacaktır. Faaliyetler, yerel üretim kapasitesinin güçlendirilmesi ve katma değerin artırılması hedefleriyle, **“Anadoludakiler” Projesi ile eşgüdüm içinde** gerçekleştirilecektir. Bu sayede bölgenin özgün ürünlerinin ulusal ölçekte tanınırlığı ve pazara erişimi güçlendirilecektir.

4.5. Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Dünya Bankası desteğiyle uygulamaya aldığı 400 milyon dolar bütçeli "Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi" ile 81 ilde kadın ve genç girişimcilerin yanı sıra KOBİ'lere yönelik kapsayıcı yeşil dönüşüm çalışmalarının desteklenerek yeni iş ve istihdam alanları açılması hedeflenmektedir. 26 düzey-2 bölgesinin tamamını kapsayacak şekilde toplam 7 yıl boyunca uygulanacak projeye kalkınma ajanslarının mevcut destek mekanizmaları aracılığıyla 81 ilde kapsayıcı yeşil dönüşüm temasına uygun olarak çeşitli destek programı ve projelere katkı verilecektir.

4.6. Mali ve Teknik Destek Ödemeleri

Önceki yıllardan sarkan mali destek programı ve teknik destek programı ödemeleri 2026 yılı bütçesine aktarılacaktır.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

4 No.'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile dönüşüm süreci ivme kazanan Kalkınma Ajansları; üst ölçekli planların çizdiği çerçevede, stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere bölgelerinde yerel potansiyeli harekete geçirmek ve bölge kalkınmasına dinamizm kazandırmak amacıyla, her alana müdahale ederek etki yoğunluğunu düşürmektense, Sonuç Odaklı Programlar çerçevesinde belirlenen alanlara odaklanmış şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ajans 2024-2026 yılları arasında uygulanması öngörülen üç adet Sonuç Odaklı Program temelinde, ilgili paydaşlarla iş birliği ve koordinasyon içerisinde, çalışmalarını sürdürecektir.

□ Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı ile imalat sanayiinde ve bilişim sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin kurumsal yapısının ve yetkinliklerinin güçlendirilmesinin sağlanması ve stratejik yönetim yetkinliklerinin de geliştirilmesi ile küresel rekabet edebilirliğin artırılması ile bölge sanayinin dışa açılarak ihracatının artırılması amaçlanmaktadır.

□ Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı ile bölgede turizmin geliştirilerek turist ve geceleme sayılarının ve turizmden elde edilen gelirin artırılması ile bölgenin turizmde bir marka haline gelmesi amaçlanmaktadır. Komşu bölgelerle rekabet içerisinde değil entegrasyon içerisinde bölgenin turizm değerinin artırılması hedeflenmektedir.

□ Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı ile bölgede tarım sektöründe katma değerın yükseltilmesi, üretimin ve verimliliğin artırılması amaçlanmaktadır.

Bölge illerinden Malatya ve Elâzığ'ın seçilmiş imalat sanayii sektöründe yenilikçilik, ürünlerde katma değer artışı, kaynak verimliği, temiz üretim ve ihracat konularında ilerleme hedeflenmektedir. Doğu Anadolu Bölgesi'nin sosyoekonomik gelişmişlik, sanayi işletme sayıları, donanımlı insan kaynağı, girişimcilik, ihracat, Ar-Ge ve tasarım merkezleri kapasitesi bakımından gelişmiş iki ili olan ve bölgesel cazibe merkezi olarak birlikte değerlendirilen bu illerde tarıma dayalı sanayi, makine, tekstil-konfeksiyon, yapı malzemeleri sanayi kolları öncelikli olmak üzere dış pazarlarda rekabetçiliğin artırılması, altyapının güçlendirilmesi, verimli ekonomilere geçişin hızlandırılması, katma değerın yükseltilmesi ve bu sayede bu illerin Orta Doğu, Türki Cumhuriyetler, Afrika ve Kafkas ülkeleri başta olmak üzere dış

pazarlara açık birer üretim merkezine dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Bingöl ve Tunceli illeri ise öncelikle tarım (bitkisel üretim, hayvancılık, organik tarım alanları), gıda sanayi ve turizm değerleriyle gelişerek, ihracat, turizm ve tarım alanlarında uygulanan sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları ile bölgenin yakalayacağı gelişim ivmesine dâhil olacaktır.

Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında bölgedeki işletmelerin kurumsal yönetim yetkinliği ile tasarım, Ar-Ge, ürün geliştirme yeteneklerinin artırılması amacı ile kapasite geliştirme faaliyetlerine devam edilecektir. 2026 yılında geliştirilecek yeni güdümlü projeler ile yenilikçi üretim kapasitesini artırmaya ve bölgenin turizm altyapısının güçlendirilmesine yönelik yeni fiziki altyapı ve üstyapıların oluşturulması ve/veya mevcutların geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Ajans uzmanları tarafından bölgedeki firmalara yönelik sağlanan dış ticaret istihbarat danışmanlığı hizmeti, yeni çalışma yılında daha fazla firmaya ulaşma hedefiyle sürdürülecektir. 2026 yılında kadın istihdamı ve girişimciliği kapsamındaki faaliyetlerin önceliklendirilmesine devam edilecek, gençlerin geleceğin işlerinin gerektirdiği beceriler ile donatılması, becerilerine uygun işlerde istihdam edilmesi ve üretim süreçlerine aktif katılımının sağlanmasına katkı sağlayacak faaliyetler yürütülecektir.

Yukarı Fırat Havzası doğal, tarihi ve kültürel birçok turistik ve özgün öğeye sahip bir bölgedir. Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında, bölgenin destinasyon yaklaşımı içerisinde yapılmış olan markalaşma çalışması ve oluşturulan bu turizm çatı markası ile hem tanıtım, hem tutundurma hem de turizm ekosistemine entegre olmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmeye devam edilecektir. Bölgenin bilinirliğinin artırılması için yapılacak çalışmaların yanında eş zamanlı olarak dijital ve fiziksel altyapıya yönelik projelerle de bölgeye gelen turist sayısının ve bölge turizm gelirlerinin artırılması hedeflenmektedir. Yapılacak faaliyetlerin bölge turizmini geliştirmesi, bölgede var olan potansiyeli tetiklemesi ve bölgenin turizm ekosistemi içerisinde kendi yerini alması amaçlanmaktadır.

Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında Kayısı ile Süt ve Süt ürünleri değer zinciri analizleri 2022 yılında tamamlanmış bu analizler ışığında eylem planı oluşturulmuştur. 2026 Çalışma Programında eylem planından ajans tarafından yapılabilecek başta kapasite geliştirme faaliyetleri olmak üzere çeşitli faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Yine Tunceli İli Tıbbi Aromatik Bitkilerin Mekânsal

Yayımlımının Tespiti ve Raporlanması çalışması 2022 yılında tamamlanmış olup, bu çalışma sonucunda öne çıkan tıbbi ve aromatik bitkilere ilişkin tohum ve soğanların kültür ortamında çoğaltılması ve üretiminin yaygınlaştırılması faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bu faaliyetlerin yanı sıra, 2026 yılında Sonuç Odaklı Program kapsamında Su Ürünleri ve Arı Ürünleri Değer Zinciri Analizlerinin tamamlanması ve Yükseltme Planları doğrultusunda kapasite artırıcı çalışmaların yürütülmesi; Bölge Proje Havuzunun geliştirilmesi amacıyla fizibilite çalışmalarının hazırlanması; Tarım Yönetişim Ağı çerçevesinde paydaşlarla proje fikirlerinin olgunlaştırılması ve koordinasyonun güçlendirilmesi; TKDK desteklerine yönelik proje güdümler ve danışmanlık süreçlerinin sürdürülmesi; KoopDes ve DAP programlarına ilişkin izleme/iş birliği faaliyetlerine yerelde katkı sunulması; Orta Asya Kayısı Üretim ve Pazar Analizi'nin yürütülmesi; “Anadoludakiler/Yerel Ürünleri Ticarileştirme” teması kapsamında yöresel ürünlerde katma değer artışına yönelik ortak çalışmaların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca süt ve süt ürünleri, arıcılık, su ürünleri ile tarımsal üretimde verimlilik–dijitalleşme–iklim değişikliğine uyum başlıklarında eğitim, danışmanlık ve iyi uygulama paylaşımı faaliyetleri icra edilecek; tarım ve hayvancılık sektöründe yatırımcı/fon çekmeye yönelik tanıtım–lobi çalışmaları yürütülecek; Ajans teknik destekleri, güdümlü proje geliştirme çalışmaları, proje yazma eğitimleri ile SOGEP/CMDP projelerinin güdülenmesi ve izlenmesi devam ettirilecektir.

1. EKLER

EK-A GÜDÜMLÜ PROJE BİLGİ FORMU

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi ve Bakanlık görüşleri kapsamında yeni bir güdümlü proje veya projeler kurgulanacaktır. Proje güdülenirken ilgili yararlanıcı kuruma proje süresi içinde stajyer çalıştırılmasına yönelik yönlendirmeler yapılacak ve projeye zorunlu staj bileşeni eklenecektir.

EK-B Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu

Hedef Ülke	Ziyaret Amacı	Ziyaretin İlişkili Olduğu SOP	Beklenen Fayda	Kurulması Planlanan İşbirlikleri	Ajans Katılımcı Sayısı	Ziyarete Bölgeden Katılan Firma/Kurum/ Kuruluş/Kişi Sayısı
Avrupa İşletmeler Ağı Yıllık Toplantısı	KOBİ'lere yönelik yürütülen proje kapsamında işletmeler için projeden sağlanacak kapasite yükseltmeye yönelik faydaların artırılması, gelişmelerin takibi, ülke toplantılarına katılım ve firma eşleştirme çalışmaları için networking faaliyetlerinin yürütülmesi.	Sanayi	KOBİ'lerin AİA bünyesinde B2B faaliyetlerine iştirakinin sağlanması hedeflenmektedir.	2	8	0
AB ülkeleri	Fırat'ı Keşfet kapsamındaki oluşturulan UNESCO Rotası gibi tematik rotalar başta olmak üzere destinasyonun tanıtılması	Turizm	Bölgeye gelen ziyaretçi sayısını, başta gurbetçiler olmak üzere, artırmak	3	3	0
Orta Asya Ülkeleri (Özbekistan, Tacikistan, İran ve civarı ülkeler)	Malatya Kayısısına önemli rakip olma potansiyeline sahip ülkelere; paydaşlarımız ve Ajansımız arasında protokol imzalanarak oluşturulacak teknik ekibin, hedef Bölgede üretim ve pazarlamaya yönelik analiz çalışması yapması.	Kırsal Kalkınma	Coğrafi işaretli 'Malatya Kayısı'sının, değerinin korunması	5	2	5

EK-C Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Malatya Model Fabrika İş Birliği ve Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	Sanayi	Sanayi işletmelerinin verimliliklerini artırarak rekabet edebilirliklerini artırmak	Firmaların kurumsal kapasitesinin geliştirilerek	Malatya	OSB Müdürlükleri, Malatya 2. OSB İŞGEM, Üniversiteler	İSDB ile YDO'lar	Ocak -
Yalın Üretim Eğitim ve Danışmanlık Programı	Sanayi	Sanayi işletmelerinin verimliliklerini artırarak rekabet edebilirliklerini artırmak	Firmaların kurumsal kapasitesinin geliştirilerek	Malatya, Elâzığ	OSB Müdürlükleri, Üniversiteler	İSDB ile YDO'lar	Aralık
İmalat Sanayiinde B2B Ticaret ve Pazarlama Yetkinlik Programı	Sanayi	Firmaların ihracat kapasitesini artırmak	Firmaların e-ihracat kapasitelerinin geliştirilmesi.	TRB1 Bölgesi	OSB Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	Ocak -
E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı	Sanayi	İnsan kaynağı yeterliliği, lojistik kabiliyetler, dijital pazarlama altyapısı gibi kriterler dikkate alınarak ve e-ihracat danışmanlığı konusunda firma özelinde yol haritaları oluşturularak bölgedeki firmalara eğitim ve danışmanlık hizmeti verilecektir.	Firmaların kurumsal kapasitesinin geliştirilerek e-ihracat kapasitelerinin geliştirilmesi.	TRB1 Bölgesi	OSB Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	Haziran-Ekim
Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmetleri	Sanayi	Firmaların ihracat kapasitesini artırmak maksadıyla danışmanlık hizmeti sunulması amaçlanmaktadır.	Firmaların ihracat yapabilir hale gelmeleri veya ihracatlarını artırmaları.	TRB1 Bölgesi	OSB Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	Ocak - Aralık
Pazar Fırsatları Zirveleri	Sanayi	Ticaret Ataşeleri ile ticaret müşavirlerinin deneyimlerinden faydalanma ve fırsatların değerlendirilmesine zemin hazırlama maksadıyla düzenlenecektir.	Firmaların Pazar ihtiyaçlarını analiz edecek bilgi birikimine kavuşarak ihracatlarını artırmaları.	TRB1 Bölgesi	Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	Temmuz - Aralık

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Kaynak Verimliliğine Yönelik Faaliyetler	Sanayi	Kaynak Verimliliği çerçevesinde; işletmelerin sektörlere göre atık analizi, enerji yöneticisi yetiştirme programları, kaynak verimlilik konusu üzerine eğitim, danışmanlık, farkındalık artırma ve diğer etkinlikler gerçekleştirilecektir.	Firmaların kaynak verimliliği konusunda farkındalığı artırılması, verimlilik artırıcı uygulamaların yaygınlaştırılması.	TRB1 Bölgesi	Ticaret ve Sanayi Odaları, OSB'ler, Üniversiteler, Teknokentler	İSDB ile YDO'lar	Şubat - Kasım
Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Hizmetleri	Sanayi	Firmaların rekabet gücünü artırmak amacıyla alanında uzman kişilerin katılımıyla paneller / eğitimler düzenlenmesi ve danışmanlık hizmeti sunulması amaçlanmaktadır.	Firmaların dijitalleşme ile kurumsal kapasitesinin geliştirilerek ihracat yapabilir hale gelmeleri veya ihracatlarını artırmaları.	TRB1 Bölgesi	OSB Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları, Üniversiteler, Teknokentler	İSDB ile YDO'lar	Ocak - Aralık
Nitelikli İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi	Sanayi	Bölgede genç ve kadın istihdamının artırılmasına destek verilmesi	Kadın ve Genç istihdamının ve girişimci sayısının artırılması	TRB1 Bölgesi	TSO, İŞGEM'ler, İŞKUR, Üniversiteler, Teknokentler	İSDB, YDO'lar	Ocak - Aralık
Verimlilik Odaklı Üretim Yönetimi Danışmanlığı Programı	Sanayi	Sanayi işletmelerinin verimliliklerini artırarak rekabet edebilirliklerini artırmak	Üretim ve ihracat miktarındaki artış	Malatya, Elâzığ	OSB Müdürlükleri, Üniversiteler	İSDB, YDO'lar	Ocak- Aralık
Devlet Destekleri Bilgilendirme Toplantıları	Sanayi	Firmaların devlet desteklerinin farkındalığının artırılması amacıyla düzenlenecektir.	Firmaların destek olarak daha rekabet edebilir konuma gelmeleri ve ihracatlarını artırmaları.	TRB1 Bölgesi	Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	Ocak - Aralık
Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı Eğitimleri	Sanayi	Siber Güvenlik Uzmanları Yetiştirilmesi	Ülkemizin Siber Güvenlik Ekosisteminde Nitelikli Personel İstihdam Edilmesi ve Siber Güvenlik Alanında Ülkemizin Söz Sahibi Olması	TRB1 Bölgesi	Fırat Üniversitesi İnönü Üniversitesi Malatya Turgut Özal Üniversitesi	İSDB,İMİB	Şubat- Ağustos

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Munzur Doğa ve Su Sporları Festivali	Turizm	Tunceli'nin doğa ve su sporları alanlarındaki potansiyelinin tanıtılması	Tunceli'nin turizm gelirlerinin artması	Tunceli	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	TTMB, Tunceli YDO	Haziran - Temmuz
Fırat'ı Pedallıyoruz	Turizm	Bölgenin bisiklet rotalarının etkinleştirilmesi	Bölgenin bisiklet rotalarına olan ilginin artması	TRB1 Bölgesi	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	TTMB ve ilgili YDO'lar	Mayıs – Eylül
Ovacık ve Hesarek Kar Festivalleri	Turizm	Merkezlerin daha geniş kitlelere tanıtımı ve dolayısıyla bu merkezlere yapılacak kamu ve özel sektör yatırımlarının özendirilmesi	Kış turizminden elde edilen gelirin artırılması	Bingöl ve Tunceli	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	TTMB, Tunceli YDO, Bingöl YDO	Ocak – Şubat
Fırat Reels Maratonu	Turizm	TRB1 bölgesinin doğal güzelliklerinin tanıtımını yapmak ve ilin sonbahar fotoğraf arşivini oluşturulması	TRB1 bölgesinin sonbahar döneminde turizminden aldığı payı artırmak	TRB1 Bölgesi	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	TTMB ve ilgili YDO'lar	Eylül - Kasım
Arı Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi	Kırsal Kalkınma	Bölge için önemli potansiyele sahip arıcılık sektörünün geliştirilmesi	Bölgenin bal üretim miktarını artırmak	TRB1 Bölgesi	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	KKB ve YDO'lar	Mart-Aralık
Su Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi	Kırsal Kalkınma	Bölge için önemli potansiyele sahip başta alabalık olmak üzere su ürünleri sektörünün geliştirilmesi	Bölgenin su ürünleri üretimi oranını artırmak	TRB1 Bölgesi	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	KKB ve YDO'lar	Mart-Aralık
Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi	Kırsal Kalkınma	Süt hayvancılığını geliştirmek üzere bölgeye uygun tip projelerin yaygınlaştırılması, hayvancılıkta en önemli girdi olan yem üretimi, süt verimini ve hayvan refahını artırmaya yönelik eğitimler verilmesi	Bölgede ilgili sektörü ve ilişkili sektörlerin gelişimini sağlamak	TRB1 Bölgesi	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	KKB ve YDO'lar	Ocak-Aralık

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Alanlarında Gelişme	Kırsal Kalkınma	Tarımsal üretimde verimlilik, dijitalleşme, iklim değişikliğine uyum alanlarında Bölgede yaygınlaştırılmasına yönelik farkındalık artırma, eğitim, danışmanlık ve koordinasyon çalışmalarının yürütülmesi	İlgili sektörde verimlilik, tasarruf ve gelişim bilinci oluşturmak	TRB1 Bölgesi	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	KKB ve YDO'lar	Ocak-Aralık
.Hizmetiçi Eğitim	-	KAPY Madde 30 Gereği	Kurumsal Kapasite ve Motivasyon Artırımı ile Sektörel Uzmanlaşma	TRB1 illeri, Ankara, İstanbul	İlgili Kamu Kurumları ve Hizmet Sağlayıcı Firmalar	İMİB	Mart-Aralık

EK-D Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları	Bölgede faaliyet gösteren imalat sanayii firmalarından, henüz dış ticaret yapmayan ve ihracat yapsa da henüz bu süreçte sürdürülebilirliği sağlayamayan veya hedef pazarı dar olan firmalar için üretim süreçlerinde ihracata uygunluğun sağlanması, ihracat süreçlerinin yönetilmesi noktasında hizmet alımı veya departman teşekkül edilmesi gibi çözümlerden hangisinin uygun olacağı, dijital ürün kataloglarının hazırlanması, kalite standartları ve sertifikasyon süreçlerinden yapılması gerekenler vb. konularda yol haritası niteliği taşıyacak firma bazlı ihracat stratejisi raporları hazırlanacaktır.	Hizmet Alımı / Ajans eliyle	Dış ticarete uzmanlaşma danışmanlığı kapsamında firma bazlı ihracat strateji raporları hazırlanacaktır.
İhracat Analiz Raporu	Odak ülke pazarlarının ve ticari fırsatların belirlenmesi amacıyla 2026 yılında il bazlı ihracat analiz raporu hazırlanarak bölge ihracatını artırma noktasında alınacak tedbirler ve uygulanacak faaliyetler belirlenecektir.	Ajans eliyle	
Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması	Bölgesel gelişme için önem arz eden ve yerel, ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından yararlanılabilmesi için güdülenebilecek projeler için anket, analiz, araştırma ve fizibilite çalışmaları yürütülecektir.	Hizmet alımı / Ajans Eliyle	Söz konusu çalışmaların profesyonel bir ekip tarafından destek alınarak hazırlanması gerekmektedir. Paydaşlarla iş birliği yapılarak gerçekleştirilecektir.
İlçe Bazlı İmalat Sanayiinin Geliştirilmesi Stratejisi ve Eylem Planı Raporları	Seçilecek 3 ilçenin sanayi yatırımlarıyla yeniden canlanması, kırsal nüfusun yerinde istihdam edilmesi ve göçün olumsuz etkilerinin azaltılmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.	Ajans Eliyle	İlgili paydaş personeli ve ajans işbirliği ile hazırlanacaktır.

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Yukarı Fırat Havzası Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi	Geçtiğimiz dönemde belirlenen trekking, bisiklet ve yürüyüş rotalarının yanında yöreye özgü ürünlerle, tarihi ve kültürel değerlerle entegre rotalar belirlenecektir.	Hizmet Alımı	Rotalar, bölgedeki tur sayısını artırmaya yönelik olarak teknik uzmanlar ile iş birliği içerisinde oluşturulacak olup rotalara dair tüm veriler ve görseller ilgili mecralara yüklenecektir.
Mekân Bazlı Konsept Yatırım Projeleri için Fizibilite ve Plan Hazırlanması	Bölgede turizm potansiyeli bulunana ve atıl olduğu gözlemlenen alanlarla ilgili çalışmalar yapılacaktır.	Hizmet Alımı	Sürdürülebilir, etkin bir araştırma/analiz çıktısı için, faaliyet alanında deneyimli, uzman bir ekip tarafından gerçekleştirilecektir.
Turistik Noktaların Altyapı Eksikliklerinin Belirlenmesi	Turistik noktaların altyapı eksikliklerinin tespiti amacıyla ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde kapsamlı bir saha çalışması yapılacaktır.	Ajans Eliyle	İlgili paydaş personeli ve ajans işbirliği ile hazırlanacaktır.
Turizm Sektörü İle İlgili Dokümantasyon Oluşturulması	Turizm sektörü ile ilgili yatırım fırsatlarının olduğu bir doküman hazırlanacaktır.	Ajans Eliyle	İlgili paydaş personeli ve ajans işbirliği ile hazırlanacaktır.
Ekolojik Köy / Kırsal Yaşam Merkezleri Geliştirilmesi	Ekoköy olarak da adlandırılan bu yeni nesil kırsal yaşam biçimi hem çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlamakta hem de kurulu olduğu yerlerde ziyaretçilerin ilgisini çekerek kadın ve genç girişimciliğine katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda bölgenin önemli turizm destinasyonlarında ekolojik köy potansiyeli taşıyan ekolojik tarımın yapılabileceği, hobi bahçelerinin tesis edilebileceği ve yerel mimari geleneklerin sürdürülebileceği köylerin geliştirilmesi planlanmaktadır	Hizmet Alımı	Sürdürülebilir, etkin bir araştırma/analiz çıktısı için, faaliyet alanında deneyimli, uzman bir ekip tarafından gerçekleştirilecektir.

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Su Ürünleri ve Arı Ürünleri Değer Zinciri Analizleri	Bölge için önemli potansiyele sahip arıcılık ve başta alabalık olmak üzere su ürünleri sektörlerinin geliştirilmesine yönelik “Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planları” hazırlanması ile birlikte; kısa, orta ve uzun vadede gerçekleştirilecek faaliyetlerin belirlenmesi planlanmaktadır.	Hizmet Alımı – Ajans Eliyle	Sürdürülebilir, etkin bir araştırma/analiz çıktısı için, faaliyet alanında deneyimli, uzman bir danışman tarafından süreç boyunca kontrol edilmesi gereklidir.
Bölge Proje Havuzunun Geliştirilmesi	Bölge Planı ve Değer Zinciri Analizleri Yükseltme Planları doğrultusunda, Bölgede geliştirilme potansiyeli bulunan sektörlere yönelik fizibilite raporlarının hazırlanması planlanmaktadır.	Hizmet Alımı – Ajans Eliyle	Sürdürülebilir, etkin bir araştırma/analiz çıktısı için, faaliyet alanında deneyimli, uzman bir ekip tarafından gerçekleştirilecektir.
Girdi-Çıktı Analizi	Bölgedeki sektörler arasındaki karşılıklı bağımlılıkları ve ilişkileri incelemek için girdi-çıktı analizi yapılacak ve Düzey-2 bölgelerine göre rapor hazırlanacaktır.	Hizmet Alımı	Teknik uzmanlar, ilgili paydaş personeli ve ajans işbirliği ile hazırlanacaktır.

EK-E Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu

Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları	Program ın Yılı	Programın Kapanış Tarihi	Hazırlanış Şekli)	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Turizm, İhracat ve Tarımın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programının (TİTDES) Program Sonrası Değerlendirme Raporu	2022	31.12.2024	Hizmet Alımı	Sektöre hâkim bir firma tarafından, Ajans uzmanlarının katkısı ile yapılması